

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Diplomová práce

2024

Bc. Dominika Popková

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Literární noviny v období 1927-1941

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:
PhDr. Jana Čeňková, Ph.D.

Vypracovala:
Bc. Dominika Popková

Praha, červenec 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla a řádně citovala všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne: 31.7.2024

---

podpis autorky práce

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. Janě Čenkové, Ph.D., za spolupráci a konzultace při zpracování mé diplomové práce, zejména pak za cenné rady, podnětné připomínky a konstruktivní kritiku, kterou mi při vedení práce poskytla.

Bibliografický záznam

POPKOVÁ, Dominika. *Literární noviny v období 1927-1941*. Praha, 2024. 115 s. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jana Čeňková, Ph.D.

Rozsah práce: 130 284 znaků

Abstrakt:

Literární noviny byly nakladatelský časopis, jehož první číslo bylo vydáno v roce 1927. *Literární noviny* vycházely v období 1927-1941, poté bylo jejich vydávání zastaveno z důvodu německé okupace. Časopis *Literární noviny* pak opět vycházel v letech 1946 až 1951.

Ve své práci se nejprve zaměřuji na českou kulturní publicistiku ve 20. až 40. letech 20. století, protože kulturní publicistika v tomto období zažívala rozkvět a byla na vysoké úrovni, dále nastiňuji stručnou historii *Literárních novin*. V praktické části pak provádím obsahovou analýzu *Literárních novin* v období 1927 až 1941, tedy od prvního roku, kdy začaly *Literární noviny* vycházet, do doby, než byly pozastaveny z důvodu okupace. Metodu obsahové analýzy jsem zvolila z toho důvodu, že se chci hlouběji zaměřit na vývoj *Literárních novin* v tomto období, zmapovat, jak se proměňoval a vyvíjel obsah, grafická podoba a témata v *Literárních novinách*. Chci se také zaměřit na a představit významné osobnosti, které ve zmíněném období v *Literárních novinách* působily a přispívaly do nich. Pro obsahovou analýzu volím vždy jedno číslo v každém roce počínaje rokem 1927 a konče rokem 1941.

Klíčová slova: kulturní publicistika, *Literární noviny*, meziválečné období, nakladatelské časopisy, obsahová analýza

Abstract:

Literární noviny was a publishing magazine, the first issue of which was published in 1927. The magazine was published in the period 1927-1941, after which its publication was stopped due to the German occupation. The magazine *Literární noviny* was then published again between 1946 and 1951.

In my thesis, I first focus on Czech cultural journalism in the 1920s to 1940s because cultural journalism flourished and was at a high level during this period, then I outline a brief history of *Literární noviny*. Then, in the practical part, I conduct a content analysis of *Literární noviny* in the period 1927 to 1941, i.e. from the first year when *Literární noviny* started to be published until it was suspended due to the occupation. I have chosen the method of content analysis because I want to look more deeply at the development of the magazine during this period, to map how the content, graphic design and themes in the magazine changed and developed. I also want to focus on and introduce the important personalities who worked and contributed to *Literární noviny* during this period. For the content analysis, I choose one issue in each year, starting in 1927 and ending in 1941.

Keywords: cultural journalism, *Literární noviny*, interwar period, publishing magazines, content analysis

Obsah

1. Úvod	6
2. Teoretická část	7
2.1. Kulturní publicistika v předválečném a meziválečném období	7
2.1.1. Kulturní a nakladatelské časopisy	10
2.1.2. Skupiny a sdružení	14
2.2. Časopis <i>Literární noviny</i>	14
2.2.1. Historie	14
2.2.2. Významné osobnosti spojené s <i>Literárními novinami</i>	20
2.2.3. Nakladatelství <i>Literárních novin</i>	23
3. Metodologie	24
3.1. Kvalitativní výzkum	25
3.2. Kvantitativní výzkum	26
3.1. Obsahová analýza	27
4. Analýza vybraných čísel <i>Literárních novin</i> 1927-1941	29
4.1. Cíl výzkumu a výzkumné otázky	30
4.2. Výzkumný vzorek	31
5. Obsahová analýza	31
5.1. Obsah analyzovaných čísel	36
5.2. Grafická úprava časopisu	43
5.2.1. Titulní strana	43
5.2.2. Písmo a barvy	54
5.2.3. Fotografie, ilustrace, obrázky	57
5.3. Témata, rubriky, propagace a žánry	58
5.3.1. Pravidelné rubriky o knihách	58
5.3.2. Častá témata v analyzovaných číslech časopisu	59

5.3.3. Reklama a propagace	67
5.3.4. Žurnalistické žánry	67
5.4. Které významné osobnosti přispěly do <i>Literárních novin</i> ?	73
6. Shrnutí	77
7. Závěr.....	82
Summary.....	84
Seznam literatury	86
Seznam obrázků.....	96
Seznam tabulek.....	98
Seznam příloh	99
Přílohy.....	100

1. Úvod

V této práci se zaměřuji na nakladatelský časopis *Literární noviny* v období 1927-1941. Tento časopis procházel ve zmíněném období pestrým vývojem, vyvíjel se obsah, ať už v podobě pravidelných rubrik, podílu propagačního materiálu či témat, která se v časopise objevovala, proměňovala se také grafická podoba časopisu – titulní strana, množství obrázků a fotografií či použité písmo. Často se střídala také vydavatelství, která tento časopis vydávala, a v neposlední řadě se často proměňovalo i složení redaktorů, kteří v tomto časopise působili.

V období 1927-1941, tedy od počátku vydávání až do zastavení časopisu za nacistické okupace, se jednalo o nakladatelské periodikum. Zprvu to byl časopis kratšího rozsahu – časopis měl 6 stran - a jeho obsah tvořily z velké části reklamy na knižní novinky, díla a příspěvky, které informovaly o slavných osobnostech kulturní sféry, časopis se věnoval divadle, knihám, umění a kulturním akcím. Postupně se zvyšoval počet stran časopisu, měnila se jeho grafická podoba, přibývaly fotografie a ilustrace, objevovaly se nové rubriky.

Časopis také informoval o kulturních záležitostech z ciziny. Kromě článků o novinkách a zajímavostech z kultury byly v časopise otištěny také fejetony, povídky, recenze či poezie. V některých ročnících časopis obsahoval také nějakou přílohu, zaměřenou například na divadlo, umění či film.

V první části své práce se zaměřuji na kontext období, ve kterém *Literární noviny* vycházely – na období první republiky, kdy se české žurnalistice a publicistice dařilo, a kdy se vyvíjely nové žánry a zejména tisk byl na rozmachu. Zaměřuji se zejména na kulturní časopisy a noviny, na skupiny a spolky, které v tomto období v české literatuře a žurnalistice působily. Dále se chci zaměřit na významné osoby české žurnalistiky a představit historii *Literárních novin* od jejich založení přes jednotlivá zastavení až po jejich zánik.

Ve druhé části provádím obsahovou analýzu *Literárních novin* a analyzuji, jaká se v tomto časopise ve zmiňovaném období (1927-1941) objevovala témata, jaké rubriky, jak se proměňovala grafická stránka časopisu, například titulní strana a použité písmo, jak se měnila redakce a významné osobnosti přispívající do tohoto časopisu. Z každého

ročníku v letech 1927-1941, což je celkem čtrnáct ročníků, volím jedno číslo časopisu, aby byl alespoň jedenkrát zastoupen každý měsíc v roce. Cílem výzkumu je zachytit vývoj a proměnu tohoto časopisu v daném období.

2. Teoretická část

2.1. Kulturní publicistika v předválečném a meziválečném období

„Tiskové orgány literárního života vyjevují i utvářejí rozmanitost i protichůdnost uměleckých směrů, skupin a ideových stanovisek, někdy i generačních vrstev. Mezi literárními časopisy si své pevné místo udržují i ty časopisy, které vznikly v dřívějších dobách a z podnětu uměleckých proudů a generačních snah, které už ztrácely na počátku století svůj smysl a udržovaly se často jen setrvačností. V některých případech se i ony obrozovaly mladou krví a do jisté míry měnily také svůj směr i ráz. Z tiskových orgánů kritického hnutí devadesátých let, jež chtělo z vědeckých pozic obrozovat celý politickoekonomický, kulturní i umělecký život české společnosti, zůstávala řada časopisů.“¹

Meziválečné období

Pro dvě desetiletí mezi koncem první a začátkem druhé světové války jsou charakteristické zásadní státoprávní změny, ke kterým dochází za politického neklidu a ekonomické nestability, ale i za bohatého kulturního rozvoje.²

Vznik samostatné republiky obohatil obzor českého kulturního života. Čeština se ve větší míře používala na veřejnosti, vznikala také nová terminologie, například vojenská a poštovní. Literární výuka ve školách a také povinné veřejné knihovny v obcích napomáhaly k šíření znalosti české literatury. Byly zřízeny dvě nové univerzity – v Brně a Bratislavě.³

---

¹ BURIÁNEK, František. *Česká literatura na počátku 20. století*. In: BLAŽÍČEK, Přemysl, BRABEC, Jiří, BURIÁNEK, František a kol. *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, st. 30-31.

² BEDNAŘÍK, Petr, JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbora. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 151.

³ HOLÝ, Jiří, JANÁČKOVÁ, Jaroslava, LEHÁR, Jan et al. *Česká literatura od počátku k dnešku*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006, s. 556.

V roce 1923 zahájil pravidelné vysílání „pražský rozhlas radiový“. V první polovině 20. let 20. století se dále rozšiřovala divadelní tvorba.⁴ Divadla se v roce 1920 stala tribunou sociálních konfliktů, zejména malá divadla se orientovala na kritická zobrazení živých problémů tehdejší doby.⁵

Rozšiřoval se i repertoár tisku a nakladatelů. Nejčtenějším deníkem 20. let byla konzervativní *Národní politika*, nedělní vydání s přílohou *Malý oznamovatel* dosahovalo 400 000 výtisků. Ve 30. letech to pak byly tiskoviny národněsocialistického Melantrichu, například *Večerní České slovo*, jehož se prodávalo i přes půl milionu výtisků.⁶

„Velký počet časopisů věnovaných literární problematice odráží značnou estetickou diferenciaci uměleckých projevů v letech třicátých; na druhé straně však působily některé důležité ideové momenty, jež v rámci této diferenciacie vytvářely širší seskupení umělců, a také tento sjednocovací proces je na orientaci listů a revuí patrný. V novinách i časopisech autoři bezprostředně zasahovali do soudobých procesů, ať již jako publicisté, kritici anebo přímo svými básnickými a prozaickými díly. Mnozí spisovatelé působili jako novináři a tato činnost se stala důležitou součástí jejich tvorby; zvláště významná byla tato účast v ideologicky zjitřené době třicátých let, kdy závažné vnitřní i zahraniční politické události silně ovlivňovaly kulturní problematiku.“⁷

„Na počátku třicátých let vznikla řada časopisů, dokládajících diferenciaci dosud víceméně jednotného avantgardního proudu. Již poslední ročník *ReDu* (1921-1931) dosvědčuje, že okruh spolupracovníků této hlavní avantgardní revue se zužoval, že ideově estetická koncepce Devětsilu neměla již tu přitažlivost, jako tomu bylo dříve.“⁸

Ve všech lidových vrstvách přibývalo čtenářů, pro tisk denní a hlavně večerní. Tehdejší denní listy přebíraly úkoly dříve týdeníků a měsíčníků, čtenáři si mohli přečíst informace o sociálních a hospodářských otázkách a problémech, ale i o divadle, literatuře

---

⁴ HOLÝ, Jiří, JANÁČKOVÁ, Jaroslava, LEHÁR, Jan et al. *Česká literatura od počátku k dnešku*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006, s. 556.

⁵ PAPOUŠEK, Vladimír. *Dějiny nové moderny: česká literatura v letech 1905-1923*. Praha: Academia, 2010, s. 336.

⁶ HOLÝ, Jiří, JANÁČKOVÁ, Jaroslava, LEHÁR, Jan et al. *Česká literatura od počátku k dnešku*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006, s. 556.

⁷ BRABEC, Jiří. *Česká literatura v letech 1929-1938*. In: BLAŽÍČEK, Přemysl, BRABEC, Jiří, BURIÁNEK, František a kol. *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, st. 353.

⁸ Tamtéž.

a výtvarném umění. Obnovený styk s cizinou přinášel zprávy ze zahraničních zpravodajů, z veřejného, politického a společenského života. Většina významných listů se soustředila v Praze.⁹

Slohově i literárně se měnil ráz českých novin, k čemuž přispěla zejména živá účast předních literátů v redakci denních listů, kteří neotiskují pouze básně, povídky, kritiky, ale zasahují i do ostatních rubrik. K těmto literátům patří například V. Dyk či K. Čapek v *Národních novinách* a *Lidových novinách*.¹⁰

Kulturní žurnalistika dosahovala v meziválečném období v Československu rozkvětu. V rozsáhlých nákladech vycházely texty od domácích i zahraničních autorů, vznikaly nové umělecké trendy a směry. Toto se týkalo knih, novin i časopisů. Množství a pestrost, ve kterém tehdy vycházely v Československu časopisy a noviny, převyšovala předcházející období, ale i období, která byla až po období meziválečném. Do periodik přispívali literáti, ale i umělci, herci, ekonomové, sportovci politologové, právníci, sociologové, historici a politikové.¹¹

Tisk byl tehdy velmi pevně spjat s politickými stranami, meziválečná společnost byla vysoce politizována. Politický boj se vedl nejen v parlamentu nebo na půdě vlády, často byly pro toto využívány noviny a časopisy. Na stránkách periodik se objevovaly výměny názorů, ovlivňování voličů, či napadání protivníků jednotlivých politických stran. Novináři tak měli často specifické postavení, často byli zároveň i politiky či osobami, které prosazovaly a bojovaly za nějakou ideu. Toto se projevovalo v žánrech publicistických i zpravodajských. Novináři za první republiky byli často veřejným zastáncem nějaké myšlenky, nejen nestranným pozorovatelem, jako je tomu dnes. Mediálnímu prostředí 20. a 30. let dvacátého století dominoval tisk, rozvíjel se však také film a rozhlas.¹²

„Mnohé časopisy, které se věnovaly zejména kulturní a politické problematice, ale také otázkám literárním i uměleckým' posuzovaly události z demokratických hledisek.“¹³

---

⁹ NOVÁK, Arne. *Stručné dějiny literatury české*. Praha: Městská knihovna v Praze, 2021. s. 707-708.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ CEBE, Jan a ČEŇKOVÁ, Jana., eds. *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Praha: Karolinum, 2019, s. 8.

¹² Tamtéž.

¹³ Tamtéž.

První léta po ukončení první světové války se jednotlivé literární tendence a uskupení teprve formují, dochází k překotnému vzniku nových časopisů, ze kterých mnohé ale brzy zanikají. Z předválečných literárních revuí si postavení udržuje zejména *Lumír*, po celou dobu trvání první republiky vychází časopis *Zvon*.¹⁴

„Skutečnými orgány poválečného literárního vývoje se stávají časopisy založené teprve po válce. V první polovině dvacátých let vzniká poměrně málo časopisů věnovaných speciálně literatuře; v sociálně zjitřené atmosféře poválečných let se do popředí dostávají časopisy a revue zaměřené širše k otázkám sociálním, politickým a kulturněpolitickým, mezi nimiž problematika literatury a umění má jen dílčí, třeba důležité místo.“¹⁵

Významný podíl na literárním vývoji mají v tomto období časopisy levicově orientované. K literárním časopisům, které byly výrazem určitých směrůvých nebo generačních uskupení přibývá ve druhé polovině dvacátých let. V této době přibývá také časopisů kulturně informativních a nakladatelských. Důležitým spoluvůrcem literárního života byly také kulturní rubriky některých novin a politických revuí.¹⁶

2.1.1. Kulturní a nakladatelské časopisy

„Značný význam si podržely literární časopisy vydávané nakladatelstvím nebo nakladatelským sdružením. Nešlo však pouze o reklamní listy, neboť cílem bylo obsahově přesáhnout produkci vydavatelství a stát se všestranným informátorem o beletristické a naučné literatuře domácí i cizí. Tato tendence byla patrná zvláště u časopisů vydávaných Svazem knihkupců a nakladatelů: po měsíčníku *Literární rozhledy*, jejichž vydávání bylo roku 1931 uzavřeno 15. ročníkem, začaly vycházet *Rozhledy po literatuře a umění* (1932-1938), redigované nejprve Miloslavem Novotným a od roku 1935 Františkem Halasem. *Rozhledy* přinášely hojně referátů a článků o dobově

---

¹⁴ STROHSOVÁ, Eva. *Česká literatura v letech 1918-1929*. In: BLAŽÍČEK, Přemysl, BRABEC, Jiří, BURIÁNEK, František a kol. *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, st. 172.

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ STROHSOVÁ, Eva. *Česká literatura v letech 1918-1929*. In: BLAŽÍČEK, Přemysl, BRABEC, Jiří, BURIÁNEK, František a kol. *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, st. 172-176.

aktuálních kulturních i uměleckých otázkách, původní i přeložené verše a soustředily široký přispěvatelský okruh vědců, publicistů, kritiků a spisovatelů. V pozdějších ročnících pozval Halas k spolupráci i příslušníky nejmladší generace (J. Orten aj.). organizace moderních nakladatelů *Kmen* začala od roku 1930 vydávat *Almanach Kmene*, jehož redigováním pověřila přední spisovatele (F. X. Šalda, J. Hora, F. Halas, M. Majerová, J. Seifert, V. Závada, J. Čapek). Pravidelně vycházející *Almanachy*, doplňované příležitostnými publikacemi podobného rázu (například *Milostný almanach Kmene* aj.). Se staly populárním, a přitom velmi hodnotným typem knih, soustřeďujících informace o nové knižní produkci. Z nakladatelských listů dále vycházely *Rozpravy Aventina* (do roku 1934; redigovali Vilém Závada a Otakar Štorch-Marien), jejichž profil se v podstatě nezměnil, a - v redakci Václava Kaplického, Petra Kříčky, Karla Nového aj. - *Panorama* (do roku 1942), přinášející zejména úvahy o knihách a autorech *Družstevní práce*. Vedle tohoto „kulturního zpravodaje“ vydávala *Družstevní práce* také „obrázkový magazín dnešní doby“ *Žijeme* (1931-1933), který byl po dvou ročnících nahrazen *Magazínem DP* (1933-1937), *Literární noviny* (1927-1941) byly původně vydávány nakladatelstvím Pokrok jako orgán spisovatelů legionářů, později přešly do nakladatelství Sfinx-ELK. Nejprve list redigovali V. Cháb, V. Kaplický, později J. Hora, A. Hoffmeister, B. Mathesius, M. Novotný aj. Za Horovy a Mathesiovy redakce patřily *Literární noviny* mezi nejvýznamnější literární časopisy. V redakci Václava Kaplického vydával Melantrich čtrnáctideník *Hovory o knihách* (1937-1939), soustřeďující se hlavně k informacím o nové produkci nakladatelství.¹⁷

V nakladatelských a kulturních časopisech se v tomto období projevovala velká pestrost a bohatost kulturních názorů a uměleckých směrů. Vycházely jednak časopisy, za kterými stála autorská seskupení shromažďující se pod avantgardními proudy, jako sborník *Devětsil*, *ReD*, brněnský *Host*. Vedle avantgardních proudů vycházela i periodika spadající pod vyhrocené levicové názory, jako *Levá fronta*, *Avantgarda*, *Proletkult*. Dále vycházely křesťanské revue - *Akord*, *Řád*, *Rozmach*. Mnoho nakladatelských časopisů z tohoto období zastávalo důležitou roli v kulturní publicistice – *Listy pro umění a kritiku* spadající pod nakladatelství Melantrich plnily funkci časopisy sledující kriticky světovou i českou literaturu. Na tvorbě kulturních periodik se podílely takové osobnosti, jako

---

¹⁷ BRABEC, Jiří. *Česká literatura v letech 1929-1938*. In: BLAŽÍČEK, Přemysl, BRABEC, Jiří, BURIÁNEK, František a kol. *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, st. 355.

Jaroslav Seifert, František Xaver Šalda, Josef Hora či František Halas – tito lidé například redigovali časopis *Kmen*.¹⁸

„Nakladatelství byla sice v třicátých letech silně postižena hospodářskou krizí, ale pokles počtu vydávaných knih nebyl trvalý, dokonce počet publikací stoupl, dotvářely se velké nakladatelské podniky, jejichž rozmach byl mnohdy také umožněn vydáváním okrajové literatury.“¹⁹

Významným nakladatelstvím za doby první republiky bylo nakladatelství Aventinum, které založil Otakar Štorch-Marien, který měl ambice vydávat časopis. Nakladatelství se dařilo a vydávali u něj takové osobnosti, jako Karel a Josef Čapek, Antonín Sova nebo Otakar Fischer. Bratři Čapkové se dokonce podíleli na chodu nakladatelství do takové míry, že Josef Čapek vytvářel obálky a ilustrace a oba ovlivňovali zakládání edic a časopisů spadající pod Aventinum. Aventinum tak mělo velmi vysokou úroveň vysoké a ilustrační tvorby a bylo v tomto ohledu jedno z nejzajímavějších nakladatelství meziválečného období.²⁰

„Otokar Štorch-Marien se v roce 1925 rozhodl své tiskoviny rozšířit o časopis, který nazval *Rozpravy Aventina* (1925-1934). *Rozpravy Aventina* nabízely vyjma textů o aventinských autorech a titulech široký záběr publicistické a částečně i kritické reflexe českého a světového umění. Měly velký formát a periodicitu časopisu byla proměnlivá, začínal jako měsíční list pro kulturu, umění, kritiku, a zvláště literaturu ročníkem 1925/26, další dva ročníky vycházely jako čtrnáctideník pro kulturu, literaturu, umění a kritiku a od podzimu roku 1928 jako týdeník pro literaturu, umění a kritiku, aby v posledním ročníku 1933/34 opět vycházel čtrnáctidenně.“²¹

---

¹⁸ ČEŇKOVÁ, Jana. *Rozpravy Aventina, časopis, který přesáhl nakladatelské ambice*. In: CEBE, Jan a ČEŇKOVÁ, Jana., eds. *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Praha: Karolinum, 2019, s. 144.

¹⁹ BRABEC, Jiří. *Česká literatura v letech 1929-1938*. In: BLAŽÍČEK, Přemysl, BRABEC, Jiří, BURIÁNEK, František a kol. *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, st. 356.

²⁰ ČEŇKOVÁ, Jana. *Rozpravy Aventina, časopis, který přesáhl nakladatelské ambice*. In: CEBE, Jan a ČEŇKOVÁ, Jana., eds. *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Praha: Karolinum, 2019, s. 145.

²¹ ČEŇKOVÁ, Jana. *Rozpravy Aventina, časopis, který přesáhl nakladatelské ambice*. In: CEBE, Jan a ČEŇKOVÁ, Jana., eds. *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Praha: Karolinum, 2019, s. 149.

V meziválečném období v Československu vycházela řada dalších významných časopisů kulturního zaměření, jedním z nich byl třeba časopis *Lumír*. *Lumír* založili Vítězslav Hálek a Jan Neruda. Dalším takovým časopisem byl časopis *Volné směry*, v tomto periodiku byla zastoupena jak literatura, tak výtvarné umění. Ve třicátých letech vycházel dále sborník *Kvart*, jednalo se o sborník poezie a vědy a vedl jej Vít Obrtel, Arnošt Vaněček, Pavel Levito a František Halas. Tento sborník byl zaměřen všestranně, šéfredaktor se orientoval zejména na architekturu. Byla v něm publikována také poezie, například od Jaroslava Seiferta, Vítězslava Nezvala, Františka Halase. Z překladové tvorby v tomto sborníku vyšly básně od Williama Blakea a Henricha Micheauxa. V prvních ročnících vycházela také surrealistická poezie Louise Aragona, Roberta Desnosa anebo Paula Eluarda.²²

Dalšími zajímavými kulturními periodiky byly časopisy *Tvorba*, *Tribuna* a *Šaldův zápisník*.²³

Významné pro meziválečnou kulturní žurnalistiku byly i přílohy a kulturní rubriku některého denního tisku – rubrika *Práva lidu*, později *Rudého práva* – orgán KSČ, kulturní rubriky *Národního osvobození* – levicově orientovaný list československých legionářů, a rubrika *Národních listů* – orgán národnědemokratické strany. Dále *Lidové noviny*, které od roku 1921 pravidelně informovaly o literatuře a kultuře, například od 30. let v rubrice *Literární pondělí*, jejíž redaktorem byl nejprve Arne Novák, později ji vedl Václav Černý.²⁴

---

²² ČEŇKOVÁ, Jana. *Česká kulturní a literární publicistika v meziválečné době*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a ČEŇKOVÁ, Jana. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*. Praha: Academia, 2017, s. 103-105.

²³ ČEŇKOVÁ, Jana. *Česká kulturní a literární publicistika v meziválečné době*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a ČEŇKOVÁ, Jana. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*. Praha: Academia, 2017, s. 106.

²⁴ Tamtéž.

2.1.2. Skupiny a sdružení

„Celek kulturní meziválečné fronty ovlivnila na počátku 20. let 20. století dvě umělecká sdružení – moravská Literární skupina²⁵ z Brna a Umělecký svaz Devětsil²⁶ v Praze. Členové těchto skupin se prolínali v redakcích jejich časopisů a sborníků. Světonázorové stanovisko bylo levicové, *Host* byl umírněnější, *Pásmo* a *ReD* revolučnější, obě redakce prosazovaly myšlenky marxismu a třídní boj, jejichž cílem byla budoucí rovnostářská socialistická společnost s navazujícím komunistickým uspořádáním.“²⁷

2.2. Časopis *Literární noviny*

2.2.1. Historie

Literární noviny vyšly úplně poprvé 9. března 1927 v Praze. První číslo mělo 6 stran, stálo 1 korunu a na titulní straně měly otištěny fejeton, reklamu na román *Mračna*,

---

²⁵ Literární skupina vznikla 2. února 1921. Zrodila se z kroužku osob, které se po válce scházely v brněnské kavárně Slavia. Šlo například o Lva Blatného, Čestmíra Jeřábka, Dalibora Chalupu, Josefa Chaloupka, Bartoše Vlčka a Bohuše Stejskala. Když vznikala, neměla vyhraněný program. Ve spolkových stanovách měla uvedeno, že se její členové budou snažit probudit zájem veřejnosti o literární umění na Moravě, chce zapojit občany do aktuálního kulturního dění. Literární skupina vydávala vlastní časopis, pro který Bartoš Vlček nejprve navrhoval název *Vzplanutí*. Časopis však nakonec dostal jméno *Host*, což odkazuje k básníkem Jiřího Wolкера. *Host* vycházel jako měsíčník do roku 1929, kdy Literární skupina zanikla. *Host* fungoval jako publikační platforma pro tvorbu členů Literární skupiny, ale i pro tvorbu spřízněných literátů nejmladší generace, například z okruhu Devětsilu. Zdroj: MAČAS, Dominik. Naděje, víra a práce. Povídky členů brněnské Literární skupiny. In: *Vltava rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, © 1997-2023. 2021 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/nadeje-vira-a-prace-povidky-clenu-brnenske-literarni-skupiny-8414705>.

²⁶ Devětsil bylo sdružení mladé levicově orientované generace začínajících českých umělců, představitelů meziválečné umělecké avantgardy. Program a činnost svazu Devětsil přesahovaly sféru umění, výrazně dynamizovaly celý kulturní život 20. let a ovlivnily i další generace. Původní Umělecký svaz Devětsil byl založen v Praze v roce 1920 na bázi spolku s činnými a přispívajícími členy. Prvním předsedou byl V. Vančura, druhým J. Honzl, ale duší organizace po celou dobu jejího trvání byl K. Teige. Účelem bylo propagovat „mladé umění“, především vlastních členů, přednáškami, výstavami, publikacemi, koncerty, divadelními představeními apod. a udržovat kontakt s příbuznými korporacemi domácími i cizími. V prvních letech se Devětsil hlásil k zájmům proletariátu, k myšlence sociální revoluce a ke kolektivismu, distancoval se od pravicových hnutí mládeže a civilismu a formalismu, měl velmi blízko k marxismu a komunismu. Propagoval tzv. proletářské umění (nové lidové umění v pojetí A. V. Lunačarského). První programové prohlášení Devětsilu vyšlo v *Pražském pondělí* (1920). Zdroj: VODÁKOVÁ, Alena. Devětsil. In: *Sociologická encyklopedie.cz* [online]. 2017 [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Dev%C4%9Btsil>.

²⁷ ČEŇKOVÁ, Jana. *Levicově orientované kulturní a literární časopisy, umělecká uskupení*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a ČEŇKOVÁ, Jana. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*. Praha: Academia, 2017, s. 129.

příspěvek od Jiřího Mahena zvaný *Lid a knihovny* a úvodník od zakladatele *Literárních novin* Bohumila Mathesia zvaný *Nesem vám noviny...*²⁸

Druhé číslo pak vyšlo 23. března téhož roku a třetí 7. dubna, *Literární noviny* tedy nejprve vycházely jako čtrnáctideník. Formát, frekvence vydávání i počet stran zůstal první ročník zachován, stejně tak vycházely *Literární noviny* jednou za čtrnáct dní, ve stejném formátu i ročník druhý, třetí, čtvrtý, pátý a šestý, počet stran se ale zvyšuje na 8, což přetrvává až do ročníku jedenáctého. Ročníky dvanáct, třináct a čtrnáct (roky 1939, 1940, 1941), což je poslední ročník před přerušением vydávání časopisu až do roku 1946, mají stran přes 20. Tyto poslední tři ročníky před zastavením vycházejí už jako měsíčník.²⁹

Literární noviny před druhou světovou válkou vycházely v letech 1927-1941 (přesněji první číslo vyšlo 9. března 1927, poslední před zastavením v červnu 1941), kromě roku 1933, celkově šlo tedy o 14 ročníků. Po válce byly opět obnoveny v roce 1946 (prvně jako dvojčíslo leden-únor), vycházely až do roku 1951 (3. prosince).³⁰

Ve vydávání *Literárních novin* se postupně vystříдалo několik významných nakladatelství (Pokrok, Sfinx Bohumila Jandy, Evropský literární klub). Mezi významné osobnosti, které do *Literárních novin* přispívaly, se řadí například František Halas, Alois Pražák, Max Švabinský, Emil Vachek či Jindřich Štýrský. Prioritou *Literárních novin* bylo zpočátku informovat o literatuře, prezentovat umělecky hodnotné knihy a rozšiřovat čtenářskou základnu. *Literární noviny* zároveň plnily i funkci nakladatelského a klubového časopisu, který referoval o knižním trhu a soudobém kulturním dění. Vycházely v nich také prózy i básně.³¹

---

²⁸*Literární noviny*. Praha: Pokrok, 1927, (1). ISSN: 1210-0021. Dostupné z: <https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/1.1927/1>.

²⁹ Digitální archiv časopisů [online databáze]. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., [citováno 2024-06-10]. Dostupné z: <https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitNII>.

³⁰ Tamtéž.

³¹ MAČAS, Dominik. Naděje, víra a práce. Povídky členů brněnské Literární skupiny. In: *Vltava rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, © 1997-2023. 2021 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/nadeje-vira-a-prace-povidky-clenu-brnenske-literarni-skupiny-8414705>.

Jednou z nejvýznamnějších osobností *Literárních novin*, alespoň v začátcích, byl Bohumil Mathesius.³²

„Výraznou osobností podílející se na podobě tehdejších *Literárních novin* byl již citovaný Bohumil Mathesius, který podpořil kritický ráz listu rozšířením okruhu spolupracovníků, zejména o kritiky. Za jeho redigování se *Literární noviny* staly více politické a polemické.“³³

„Časopis většinou novinového formátu poskytoval v aktuálních člancích a poznámkách obraz soudobé knižní kultury, nakladatelské a knihkupecké činnosti. Periodikum se od počátku přihlásilo k levé kulturní frontě, což bylo spjato s důrazem na knihy vhodné pro lidového čtenáře. Značné místo věnoval diskusi o jazykové kultuře a velká pozornost byla věnována i slovenské literatuře.“³⁴

„*LitN* usilovaly o rozšiřování čtenářské obce pro umělecky hodnotnou knihu, a kromě informativních funkcí plnily v některých obdobích i roli literárněkritického periodika nebo obecně kulturní revue. Mezi předválečnými redaktory byli Václav Kaplický, Josef Hora, Bohumil Mathesius, Miloslav Novotný a Jaroslav Jan Paulík. ELK (a. s., knihkupecká a nakladatelská) zůstal vydavatelem i po válce (*LitN* byly zasílány členům ELKu pětkrát ročně v rámci jejich členského příspěvku), od března 1948 však přešel do národní správy a od 1949 se stal součástí nově zřízeného nakladatelství SČSS Československý spisovatel; souběžně s tím se i *LitN* změnil v nakladatelský list Čs. spisovatele.“³⁵

V červnu 1949 byla komunisty zastavena činnost Evropského literárního klubu, další nakladatelství - Sfinx, družstvo Máj a František Borový - byla znárodněna a vzniklo

---

³² Čítárny. Mathesius Bohumil. In: *Čítárny.com* [online]. Čítárny Knihy, © 2023. 2021 [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: <https://citarny.com/knihy/autori/cesko-spisovatele/mathesius-bohumil>.

³³ ŠTOLBA, Jan. Pohled do historie: Literární noviny vycházejí 90 let. In: *Mediaguru.cz* [online]. PHD, © 2023. 2017 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/03/pohled-do-historie-literarni-noviny-vychazeji-90-let/>.

³⁴ Tamtéž.

³⁵ DOKOUPIL, Blahoslav. *Literární noviny (1) 1927-51*. In: *Slovník české literatury* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2008. 2002, akt. 2006 [cit. 2024-06-09]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=151>.

z nich nakladatelství Československý spisovatel. Toto nakladatelství *Literární noviny* převzalo, aby mu časopis propagoval knihy.³⁶

Na přelomu let 1948/1949 došlo ke sloučení Syndikátu českých spisovatelů a Spolku československých spisovatelů do útvaru Svaz československých spisovatelů.³⁷

Časopis po válce řídil Miloslav Novotný, Václav Stejskal a Jiří Weil. Od roku 1950 byl vedoucím redaktorem Donát Šajner.³⁸

Poslední číslo těchto nakladatelských *Literárních novin* vyšlo 3. prosince 1951.³⁹

Jak to bylo dále s časopisem *Literární noviny*?

„Dne 8. února 1952 našli čtenáři tehdejších *Lidových novin* sdělení následujícího znění: „*Lidové noviny* vycházejí dnes v důsledku reorganizace periodického tisku naposledy. Svaz čs. spisovatelů bude od 9.2. vydávat *Literární noviny*, týdeník pro kulturněpolitické a umělecké otázky. Věříme, že všichni naši odběratelé zůstanou věrni i novému časopisu, který chce být propagátorem socialistické kultury a jako bojový orgán kulturních pracovníků stane se nezbytným informátorem a rádcem naší pracující inteligence“ A „nové“ *Literárky* byly na světě. Žádný odkaz na dlouholetou tradici, jen motto: „Vedení krásným příkladem Literaturnoj gazety, orgánu Svazu sovětských spisovatelů...“⁴⁰

„Do společenského dění *LN* významně promluvily v roce 1956, v průběhu přelomového svazového sjezdu. Letopočet 1956 měl být ve východním bloku ve znamení progresu a posílení vládnoucích režimů (...) Duben 1956 a II. sjezd SČSS se stal milníkem, kdy se poprvé *Literární noviny* výrazně projeví. Periodikum přinášející celé

---

³⁶ DOKOUPIL, Blahoslav. *Literární noviny (1) 1927-51*. In: *Slovník české literatury* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2008. 2002, akt. 2006 [cit. 2024-06-09]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=151>.

³⁷ BLÁHOVÁ, Kateřina. *Svaz československých spisovatelů (1)*. In: *Slovník české literatury.cz* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2008. 2011 [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1629>.

³⁸ Digitální archiv časopisů [online databáze]. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., [citováno 2024-06-10]. Dostupné z: <https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitNII>.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ ŠTOLBA, Jan. Pohled do historie: *Literární noviny* vycházejí 90 let. In: *Mediaguru.cz* [online]. PHD, © 2023. 2017 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/03/pohled-do-historie-literarni-noviny-vychazeji-90-let/>.

nebo velké části referátů bylo v ranních hodinách vždy velmi brzy vyprodáno. Lidé posílali spisovatelům telegramy a dopisy plné díky za jejich projevené názory.“⁴¹

Vývoj *Literárních novin* dále záležel na politické situaci, celkové společenské atmosféře a vztahy mezi Svazem československých spisovatelů a Komunistickou stranou. *Literární noviny* ze začátku vyjadřovaly podporu KSČ, objevovaly se v nich například články reflektující různé sjezdy či politická výročí. *Literární noviny* získávají více a více čtenářů, populární mezi nimi byly reportáže a stati o zahraničních událostech a kritický náhled časopisu na socialismus. Tento kritický náhled vedl ke zvýšení tlaku na časopis ze strany KSČ. V roce 1967 dostali redaktoři *Literárních novin* výpověď a byla dosazena nová redakční rada. *Literární noviny* zcela změnilly obsah i své přispěvatele. *Literární noviny* v únoru 1968 změnilly název na *Kulturní noviny* a v dubnu zanikly, protože o ně čtenáři přestali jevit zájem.⁴²

Po lednovém zasedání ÚV KSČ v roce 1968 se otevřela možnost pokračovat ve „starých“ *Literárních novinách*. Změnil se však název, protože redakce nechtěla, aby si čtenáři mysleli, že jde o zdiskreditovaný časopis. Toto periodikum tak dostalo název *Literární listy*. Redakce se do nich vrátila v svém původním složení.⁴³

V květnu 1969 přišel zákaz *Listů*. V roce 1971 Jiří Pelikán zakládá *Listy* jako Časopis československé socialistické opozice v Římě.⁴⁴

„Exilové periodikum vydávané pod názvem *Listy* už je samostatnou kapitolou historie českých médií. Na étos a duch *Literárních novin* ovšem tiskovina s podtitulem Časopis československé socialistické opozice plně a vědomě navazuje.“⁴⁵

---

⁴¹ ČÁP, Johan. *Literární noviny, Literární listy a Listy (1966-1969): Příběh zániku týdeníku Svazu československých spisovatelů*. Praha, 2022, s. 15-17. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Čeňková, Jana.

⁴² BLÁHOVÁ, Kateřina. *Svaz československých spisovatelů (1)*. In: *Slovník české literatury.cz* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2008. 2011 [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1629>.

⁴³ ŠTOLBA, Jan. *Pohled do historie: Literární noviny vycházejí 90 let*. In: *Mediaguru.cz* [online]. PHD, © 2023. 2017 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/03/pohled-do-historie-literarni-noviny-vychazeji-90-let/>.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ ČÁP, Johan. *Literární noviny, Literární listy a Listy (1966-1969): Příběh zániku týdeníku Svazu československých spisovatelů*. Praha, 2022, s. 58. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Čeňková, Jana.

„*Listy* vycházely od ledna 1971 jako dvouměsíčník v tisícových nákladech, finančně byl rozpočet skládán z příspěvků předplatitelů, později i z financí evropských socialistických stran a západních médií, které otiskovaly v rámci spolupráce některé články.“⁴⁶

„Tiskovina spolu s časopisem Svědectví Pavla Tigrida patřila mezi nevlivnější exilová periodika československé emigrace. Po roce 1989 Pelikán vydávání časopisu přenesl do Prahy.“⁴⁷

Vydávání *Literárních novin* bylo za dobu jejich působení několikrát přerušeno. Časopis vznikl v roce 1927 jako nakladatelský časopis, který založil profesor Univerzity Karlovy Bohumil Mathesius. Poprvé došlo k zastavení v roce 1941 kvůli německé okupaci, následně byly obnoveny v roce 1946. Podruhé je zastavili za komunistického režimu, kdy vznikl podnik s názvem Československý spisovatel, který *Literární noviny* nejprve převzal, nicméně je následně v roce 1952 zastavil. Brzy poté byla založena nová verze, která se měla zabývat uměleckými a kulturněpolitickými otázkami. Toto období trvalo až do roku 1967, kdy byla po otevřených projevech spisovatelů Milana Kundery, Ivana Klímy a Ludvíka Vaculíka redakce rozpuštěna, proto můžeme mluvit o třetím zastavení *Literárních novin*. Ty sice pokračovaly dál, ale pod vedením komunisticky oddaného Jana Zelenky a za kulturní periodikum je považovat nešlo. Obnoveny starou redakcí byly *Literární noviny* na počátku roku 1968 a vycházejí pod názvem *Literární listy*, později *Listy*, až do května 1969, kdy byly zastaveny počtvrté.⁴⁸

V exilu vycházely jako občasník pod názvem *Listy*.⁴⁹

---

⁴⁶ ČÁP, Johan. *Literární noviny, Literární listy a Listy (1966-1969): Příběh zániku týdeníku Svazu československých spisovatelů*. Praha, 2022, s. 59-60. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Čeňková, Jana.

⁴⁷ ČÁP, Johan. *Literární noviny, Literární listy a Listy (1966-1969): Příběh zániku týdeníku Svazu československých spisovatelů*. Praha, 2022, s. 60. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Čeňková, Jana.

⁴⁸ HVÍŽĎALA, Karel. Šestý konec Literárních novin. In: *Český rozhlas.cz* © 1997-2023 [online]. 2020 [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/karel-hvizdala-sesty-konec-literarnich-novin-8213109>.

⁴⁹ HVÍŽĎALA, Karel. Šestý konec Literárních novin. In: *Český rozhlas.cz* © 1997-2023 [online]. 2020 [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/karel-hvizdala-sesty-konec-literarnich-novin-8213109>.

2.2.2. Významné osobnosti spojené s *Literárními novinami*

Zakladatel *Literárních novin* Bohumil Mathesius

Bohumil Mathesius (1888-1952) byl významný český překladatel, básník, publicista, editor a literární vědec. Společně se svým bratrancem Vilémem působili v československé meziválečné kulturní sféře. Vilém Mathesius byl literárním historikem, jazykovědcem a jedním z hlavních představitelů Pražského lingvistického kroužku.⁵⁰

Bohumil Mathesius překládal zejména ruskojazyčné autory (Čechov, Tolstoj, Gogol, Puškin). Dále se věnoval překladům německých autorů (Goethe, Heine, Remarque, Fallada). Překládal také z francouzštiny (A. France, F. Villon). K jeho populárním počínům patří i převody a parafráze staré čínské poezie *Zpěvy staré Číny*. Přeložil i dramatickou báseň *Peer Gynt* od norského spisovatele Henrika Ibsena.⁵¹ Popularizoval svými parafrázemi také poezii japonskou – *Verše psané na vodu* jsou antologií japonských básní tanka.⁵² Těžiště jeho překladatelské činnosti spadá do období před rokem 1945.⁵³

Bohumil Mathesius vystudoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy český jazyk a francouzštinu. Následně krátce učil na pražském smíchovském gymnáziu, v roce 1914 byl nucen narukovat do první světové války, kde bojoval na italské a srbské frontě a byl dvakrát raněn. Po válce se stal členem výboru Společnost pro kulturní a hospodářská sblížení s Novým Ruskem, v letech 1926-1927 spolupracoval s F. X. Šaldou a J. Fučíkem na vydání časopisu *Tvorba*. Spoluzaložil *Literární noviny*, v letech 1934-1935 byl působil jako jejich šéfredaktor. Po druhé světové válce byl profesorem pro ruskou a sovětskou

---

⁵⁰ MANČAL, Petr. Bohumil Mathesius. In: *Český rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, © 1997-2023. 2014 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/bohumil-mathesius-6636729>.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² HUBIČKA, Jiří. Bohumil Mathesius: Za zpěvy staré Číny. In: *Český rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas ©, 1997-2023. 2012 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/bohumil-mathesius-za-zpevy-stare-ciny-7984375>.

⁵³ Obec překladatelů. Czech Literary Translator's Guild. Mathesius Bohumil. In: *Obec překladatelů.cz* [online]. Obec překladatelů, © 2016-2023. [cit.2023-04-26]. Dostupné z: <http://databaze.obecprekladatelu.cz/databaze/M/MathesiusBohumil.htm>.

literaturu na pražské Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.⁵⁴ Jeho přednášky byly vydány posmrtně J. Fraňkem v souboru *Přehled sovětské literatury*.⁵⁵

Redakce *Literárních novin*

Literární noviny pod vedením Bohuslava Mathesia poprvé vyšly 9. března 1927. Čtenáři za ně tehdy zaplatili jednu korunu. Titulní strana nabízela tři články. Úvodník s názvem *Nesem vám noviny...* od Bohuslava Mathesia, fejeton *Franta Sauer prodává knihy* a hlavní článek *Lid a knihovny* od Jiřího Mahena.⁵⁶ Náplň *Literárních novin* coby nakladatelského časopisu vydávaného nejprve nakladatelstvím Pokrok původně určoval V. Kaplický. Cílem dle něj mělo být přiblížit literaturu širokým čtenářským vrstvám, „sjednati si stálý a živý styk s mnohatisícovou obcí čtenářskou.“ Informativní a pestrý časopis novinového formátu poskytoval čtenářům v drobných aktuálních člancích obraz soudobé knižní kultury, nakladatelské a knihkupecké činnosti a problematiky. Druhý ročník pak připojil k informacím ještě zasvěcené referování a rozšířil zájem na celou oblast kulturního dění. Přihlášení se k levé kulturní frontě bylo spjato s důrazem na dobrou knihu pro lidového čtenáře. Velká pozornost byla věnována i slovenské literatuře.⁵⁷

Pátý ročník obnovených *Literárních novin* (4. ročník byl 1930 po 8 číslech zastaven) změnil nakladatele z Pokroku na Sfinx a změnil i své redaktory. J. Hora, který již dříve s *Literními novinami* spolupracoval, byl tím, kdo určoval chod pátého a šestého ročníku. Časopis za jeho vedení věnoval více prostoru obsáhlejšími recenzím a statím, přinášel překlady článků ze zahraničních kulturních periodik a začaly se v něm také otiskovat

---

⁵⁴ HUBIČKA, Jiří. Bohumil Mathesius: Za zpěvy staré Číny. In: *Český rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas ©, 1997-2023. 2012 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/bohumil-mathesius-za-zpevy-stare-ciny-7984375..>

⁵⁵ Obec překladatelů. Czech Literary Translator's Guild. Mathesius Bohumil. In: *Obec překladatelů.cz* [online]. Obec překladatelů, © 2016-2023. [cit.2023-04-26]. Dostupné z: <http://databaze.obecprekladatelu.cz/databaze/M/MathesiusBohumil.htm>.

⁵⁶ KREJČOVÁ, Natálie. Literární noviny slaví 91 let svého vzniku. In: *Mediátor.cz* [online]. Mediátor 1, © 2016. 2018 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <http://mediator1.upmedia.cz/2018/03/09/literarni-noviny-slavi-91-let-od-sveho-vzniku/>.

⁵⁷ FORST, Vladimír. Literární noviny. In: *Lexikon české literatury II (K-L)*. Praha: Academia, 1993, s. 1204.

básně. Prostor dostaly i divadlo, film, hudba, tanec, rozhlas, výtvarnictví a diskuse o jazykové kultuře.⁵⁸

Bohumil Mathesius rozšířil okruh spolupracovníků, zejména kritiků – do časopisu přispívali například P. Eisner, M. Hlávka, B. Polan, V. Knapp či E. Vachek. Za redigování Bohumila Mathesia byl ráz časopisu poměrně politický a polemický – to lze vidět na příkladu diskuse mezi B. Mathesiem a F. X. Šaldou o individualismu a kolektivismu, v diskusi o surrealismu, které byly otištěny v sedmém ročníku. Za jeho redigování dále byly publikovány například informace o SSSR, zkoumal o glosoval i „sociálně funkční roli kultury, literatury a literáta ve společnosti“⁵⁹

Literární noviny změnilu podobu za redakce M. Novotného a jeho nástupce J. J. Paulíka.⁶⁰ Miloslav Novotný redigoval *Literární noviny* v letech 1937-1938 a 1946-1949).⁶¹ Jaroslav Jan Paulík je redigoval v letech 1938-1941.⁶² Za redakce Novotného a později i J. J. Paulíka začal být důraz kladen na literárněkritické zaměření časopisu a změnili se spolupracovníci (M. Holas, K. Krejčí, V. Schwarz, F. Kovárna, A. Kraus a další). *Literární noviny* se staly časopisem knižního klubu ELK. V souvislosti s politickou situací ve 30. letech se stále častěji v *Literárních novinách* začaly objevovat články o starší české literatuře. Od dvanáctého ročníku se *Literární noviny* proměnily na měsíčník kvartového formátu s množstvím fotografií z kulturního dění (dvoustránka *Měsíc v obrazech*).⁶³

---

⁵⁸ FORST, Vladimír. Literární noviny. In: *Lexikon české literatury II (K-L)*. Praha: Academia, 1993, s. 1204.

⁵⁹ FORST, Vladimír. Literární noviny. In: *Lexikon české literatury II (K-L)*. Praha: Academia, 1993, s. 1204-1205.

⁶⁰ FORST, Vladimír. Literární noviny. In: *Lexikon české literatury II (K-L)*. Praha: Academia, 1993, s. 1205.

⁶¹ Deník KNIHY. Dnes uplyne 55 let od úmrtí spisovatele Miloslava Novotného. In: *Deník knihy.cz* [online]. [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://denik-knihy.cz/dnes-uplyne-55-let-od-umrti-spisovatele-miloslava-novotneho/>.

⁶² Databáze knih. Jaroslav Jan Paulík. In: *Databáze knih.cz* [online]. Databáze knih, © 2008-2023. [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/jaroslav-jan-paulik-11656>.

⁶³ FORST, Vladimír. Literární noviny. In: *Lexikon české literatury II (K-L)*. Praha: Academia, 1993, s. 1205.

2.2.3. Nakladatelství *Literárních novin*

Pokrok

První nakladatelství, které vydávalo *Literární noviny*, od roku 1927 do roku 1930, kdy *Literární noviny* přešly pod nakladatelství Sfinx Bohumila Jandy.⁶⁴

Sfinx

Nakladatelství Sfinx fungovalo v letech 1919-1949. Jednalo se o pražské nakladatelství, zaměřené nejprve zejména na mystickou a okultní literaturu a populární příručky sebevýchovy, později na atraktivní soudobou i původní i přeloženou beletrii i na naučnou literaturu. Podnik založil v roce 1918 a po celou dobu řídil Bohumil Janda. Nakladatelství zaniklo v roce 1949 začleněním do nakladatelství Československý spisovatel.⁶⁵

ELK (Evropský literární klub)

Nakladatelství, které založil v roce 1935 Bohumil Janda se svým bratrem Ladislavem. Nakladatelství bylo zrušeno v roce 1948. V roce 1949 bylo toto nakladatelství také začleněno do nakladatelství Československý spisovatel.⁶⁶

Československý spisovatel

Nakladatelství vzniklo v roce 1949 a působilo do roku 1992, kdy se z něj stalo nakladatelství Český spisovatel. To fungovalo mezi lety 1993-1997. Toto nakladatelství vzniklo sloučením nakladatelství František Borový, Nakladatelské družstvo Máj, Sfinx, František Topič a Evropský literární klub. Orientovalo se zejména na původní soudobou tvorbu českých autorů.⁶⁷

Nakladatelství Pokrok vydávalo *Literární noviny* od jejich prvního čísla v březnu 1927 až do roku 1930, kdy časopis změnil vydavatele a *Literární noviny* začalo vydávat

---

⁶⁴ FORST, Vladimír. *Literární noviny*. In: *Lexikon české literatury II (K-L)*. Praha: Academia, 1993, s. 1204.

⁶⁵ MERHAUT, Luboš. Sfinx. In: *Lexikon české literatury IV (S-T)*. Praha: Academia, 2008, s. 91-96.

⁶⁶ Hospodářské noviny. ELK aneb Obnova tradice. In: *Archiv Hospodářské noviny.cz* [online]. Economia, © 1996-2023. 1998 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-971164-elk-aneb-obnova-tradice>.

⁶⁷ PŘIBÁŇ, Michal. Československý spisovatel. In: *Slovník české literatury.cz* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2011. 2013, akt. 2018 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1635>.

nakladatelství Sfinx Bohumila Jandy. To vydávalo *Literární noviny* do roku 1936. V roce 1936 převzalo *Literární noviny* nakladatelství Evropský literární klub (ELK), které je vydávalo až do roku 1949 (s pauzou mezi lety 1941-1946, kdy bylo vydávání *Literárních novin* pozastaveno kvůli německé okupaci).⁶⁸ V červnu 1949 byla činnost Evropského literárního klubu zastavena komunisty, další nakladatelství Sfinx, František Borový a družstvo Máj byly znárodněny a vzniklo z nich nakladatelství Československý spisovatel, které *Literární noviny* používalo především k propagaci svých knih.⁶⁹ Nakladatelství Československý spisovatel vydávalo *Literární noviny* v letech 1949-1951.⁷⁰ Na přelomu roku 1948/1949 byl založen Svaz československých spisovatelů, který vznikl sloučením Syndikátu českých spisovatelů (založen 1919) a Spolku československých spisovatelů a hned na jeho prvním sjezdu v roce 1949 byla vyhlášena pevná stranická linie programu. Dne 8. února 1952 našli čtenáři *Lidových novin* následující sdělení: „Lidové noviny vycházejí dnes v důsledku reorganizace periodického tisku naposledy. Svaz československých spisovatelů bude od 9. února vydávat *Literární noviny*, týdeník pro kulturněpolitické a umělecké otázky. Věříme, že všichni naši odběratelé zůstanou věrní i novému časopisu, který chce být propagátorem socialistické kultury a jako bojový orgán kulturních pracovníků stane se nezbytným informátorem a rádcem naší pracující inteligence.“ Tímto krokem byly na světě nové *Literární noviny*.⁷¹

3. Metodologie

Pro svou práci jsem zvolila kombinaci kvalitativního a kvantitativního výzkumu, metodou je obsahová analýza. Analyzuji dokumenty, konkrétně určitá čísla časopisu *Literární noviny* z období 1927-1941.

---

⁶⁸ FORST, Vladimír. *Literární noviny*. In: *Lexikon české literatury II (K-L)*. Praha: Academia, 1993, s. 1204.

⁶⁹ Multimediaexpo. *Literární noviny*. In: *Multimediaexpo – otevřená encyklopedie.cz* [online]. 2018 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Liter%C3%A1rn%C3%AD_noviny.

⁷⁰ FORST, Vladimír. *Literární noviny*. In: *Lexikon české literatury II (K-L)*. Praha: Academia, 1993, s. 1204.

⁷¹ Multimediaexpo. *Literární noviny*. In: *Multimediaexpo – otevřená encyklopedie.cz* [online]. 2018 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Liter%C3%A1rn%C3%AD_noviny.

3.1. Kvalitativní výzkum

Kvalitativní přístup výzkumu je interpretativní – podle tohoto přístupu je realita vytvářena jedinci, realita vzniká interakcemi mezi těmito jedinci, má proměnlivý charakter, je závislá na jednotlivých aktérech.⁷²

„Kvalitativní výzkum se snaží porozumět světu a toto porozumění zprostředkovat, většinou, byť ne výhradně, prostřednictvím textu.“⁷³

Smyslem kvalitativních přístupů výzkumu je odhalení a porozumění smyslu jednání jedinců, tyto přístupy zohledňují kontext.⁷⁴ Logika kvalitativního přístupu je induktivní.⁷⁵ Pro kvalitativní výzkum je charakteristická redukce počtu pozorovaných jednotek, generalizace na populaci je na rozdíl od kvantitativního přístupu obtížná, kvalitativní výzkumy bývají málo reliabilní a vysoce validní. V kvantitativních výzkumech je tomu naopak, pro ty je typická nízká validita a vyšší reliabilita.⁷⁶

„Validita (platnost) určuje rozsah, na němž měříme skutečně ten koncept, který jsme zamýšleli, a do jaké míry jsou naše šetření a použité techniky sběru a analýzy dat schopny postihnout skutečné charakteristiky zkoumaného jevu.“⁷⁷

„Reliabilita neboli spolehlivost odkazuje k rozsahu, na němž měřená dává konzistentní výsledky. Tedy do jaké míry by data získaná v opakovaném měření za stejných podmínek byla shodná s předchozími. Reliabilní měření je takové, které by při hypotetickém opakování za nezměněných okolností přineslo (prakticky) stejná data.“⁷⁸

---

⁷² SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 47-48.

⁷³ NOVOTNÁ, Hedvika, ŠPAČEK, Ondřej, ŠTOVÍČKOVÁ JANTULOVÁ, Magdaléna (eds.) *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, 2019, s. 260.

⁷⁴ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 51-53.

⁷⁵ NOVOTNÁ, Hedvika, ŠPAČEK, Ondřej, ŠTOVÍČKOVÁ JANTULOVÁ, Magdaléna (eds.) *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, 2019, s. 262.

⁷⁶ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 53.

⁷⁷ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 54.

⁷⁸ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 55.

V kvalitativních výzkumech zjišťujeme velký počet informací o nižším počtu jedincích. Usilujeme o reprezentaci zkoumaného problému.⁷⁹ Kvalitativní metody vycházejí z představy, že poznání je vždy subjektivní povahy. Kvalitativní výzkumy vykazují menší replikovatelnost a změna výzkumníka často znamená, že se pravděpodobně změní i výsledky výzkumu.⁸⁰

„(Proto) kvalitativní výzkumy pracují s měkkými daty, jež mají zpravidla podobu dlouhých slovních výpovědí či zápisů nebo vyobrazení.“⁸¹

3.2. Kvantitativní výzkum

Pro kvantitativní metody je charakteristická vysoká standardizace, tyto metody jsou založeny na měření proměnných a průběh dat probíhá u všech zkoumaných prvků shodně. V rámci kvantitativního výzkumu zkoumáme frekvenci výskytu jednotlivých proměnných anebo jejich kategorií. Na rozdíl od kvalitativních výzkumů jsou výsledky kvantitativních výzkumů ve větší míře přenositelné a replikovatelné, výsledky bývají přesvědčivější. Kvantitativní výzkumy bývají také označovány jako výzkumy pozitivistické, tradiční, empiricko-analytické či experimentální. Příznivci kvantitativních metod dávají přednost sbírání faktů a jejich statistickému zpracování a objektivnímu, distancovanému přístupu. Výsledky kvantitativních výzkumů se na rozdíl od výzkumů kvalitativních dají snáze generalizovat a zobecňovat.⁸²

Kvantitativní metody vycházejí z pozitivismu, který se začal rozvíjet ve druhé polovině 19. století coby snaha přírodních věd distancovat se od spekulací a osobních názorů a poznání ustanovit místo toho na základě faktů získaných systematickým pozorováním.⁸³

Kvantitativní metody jsou charakteristické tím, že:

---

⁷⁹ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 53.

⁸⁰ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, s. 19.

⁸¹ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 51.

⁸² TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, s. 17.

⁸³ Tamtéž.

-redukuje realitu na počitatelné jevy

-vycházejí z pozitivistické tradice

-sociální realita je v rámci nich považována za něco, co existuje nezávisle na výzkumníkovi, realita jde rozložit na jednotlivé menší prvky

-kvantitativní výzkumy by měly být replikovatelné jinými výzkumníky a přinášet stejné výsledky

-pro kvantitativní výzkumy je typická metoda dedukce⁸⁴

„Kvantitativní data mají často numerický charakter nebo jsou na čísla převáděna a mluvíme o nich jako o datech tvrdých.“⁸⁵

„Kvantifikace vlastně zahrnuje určitý způsob standardizace, tedy snahy o sjednocené a přesné měření podle jasně daného kritéria.“⁸⁶

Kvalitativní a kvantitativní výzkum jsou vzájemně komplementární. Výstup z jednoho typu výzkumu může být převzat druhou metodou, tímto může být znalost kumulována a prohlubována. Zároveň každá z těchto metodologií může fungovat sama o sobě jako soběstačný poznávací systém. Kvalitativní výzkum totiž napomáhá porozumět sociální realitě. Kvantitativní výzkum pak testuje validitu tohoto porozumění reality.⁸⁷

3.1. Obsahová analýza

Jedná se o metodu výzkumu, pomocí níž je možné zjistit, jakými tématy se média zabývají a jak velký prostor jednotlivá média různým tématům dávají. Pomocí této metody je možné popsat proměnu obsahů v jednotlivých médiích v delším časovém úseku. Kvantitativní obsahová analýza navíc umožňuje srovnávání různých typů médií a mediálních krajin. Do určité míry s pomocí této metody také výzkumník může zjistit a předjímat, jaká témata bude veřejnost považovat za důležitá.⁸⁸

---

⁸⁴ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, s. 18.

⁸⁵ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 51.

⁸⁶ NOVOTNÁ, Hedvika, ŠPAČEK, Ondřej, ŠTOVÍČKOVÁ JANTULOVÁ, Magdaléna (eds.) *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, 2019, s. 95.

⁸⁷ DISMAN, Miroslav, *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2000, s. 290.

⁸⁸ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 210. s. 99.

S obsahovou analýzou souvisí také termín *mediální agenda*. Mediální agentu můžeme charakterizovat jako soustavu témat, kterým média věnují v určitém časovém rozpětí určitý čas a prostor.⁸⁹

Obsahová analýza je výzkumná technika, jejímž cílem je podle Berelsona, který poprvé systematicky vyložil její principy, objektivní, systematický a kvantitativní popis zjevného obsahu a sdělení. Předmětem obsahové analýzy je obsah a forma komunikačních aktů, jako jsou knihy, noviny, časopisy, propagační tiskoviny a další. Obsahové analýze můžeme podrobit i komunikační akty ústně sdělované – rozhlasové projevy, interview, běžné každodenní rozhovory a další. Využití obsahovou analýzu můžeme i u aktů vyjádřených obrazem – filmy či televizní programy. Dá se aplikovat i na hudební díla. Při obsahové analýze lze k rozebíranému dokumentu anebo souboru dokumentů přistupovat v zásadě z hlediska tří základních cílů: analyzovat obsah výpovědi, formulovat tvrzení o osobě anebo osobách, které jsou autorem výpovědi, anebo podat základní charakteristiky příjemců sdělení či analyzovat důsledky působení rozebíraného sdělení.⁹⁰

Obsahová analýza může být kvantitativní nebo kvalitativní. Rozhodnutí výzkumníka o tom, kterou z těchto dvou typů by měl použít, závisí na tom, jestli bude výzkum kvalitativní anebo kvantitativní, rozdíly mezi těmito dvěma druhy výzkumu viz výše. Pro daný výzkum existuje také možnost využít kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod.

Obsahová analýza je spojena se jménem Bernard Berelson. Jedná se o tradiční metodu, která slouží ke zkoumání mediálních obsahů. Kvantitativní obsahová analýza je výhodnou výzkumnou metodou, protože je přenositelná, poskytuje objektivní výsledky nezávislé na výzkumníkovi, který ji provádí, a výsledky, ke kterým výzkumník aplikováním této metody dostane, mohou být jasně a jednoznačně prezentovány v grafech a tabulkách. Každý krok této metody podléhá explicitně formulovaným pravidlům. Je založena na využívání statistických procedur a využívá kvantifikaci, proto je jejím kladem schopnost zpracovat velké množství textu. Kvantitativní obsahová analýza se skládá z následujících kroků: 1. formulace výzkumné otázky anebo hypotézy, 2. definice výběrového souboru (populace),

---

⁸⁹ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 210. s. 114.

⁹⁰ PETRUSEK, Miloslav. Analýza obsahová. In: *Sociologická encyklopedie.cz* [online]. 2018 [cit. 2023-06-05]. Dostupné z: [https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Anal%C3%BDza_obsahov%C3%A1_\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Anal%C3%BDza_obsahov%C3%A1_(MSgS)).

3. výběr patřičného vzorku z populace, 4. výběr a definice jednotky měření, 5. konstrukce kategorií obsahu, které budou analyzovány, 6. vystavení systému kvantifikace, 7. trénink kódovačů (provedení pilotního výzkumu), 8. kódování obsahu, 9. analýza shromážděných dat, 10. definice závěrů.⁹¹

Já jsem pro výzkum zvolila kombinaci kvalitativní a kvantitativní obsahové analýzy, jelikož mým cílem je zkoumat vývoj a proměnu periodika *Literární noviny* v určitém časovém období, sbírat a zkoumat větší množství informací v rámci několika čísel *Literární noviny* a zajímá mě obsah, témata, grafická podoba a osobnosti přispívající do časopisu.

Pro výzkum grafických prvků a proměny grafické podoby *Literárních novin* využívám kvalitativní obsahovou analýzu, zjišťuji, jak se v průběhu daného období měnily obálky, ilustrace a další grafické prvky. Pro výzkum vývoje témat a obsahu používám kvantitativní obsahovou analýzu, protože bude třeba zkoumat větší množství dat a generalizovat je, abych mohla vyvodit patřičné závěry. Pro obsahovou analýzu vybírám celkem 14 čísel – jedno z každého roku – a vybírám z různých měsíců, pro případ, že se témata mění v průběhu období, abych nezachytila jen určitý omezený úsek témat.

4. Analýza vybraných čísel *Literárních novin* 1927-1941

Pro obsahovou analýzu *Literárních novin* z předválečného období analyzuji vždy jedno číslo z každého ročníku – celkem dohromady 14 čísel. Jednotlivá čísla *Literárních novin* budu volím tak, aby byl alespoň jednou pokryt každý kalendářní měsíc v roce – 2 měsíce se budou vyskytovat dvakrát, jelikož ročníků k analýze je v předválečném období (od prvního roku vydání v roce 1927 až do posledního ročníku, než bylo vydávání novin v roce 1941 zastaveno z důvodu německé okupace – celkem 14). Každý měsíc v roce chci pokrýt z toho důvodu, že pokud bych volila jen jeden stejný měsíc každý rok, případně jen několik měsíců, mohlo by nastat to, že by výsledky obsahové analýzy byly zjednodušeny, pokud *Literární noviny* pokrývaly stejná nebo podobná témata v jednotlivých měsících nebo ročních obdobích. Pokud budu analyzovat všechny měsíce, měla by analyzovaná témata být pestřejší.

---

⁹¹ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, s. 103-104.

Kombinuji kvalitativní a kvantitativní výzkum – kvalitativní výzkum využívám zejména pro analýzu obálky a grafických prvků časopisu, kvantitativní výzkum využívám, když analyzuji články, témata a jejich četnost a proměnu v jednotlivých ročnících. Zaměřuji se také na osobnosti, které do *Literárních novin* v jednotlivých číslech přispívaly.

4.1. Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Cílem výzkumu je postihnout proměnu a vývoj časopisu *Literární noviny* v období 1927-1941. Sleduji proměnu témat a rubrik, a dále, jak se proměňovaly osoby, které v *Literárních novinách* v jednotlivých ročnících působily, a jak se měnila grafická podoba *Literárních novin*.

Výzkumné otázky jsou následující:

Hlavní výzkumná otázka:

Jak se proměňoval časopis *Literární noviny* v letech 1927-1941?

Dílní výzkumné otázky:

- 1) Jaká je grafická úprava časopisu?
- 2) Jaké významné osobnosti do časopisu přispívají, kdo je v redakci?
- 3) Jaké rubriky a příspěvky jsou v časopise otištěny, jaká témata?

Rozvedení výzkumných otázek

- 1) Jaká je grafická úprava časopisu *Literární noviny*? Zaměřuji se na otázky, kolik je na titulní straně otištěných příspěvků a o jaké příspěvky se jedná, jestli je titulní strana barevná či černobílá, jestli jsou na ní nějaké fotografie a obrázky, jaké písmo je použito v názvu časopisu.

H1: Počet fotografií, obrázků a ilustrací se ve zkoumaném období 1927-1941 bude v čísle zvyšovat.

- 2) Které významné osobnosti do časopisu přispívají, kdo je v redakci? Zde zkoumám složení redakce a odpovědné osoby, osoby, které jsou podepsány pod příspěvky, obrázky a fotografiemi.

- 3) Jaké rubriky a příspěvky jsou v časopise otištěny, jaká témata? Zde sleduji jaké rubriky, žánry a témata se v časopise objevují, kolik prostoru je věnováno reklamám a propagaci.

4.2. Výzkumný vzorek

Ve své práci analyzuji vždy jedno číslo za ročník, vzorek jsem zvolila tak, aby každý kalendářní měsíc byl zastoupen alespoň jednou. Za období 1927-1941 se jedná o celkem 14 ročníků (v roce 1933 časopis nevyšel). V některých ročnících časopis vyšel či se dochovala jen čísla za několik měsíců v roce.

Seznam analyzovaných čísel, která tvoří výzkumný vzorek, je uveden v příloze.

5. Obsahová analýza

Tabulka č. 1 - počet příspěvků v jednotlivých analyzovaných číslech

Ročník	Počet příspěvků	Počet stran	Počet přísp./strana
první	14	6	2,33
druhý	15	6	2,5
třetí	22	6	3,66
čtvrtý	31	6	5,16
pátý	27	8	3,38
šestý	29	8	3,62
sedmý	47	8	5,88
osmý	25	8	3,13
devátý	21	8	2,62
desátý	27	8	3,38
jedenáctý	25	8	3,13
dvanáctý	19	26	0,73
třináctý	15	28	0,54
čtrnáctý	14	26	0,54

Tabulka č. 2 – kvantitativní obsahová analýza vybraných čísel

ročník	úvodní článek	recenze	fejton	delší texty	fotografie a ilustrace	rubriky
1.	<i>Nesem vám noviny...</i>	nejsou	<i>Franta Sauer prodává knihy</i>	<i>Jiří Mahen: Lid a knihovny</i>	nejsou	<i>CO SE CHYSTÁ, JINÉ ZAJÍMAV É NOVINK Y, ZE STARŠÍ LITERAT URY REDAKC E DOŠLO, Dvě neděle, Ze světa</i>
2.	<i>Politika a kultura</i>	nejsou	<i>Básníci baedeker y</i>	<i>SMĚREM K SEVERU, Před podzimní sezonou</i>	fotografie těchto spisovatel ů: Jiří Mahen, Jégé Nádaši a Benjamin Klička, karikatura Antala Staška, motiv květin u reklamy na kalendář	<i>DROBNÉ ZPRÁVY, CO SE CHYSTÁ, HLASY ČTENÁŘ Ů</i>
3.	<i>Slovensko kulturní a my</i>	nejsou	<i>Koniec mladej generácie</i>	<i>My, nevypočítatel ní!, Trampoty s literárními historikmi, Kysucká bieda,</i>	karikatura Karla Vorovky, ilustrace srdce u propagace knihkupce	<i>NOVÉ KNIHY, DROBNÉ ZPRÁVY</i>

					Aloise Srdce	
4.	<i>Do nového roku</i>	román <i>Bloudění</i>	<i>Car a básník</i>	<i>Vzpomínka na Jiřího Wolkera, Vánoční poselství národu, Výbor spolku čs. bibliofilů má nápad</i>	Ilustrace srdce u propagace knihkupce A. Srdce, obrázek muže na saních pobízející ho psy bičem	<i>NOVÉ KNIHY, Čtenáři o knihách</i>
5.	<i>Za Antalem Staškem</i>	<i>Rozmařilci</i> <i>Jedno pokolení</i> <i>Dějiny Chodů u Domažlic</i> <i>Sedmero zastavení</i> <i>Petr Veliký</i> <i>Budoucnost ČSR</i>	není	<i>Stavba státní galerie, O divadle aneb Tairov, Fušujeme 1931 čili modernistické diletanství</i>	celkem 21 obrázků a fotografií	<i>Co kde vyšlo?, Literární cizina, Dotazy čtenářů</i>
6.	<i>Dopis venkovské mu hodnostáři</i>	<i>Bílé knihy</i> <i>Muži s kinoaparátami</i>	není	<i>Bída, Válka a generace, Zahyneme mezi vrchy mocné angličtiny</i>	36 obrázků a fotografií	<i>Literární cizina, Půl měsíce</i>
7.	<i>Diagnosti kujte dobře!</i>	<i>Obyčejný život</i> <i>Botostroj</i>	není	<i>Poznámky k pražským demonstracím, List z Jugoslavijské, Literární snobismus,</i>	Kresba J. Bidla nazvaná LEHRJA HRE DEMOKRACIE, plakát ke hře <i>Peer Gynt</i> , kresba od F. Bidla nazvaná ČESKÁ	<i>DROBTY</i>

					<i>KOMEDI E, kresba brouků k propagaci knih J. H. Týneckéh o a fotografie J. Drachovského</i>	
8.	<i>Buřičova smrt</i>	<i>Německé bidýlko Essai sur le titanisme dans la poésie romantique occidentale entre 1815 et 1850</i>	není	<i>Debata o Švejkovi, Básnické dílo, stát a státní cena, Nová čínská literatura, Opera Národního divadla</i>	celkem 15 obrázků a fotografií	nejsou
9.	<i>Dvojí mládí</i>	<i>Nepřítel v těle Don pablo, don Pedro a Věra Lukášová Život naruby Doňa Barbara Gentleman i podfukáři</i>	není	<i>Kulturní devaluace o kolik?, Mystery stories</i>	dohromady 19 obrázků a fotografií	<i>NOVÉ KNIHY</i>
10.	<i>úvodník z 27. října o čtrnáctidenníku Hovory o knihách</i>	<i>Pozdravení slunci Jaro, s Bohem Nový život</i>	není	<i>Žalujeme, Česká lyrika ve stínu R. M Rilka</i>	celkem 21 obrázků či fotografií	<i>Knihy došlé do redakce</i>
11.	<i>Úvodník napsaný před 2200 lety</i>	<i>Naděje</i>	není	<i>O národu, tradici a propagandě, Walt Disney Silly Symphony,</i>	18 obrázků a fotografií	<i>Poznámky na okraj, Knihy došlé do redakce</i>

				<i>Adolf Hoffmeister o Československu v Paříži a v Londýně, Česká kniha v cizině</i>		
12.	<i>Strach</i>	není	není	<i>Tanec na trávě, Povídka na dovolenou, Zrození filmového amatéra, Tři neznámé dopisy Vincenta van Gogha, Dobrodružná literatura od Krameria počínajíc</i>	dohromady 37 obrázků a fotografií	<i>Knih měsíce, Měsíc v obrazech, Kniha měsíce, Z novin a odjinud, KNIHY</i>
13.	<i>Dva cimbalisté</i>	není	není	<i>Dva typy hanáckých písmáků, Staří lidoví loutkáři, České dřevěné hračky, Lidový tanec,</i>	celkem 66 obrázků a fotografií	<i>Knih měsíce, Měsíc v obrazech, Kniha měsíce, KNIHY</i>
14.	<i>Hoch mezi piráty</i>	<i>Jitřenka života</i>	není	<i>Několik poznámek o zájmech mladých posluchačů rozhlasu, První český dívčí román, Dětská spontánní kresba</i>	celkem 32 obrázků a fotografií	<i>Knih měsíce, Měsíc v obrazech, Kniha měsíce, KNIHY</i>

5.1. Obsah analyzovaných čísel

Číslo 1- (9. březen 1927)

- úvodník *Nesem vám noviny...* od Bohumila Mathesia

- fejeton *Franta Sauer prodává knihy*

- články *Jiří Mahen: Lid a knihovny, Dvě neděle, Ze světa, Týden české knihy, PROGRAM, Jednání v sekcích, O ŠVEJKOVI, LITERÁRNÍ PRODUKCE VELKÝCH NÁRODŮ, DENÍKY V. G. KOROLENKO a MAXIM GORKIJ NAPSAL O SOUČASNÉ RUSKÉ LITERATUŘE*

- rubriky *JINÉ ZAJÍMAVÉ NOVINKY, ZE STARŠÍ LITERATURY REDAKCE DOŠLO a CO SE CHYSTÁ, DROBNÉ ZPRÁVY a HLASY ČTENÁŘŮ*

- soutěž nazvána *Soutěž I.*, která se skládá ze dvou otázek: *Kterého z českých autorů čtete nejraději?* a *Kterého autora z ostatních literatur čtete nejraději?*

Přibližně polovinu obsahu tvoří reklamy a propagace různých knih, nakladatelství a knihkupectví.

Číslo 31(14) - (16. srpen 1928)

- koláž tří fotografií, na kterých jsou Jiří Mahen, Jégé Nádaši a Benjamin Klička

- články *Politika a kultura, Hrst vzpomínek, Směrem k severu, Před podzimní sezonou, Pressa*

- fejeton od Karla Vokáče – *Básníci baedeckery*

- rubriky *NOVÉ KNIHY, DROBNÉ ZPRÁVY, FILM, SLOVENSKO, Čtenáři o knihách, Hlasy čtenářů*

Číslo: 10(50) - (16. květen 1929)

- slovenské číslo, jak je uvedeno velkým písmem hned pod názvem časopisu

- články *Slovensko kulturní a my, My, nevypočitatelní!, Súčasnó a minulo našej kritiky, Ako som sa dostal do literatury aneb Trampoty s literárnými historikmi, Kysucká bieda, Deset popřevratových let slovenské literatury, LISTY Z BRATISLAVY*

- básně *Dnes nezablúdím a Bud' vůle Tvá Šedivé dni, Noc milostná, Istota, Epigramy a Lola*

- fejeton od J. Dvořáka: *Koniec mladej generácie*

Dále můžeme najít informaci, že zemřel Karel Vorovka, že jeho vrcholným dílem byla *Americká filosofie*, je připojena i jednoduchá ilustrace jeho obličejů.

Číslo 1(64) - (9. leden 1930)

- články *Vzpomínka na Jiřího Wolкера, Do nového roku, Ahasvérská prósa a Mistr Guttman nám píše.... Jirásek z justamentu, Vánoční poselství národu. Deset let od smrti Růženy Svobodové, E. Glaeser: ročník 1902, Nové vydání literárních studií Miloše Martena, Výbor spolku čs. Bibliofilů má nápad, Kampaň proti M. Gorkému v Rusku, Český překlad Marxova „Kapitálu“, Dvě knihy o školství, Nové tři svazky „Pandory“, Popularisovaná věda a technika, Několik sovětských autorů, Novinky maďarské literatury*

- fejeton *Car a básník*

- kvíz *Znáte naše moderní autory?*

- rubrika *NOVÉ KNIHY*

Číslo 17 – (říjen 1931)

- titulní strana je poměrně dost zaměřena na spisovatele Antala Staška. V pravé části je jeho fotografie z roku 1931, dále zde najdeme článek *Vzpomínka na A. Staška a Za Antalem Staškem*

- v čísle jsou dále otištěny články *Stavba státní galerie, Začátky Devětsílu, O divadle aneb Tairov, Vzpomínky na Stanislava K. Neumanna, Jazykový zmatek, román bizarního prostředí, Nová sbírka povídek Fr. Kubky, Kronika studentské kolonie, O novou Nobelovu cenu, Filmová anketa čtenářů L. N., Z kulturního Brna, Divadlo: Profily českých herců, Fušujeme 1931 čili modernistické diletantství, Budoucnost ČSR*

- báseň *Duše vína*

- recenze *Dějiny Chodů u Domažlic, Tolstého Petr Veliký*

- fotografie Dr. Vincence Kramáře, fotografie, na kterých je herečka A. Koonen, Stanislav Kostka Neumann, scéna z *Linia ognja* a Josef Kopta se svým synem, fotografie Jana F. Ježka, fotografií Alekseje Tolstého

- rubriky *Dotazy čtenářů, Literární cizina, Půl měsíce, Co kde vyšlo?, Měsíční novinobraní*

Číslo 2 – (únor 1932)

- na titulní straně jsou články *K výstavě Ant. Slavička*, *Dopis venkovskému hodnostáři* od J. H., *Cizí svědectví o české próze*, *Bída* od A. Hoffmeistera. Dále jsou na titulní straně ještě dvě stručné poznámky psané kurzívou – *Piš jak slyšíš* a *Osudová ironie*

- básně: *Ropucha* od Tristana Corbiéra, přeložil J. Hořejší, *Píseň* od S. K. Neumanna, *Blues...*

- články: *Válka a generace*, *Básnické dílo a jeho ohlas*, *Dokument*, *Zahyneme mezi vrchy mocné angličtiny*, *Metoda literární kritiky*, *Tanec: s hudbou nebo bez hudby*, *Divadlo: v dvojím zrcadle*, *Bytová kultura: v jakém křesle se dobře čte*, *Film*, *Muži s kinoaparátem*, *Hudba*, *Radio*, *Gramofon* a *Bibliofilovy poznámky*

- na straně 2 najdeme informaci, že umřel Lytton Strachey, pod oznámením je jeho jednoduchá ilustrace

- fotografie A. Hoffmeistera u článku *AH v zemi sovětů*, napsal J. H. Další fotografie patří k článku *Bílé knihy*, napsal Emil Vachek. Na fotografii jsou Jan Čep, L. Durdíková a Vilém Závada, stojí vedle sebe a dívají se do objektivu. Uprostřed strany je ilustrace od A. H. s popiskem *Finanční tíseň státních divadel?*, která obrazuje divadelní představení hry *Golem*

- rubriky v tomto čísle jsou *Literární cizina* a *Půl měsíce*

Číslo 3 - (21. prosinec 1934)

- na titulní straně je ilustrace s názvem **LEHRJAHRE DEMOKRACIE**, kreslil F. Bidlo

- články *Poznámky k pražským demonstracím*, *Diagnostikujte dobře!*, „*Pseudonymové celé země, spojte se*, *Funkce překladů v jazyce*, *Anketilo se...*, *Vánoční přání*, *Vánoční dárky*, *List z Jugoslavijské*, *Gidova cesta k syntezě*, *Bajky*, *úplně volně dle Karla Čapka*, *Kdo je Vladimír Drnák?*, *Ruské číslice*, *Literární snobismus*, *Pronásledovaný Botostroj*, *Čapkův Obyčejný život* a *Dobrá rada nad zlato*, *Výtvarné umění: malíř a prostředí*, *První čtvrt roku hudební sezony*, *Tanečníci, k společné práci!*, *Dvoutýdeníček*, *Týdenní repertoár pražských kin*, *Jiný krok k spolupráci tanečnicků*, *NEZNÁMÝ ČTENÁŘ*, *J. M. rektor univ. Drachovský o studenstvu a universitě*, *HRAČKY*, *Osvobozené divadlo*, *Národní stát: o Židu Süssovi*

- najdeme zde plakát k filmu *Peer Gynt*, který patří k článku *Ke kulturní historii filmu*

- dále je zde velká ilustrace dvou postav pod příspěvkem s názvem **ČESKÁ KOMEDIE** aneb *Konfese Jaroslava Hilberta*, opět kreslil F. Bidlo

- rubriky *DROBTY* a *NOVÁ VÝZVA*

Číslo 4 – (1. listopad 1935)

- na titulní straně jsou články *Buřičova smrt* od B. Mathesia, *Debata o Švejkovi*, *Básnické dílo, stát a státní cena* od Vladislava Zimy, u tohoto článku je velká fotografie Pauly Wessely z filmu *Episoda*

- dále jsou v čísle články *Dopis ředitele dra Stan. Mojžíše Loma*, *Německé Bidýlko*, *Kritika a divadlo*, *Pomníky, pomníky...*, *Nová čínská literatura*, *O některých našich časopisech pro mládež*, *Návrhy na reorganizaci státních cen pro básnictví*, *Generace, která nesmí brečet*, *Nové pojetí romantismu a romantického titanismu*, *Marxistickou babičku trefuje šlak*, *Abonenti a divadlo*, *Současné španělské divadlo*, *Několik významných amerických knih*

- fotografie s názvem *25 let od smrti Lva Tolstého*. Fotografie zobrazuje bývalé sídlo Lva Tolstého, skupinu lidí, koně, automobil a náradí, fotografie Zdeňka Němečka a informace, že obdržel státní cenu za román *Na západ od Panonie*, dále je zde fotografie Vladimíra Řepy pod příspěvkem nazvaným *Obrácení Mistera Rowlinsona*

- toto číslo má přílohu: *Literární noviny: o divadle, filmu a hudbě*

Číslo 3 – (23. říjen 1936)

- články *Kulturní devalvace a o kolik Dvojí mládí*, *Toledo v plamenech*, *Rozhovor s Brunem Frankem*, *Návrat kajícího syna z Madridu aneb Zdeněk Nejedlý protirevolucionář*, *Mystery stories*, *Epika z celého světa Záhořovo lože*, *Poznámky k včerejší aféře*, *Život ožil*, *Z časopisů*, *Knihy o Ostrčilovi a Jaroslav Durych v rouše beránčím*, *Filmové poznámky*

- recenze *Poslední dílo Benešové*, *Don Pablo, don Pedro a Věra Lukášová*. *Vachkův román emigrantský*

- fotografie F. Kovaříka a J. Štěpničkové ze hry *Maryša*, kresba A. Meilleta od Štefana Bednára, a poznámka, že A. Meillet zemřel 22. září v Paříži

- toto číslo má přílohu *Literární noviny o divadle*

Číslo 3 – (6. listopad 1937)

- na titulní straně je pak dále velká fotografie univerzitního profesora Alberta Pražáka s knihou v ruce a tato fotografie je opatřena popiskem, že Albert Pražák je jedním z redaktorů nové edice ELKu, nazvané *Slavín*. Dále je zde článek *Žalujeme* a článek *Pozdě k ránu*

- v čísle dále najdeme fotografii Jiřího Plachého ze hry *Rozsevači*, fotografii, která srovnává dvě verze sochy bohyně Minervy z 16. a 19. století, fotografii Theodora Loose v úloze Friedriecha I., fotografie Agnes Straub

- články *Padělané umění*, *Česká lyrika ve stínu R. M. Rilka* a *Fašistická láska k pravdě ve zpravodajství*, *Seifertovy jarní vzpomínky*, *O kompozícii troch poviedok Timravinyých*, *Berlínská divadla*, *Rakousko a Československo v zrcadle kulturních vztahů*, *Nové knihy E. Lešehrada*, *Rozhovor s Bratkem Kreftem*

- básně *Hamlet 1938* od O. Fischera, *Krásné štěstí Františků Halasů* od F. Halase a syna a *Lidová balada o zvrhlém umění* od J. Štýrského

- oznámení, že 17. října zemřel J. F. Hruška, najdeme zde také jeho fotografii z mladších let

- rubrika *Knihy došlé do redakce*

- toto číslo má přílohu *Literární noviny o divadle o výtvarném umění*

Číslo 1 – (24. září 1938)

- úvodník nazvaný *Úvodník napsaný před 2200 lety*. Jedná se o úryvek z díla *Démostenés* v III. řeči proto Filipovi

- ilustrace z Mánesovy *Válečné písně*, fotografie Miroslava Halíka a Hany Teigové během výstavy *Česká kniha v cizině*, dvě fotografie, které zachycují překlady *Babičky* Boženy Němcové a překlady *RUR* a *Švejka* v exotických vydáních

- články *Malrauxova naděje*, *O národu, tradici a propagandě*, *Film v Itálii*, *Adolf Hoffmeister o Československu v Paříži a Londýně*, *Walt Disney Silly Symphony*, *Masopust Jaroslava Durycha*, *Česká kniha v cizině*

- příspěvek *Zemřeli*, který informuje o úmrtích Nikolaje Ogněva, Alexandra Malyškina, Alexandra Kaprina a K. S. Stanislavského

- báseň *Variace snu*, autorem je Langston Hughes a přeložil Fráňa Velkoborský, báseň *Voják prosí Múzy* od Jiřího Maška

- rubriky *Knihy došlé do redakce*, *Poznámky na okraj*

- toto číslo má přílohu s názvem *Stránka Evropského literárního klubu*

Číslo 7 – (červenec 1939)

- články *Strach*, *Jiří Mahen odešel 22. V. ve věku padesáti sedmi let*, *F. X. Šalda Jiřímu Mahenovi*, *Tanec na trávě*, *Herci, které jsem viděl*, *Zrození filmového amatéra*, *Tři neznámé dopisy*, *Dobrodružná literatura od Krameria počínajíc*, *Licentia poetica*, *omyly a básnická volnost*, *Americká literatura dobrodružná*

- báseň *Tři hry míčem* od Karla Kapouna, báseň *Zatykač na Erotu* od M. Aurelia, přeložil R. Kuthan, básně od Kamila Bednáře, *Podnebí a Blankyt*, *Žalmy* Od Jiřího Mahena

- fotografie J. Mahena ze hry *Rodina z Národního divadla*, fotografie knihy z Archivu Národního muzea a dva obrázky opět z Archivu Národního muzea, dvě fotografie, na jedné je E. A. Poe a na druhé Thomas Wolfe, fotografie pojmenovaná *Řecký epigram*

- povídka *Povídka na dovolenou* od Kosty B. Periče doprovázená pěti fotografiemi zachycující pláž a turisty na dovolené, autorem je S. Kohout

- rubrika *Knihy měsíce* s podtitulem *Co daly naše země Evropě a lidstvu*, autor Vilém Mathesius, rubrika *Měsíc v obrazech*, ta se celá skládá z 8 různých fotografií a obrázků, rubriky *Z novin i odjinud* a *Knihy*

Číslo 4 – (duben 1940)

- na titulní straně je obrázek pěti mužů v loveckém oblečení, se zbraněmi, muži loví zvěř, na obrázku je dále žena s malým dítětem. Obrázek doprovází popis: *Nalezení Jenovéfy (detail lidové malby na skle, pol. XIX. stol. ze sbírky N. Mělníkové-Papouškové)*

- články *Dva cimbalisté*, *Něco o hudebních nástrojích*, *Kutnohorský básník místní*, *Dva typy hanáckých písmáků*, *Starí lidoví loutkáři*, *České dřevěné hračky*, *Lidové malířství a plastika*, *Lidový tanec*, *Jarmareční písničky*

- fotografie cimbalisty na Valašsku obklopeného davem lidí, převážně žen a dětí, obrázek hudebního nástroje kolovratník, doplněný fotografií kytaristy a niněristy, pod touto fotografií je ještě jiná, na které je dudák, kresba z *Kmínkových novin* zobrazující vojáky a pevnost, fotografie Stanislava Krejčího, Čenka Kadlece a 4 fotografie, na kterých jsou

Dolany u Olomouce a náměstí na Hané, fotografie barokních loutek, dokument loutkáře Lašťovky, plakát Maiznerova divadla, fotografie malby na skle čtyř žen sedících u prostřeného stolu a fotografie polychromované řezby postavy s korunou, která drží v náruči jinou postavu, fotografie tří kameninových hraček, fotografie dřevěné formy na perník, fotografie lidové malby postavy na skle, ilustrace ženy hrající na flétnu vedle tančícího muže, dále ilustrace tančícího satyra a ilustrace satyra s vázou v ruce, ilustrace satyrů, kteří tančí kolem vázy tančících mužů se zbraněmi, fotografie hraček, forem na perník, džbánů, plastik, kameninových hrnců a cechovní ferule, karikatura kramářského zpěváka

- dopis nazvaný *Havlíček, Tyl a jiní to posud žijí*, kde je podepsán Kmínek

- rubriky *Kniha měsíce, Zprávy a citáty, Knihy, Měsíc v obrazech*

- ukázka ze hry *O Františce, dceři krále anglického, a Honzíčkovi, synu krále benátského*

- báseň *Trefilo se v čas jeden*

Číslo 6 – (červen 1941)

- článek *Hoch mezi piráty*, společně s ilustrací mapy *Zlatého ostrova*, ilustraci chlapce na lodi, který zbraněmi míří na muže před sebou

- články *Kluk a indiánky, Několik poznámek o zájmech mladých posluchačů rozhlasu, Čtou děti poesii?, Hluboká dívčí duše a První český dívčí román, Dětská spontánní kresba*

- básně *Dětské básně, Básně o dětech a pro děti* od Boleslava Jablonského, F. L. Čelakovského, K. J. Erbena, Adolfa Heyduka, Jaroslava Vrchlického a J. V. Sládka, Oty Pokladníka, Františka Halase, Karla Kapouna a Konstantína Biebla

- obrázek loupežníka od Pavla F., 7 let, fotografie, na jedné je skupina dětí hrajících si v trávě, na druhé je děvče, které krmí kozu, dvě kresby dětí – jedna se jmenuje *Žabák a vlk* a je od Ďádi E., 5 roků. Druhá má název *Natrháme kvíteček, uvijeme věneček*, autorem je Kost'a N. P., 12 roků, kresba stromu, pod kterým jsou žena a muž společně s mužem, která drží v ruce uzdu s koněm. Kresba se jmenuje *Loučení*, fotografie paní Hůrkové s posluchači rozhlasu, fotografie sólisty Kühnova dětského sboru

- recenze *Italský dětský film „Jitřenka života“* od Svatopluka Ježka

- rubrika *Knihy měsíce*, kterou je *Český Honza* s ilustrací Honzy od J. Lady, rubrika *Měsíc v obrazech* a rubrika *Knihy*

5.2. Grafická úprava časopisu

5.2.1. Titulní strana

Analyzovaná čísla z prvního až jedenáctého ročníku mají černobílou titulní stranu, dvanáctý, třináctý a čtrnáctý ročník už pak má titulní stranu barevnou, po které následuje druhá, černobílá titulní strana. Konkrétně vypadají jednotlivé titulní strany následovně:

První ročník: titulní strana nese nahoře uprostřed nápis *Literární Noviny*, nápis je černý na bílém podkladu. Na titulní straně najdeme 3 články – nalevo úvodník *Nesem vám noviny...* od Bohumila Mathesia, dole fejeton *Franta Sauer prodává knihy* a pravou a prostřední část titulní strany zabírá článek *Jiří Mahen: Lid a knihovny*.

Obrázek č. 1 – titulní strana *Literárních novin* I. ročník, číslo 1.

Zdroj: *Literární noviny*. Praha: Pokrok, 1927, (1), s. 1. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Druhý ročník: název je opět *Literární Noviny*, písmo stejné jako v předchozím ročníku, stejně tak místo a den vydání, cena, číslo a ročník je umístěn obdobně jako v předchozím ročníku. Na titulní straně je nahoře uprostřed koláž tří fotografií, na kterých jsou Jiří Mahen, Jégé Nádaši a Benjamin Klička. Nalevo je článek *Politika a kultura*, a fotografií článek *Prst vzpomínek*. Pod fotografiemi je článek *Směrem k severu*, který pokračuje na straně 2. Úplně dole je fejton od Karla Vokáče – *Básníci baedekery*.

Obrázek č. 2 – titulní strana *Literárních novin*, II. ročník, číslo 31(14)

Zdroj: *Literární noviny*. Praha: Pokrok, 1928, (31), s. 1. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Třetí ročník: oproti předchozím dvěma analyzovaným číslům se liší tím, že se jedná o slovenské číslo, jak je uvedeno velkým písmem hned pod názvem časopisu. Dále je uvedeno, kdo do tohoto čísla přispěl: Janko Alexy, J. Dvořák, Tido J. Gašpar, Maša Halamová, Josef Hora, Petr Jilemnický, Jovan, Emil B. Lukáč, Andrej Mráz, Jožo Nižňanský, L. Novomeský, Daniel Okáli, Jan Rob Poničan, Milo Urban, L. N. Zvěřina. Číslo redigoval J. Dvořák. Do čísla tedy přispělo velké množství osobností, ze kterých mnoho bylo slovenských. Na titulní straně můžeme najít příspěvek od Josefa Hory: *Slovensko kulturní a my*, báseň od Emila Lukáče *Šedivé dni* a příspěvek *My, nevypočitatelní!* od T. J. Gašpara. Dole je pak už tradičně fejton od J. Dvořáka: *Koniec mladej generácie*. Příspěvek od Josefa Hory je jako jediný v češtině, ostatní jsou psány slovensky.

Obrázek č. 3 – titulní strana *Literárních novin* III. ročník, číslo 50(10)

Zdroj: *Literární noviny*. Praha: Pokrok, 1929, 50(10), s. 1. ISSN: 1210-0021. Dostupné z: [https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/3.1929/10\(50\)](https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/3.1929/10(50)).

Čtvrtý ročník: Cena je opět 1 Kč, název *Literární Noviny*. Na titulní straně nejsou žádné obrázky ani fotografie, převážnou část tvoří příspěvek *Vzpomínka na Jiřího Wolkeru* od Jiřího Hory. V levé části titulní strany je článek *Do nového roku*, v pravé části jsou dva krátké články: *Ahasvéřská prósa* a *Mistr Guttmann nám píše...* V levém dolním rohu je malý rámeček, který obsahuje upoutávku na seznam knih, které vydalo nakladatelství Pokrok.

Pátý ročník: Už na titulní straně si můžeme všimnout množství změn. Časopis už není z konkrétního data, ale pouze měsíce října. Časopis stále stojí 1 Kč a nese název *Literární Noviny*, nicméně přibyl podtitul *Kulturní zpravodaj moderního člověka*. Nad cenou se navíc objevila informace, že náklad tohoto čísla činí 6000. Na titulní straně tentokrát není fejeton. Titulní strana je poměrně dost zaměřena na spisovatele Antala Staška. V pravé části je jeho fotografie z roku 1931, pod fotografií se nachází článek *Vzpomínka na A. Staška*. V levé části strany je příspěvek *Za Antalem Staškem*. Uprostřed je příspěvek *Stavba státní galerie*, který napsal Miloš Jirko. Pod tímto příspěvkem je místo tradičního fejetonu báseň *Duše vína* od Charlese Baudelairea, takže kromě českých autorů je na titulní stránce i příspěvek od autora francouzského.

Šestý ročník: Název i podtitul zůstává stejný jako z předcházejícího ročníku, cena se zvýšila na 1,50 Kč. Fejeton ani poezie na titulní straně nejsou, najdeme zde jednu ilustraci – u článku *K výstavě Ant. Slavička*. Dále tři příspěvky – *Dopis venkovskému hodnotáři* od J. H., *Cizí svědectví o české próze* od B. Polana a příspěvek *Bída* od A. Hoffmeistera. Dále je na titulní straně ještě dvě drobné poznámky psané kurzívou – *Piš jak slyšíš*, kde najdeme informaci, že jakýsi německý knihkupec z Liberce si objednal 200 knih od A. Hoffmeistera a druhou poznámku nazvanou *Osudová ironie*.

Sedmý ročník: Titulní strana opět prošla změnami, název časopisu je *Literární noviny*, písmo je jiné, vystínované, propracovanější, časopis už nemá podtitul *Kulturní zpravodaj moderního člověka*, pod názvem ale přibyl nápis, že časopis vede B. Mathesius s redakční radou, která má následující složení: Hora, Knapp, Píša, Tetauer, Tille, Vachek. Cena je 1,50 Kč. Dole na stránce je jedna ilustrace pod příspěvkem s názvem **LEHRJAHRE DEMOKRACIE**, kreslil F. Bidlo. Dále najdeme na titulní straně příspěvek *Poznámky k pražským demonstracím*, který pokračuje na další straně, a kurzívou psané dva

příspěvky – *Diagnostikujte dobře!* od B. Mathesia a „*Pseudonymové celé země, spojte se!*“ od K. Hausera.

Osmý ročník: Název zůstává stejný i graficky jako byl v minulém ročníku. Pod názvem je informace, že časopis vede Boh. Mathesius s redakční radou. V pravé části najdeme tučný písmem obsah i s autory jednotlivých textů, nalevo je kurzívou psaný článek *Buřičova smrt* od B. Mathesia. Nahoře je článek *Debata o Švejkovi*, která pokračuje na následující straně. Pod tímto článkem je další příspěvek s názvem *Básnické dílo, stát a státní cena* od Vladislava Zimy, ten také pokračuje na další straně. U článku je velká fotografie Pauly Wessely z filmu *Episoda*. Posledním příspěvkem je článek *Dopis ředitele dra Stan. Mojžiše Loma*.

Obrázek č. 4 – titulní strana *Literárních novin*, VIII. ročník, číslo 4.

Zdroj: *Literární noviny: čtrnáctideník kulturního člověka*. Praha: Sfinx, 1935, (4), s. 1.

ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Devátý ročník: Název je opět stejným vystínovaným písmem, pod názvem je ale informace, že časopis vydává Evropský literární klub a řídí Miloslav Novotný. Na titulní straně je fotografie, na které jsou Arne Novák a Josef Pekař na prázdninovém pobytu na Slovensku. Pod fotografií je kurzívou psaný příspěvek *Dvoji mládí*, vedle fotografie je článek *Kulturní devalvace o kolik?*, pod tímto článkem je článek *Toledo v plamenech*, podepsán Willy Haas. Posledním příspěvkem je *Rozhovor s Brunem Frankem* od Jaroslava Fanty.

Desátý ročník: Název, vydavatel i redaktor uvedení na titulní straně zůstávají stejní jako na titulní straně předchozího analyzovaného čísla (ELK, Miloslav Novotný). Na titulní straně je opět tučně vypsán obsah společně s autory jednotlivých příspěvků, dále velká fotografie univerzitního profesora Alberta Pražáka s knihou v ruce a tato fotografie je opatřena popiskem, že Albert Pražák je jedním z redaktorů nové edice ELKu, nazvané Slavín. Dále je zde článek *Žalujeme* a kurzívou psaný článek *Pozdě k ránu*, autorem je V. Gutwirth. Ještě jde zde kurzívou psaný příspěvek o edici Slavín.

Jedenáctý ročník: Na titulní straně oproti minulému analyzovanému ročníku najdeme několik změn. Název zůstal stejný i graficky, přibyla informace, že náklad tohoto čísla je 20 000 ks. Časopis vydává Evropský literární klub a řídí doktor J. J. Paulík. Obsah najdeme na titulní straně také, ale je psán hned pod názvem a tentokrát ne tučným písmem. Písmo se změnilo, font je více ozdobný. Na straně je nejprve *Úvodník napsaný před 2200 lety*. Jedná se o úryvek z díla *Démostenés* v III. řeči proti Filipovi. Dále zde najdeme velkou ilustraci z Mánesovy *Válečné písně*. Pod úvodníkem je příspěvek *Malrauxova Naděje* od F. Götze a vedle je článek *O národu, tradici a propagandě* od Emila Vachka. Dole je krátká poznámka od Miloslava Novotného, který se v ní loučí jako odcházející redaktor *Literárních novin*.

Dvanáctý ročník: Tento ročník má dvě titulní strany – nejprve barevnou, poté ještě jednu, černobílou. Časopis opět změnil podobu, název je *Literární noviny*, ale písmo názvu se změnilo, font je opět graficky zajímavý a propracovaný, ale odlišný od minulého ročníku. Časopis dostal podnázev *Měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*, cena vzrostla na 4,80 Kč. Barevná titulní strana je laděná do barevné kombinace tyrkysové, černé a bílé. Nachází se na ní obsah, ten je situován do levého dolního rohu, nad obsahem je uvedena informace o tom, kolik výtisků dosahuje náklad tohoto čísla. Nahoře je název

časopisu, podtitul, číslo, dole pak cena, ročník, číslo a vydavatel. Pravou část stránky zabírá velký černobílý obrázek – je zde mapa, na ní jsou položené kožené rukavice a fotoaparát. Po barevné titulní straně následuje nečíslovaná strana s tabulkou, kde jsou uvedeny informace o časopisu – odpovědná osoba, honorář, cena, tajemník, redakce, knihtiskárna, insertní sazby, redakční návštěvy. Pod touto tabulkou je pak tabulka s obsahem. Úplně nahoře stránky je opět název časopisu. Následuje černobílá titulní strana. Černobílá titulní strana vypadá takto: začíná stranou 129. Obsah už na nebarevné titulní straně také nenajdeme, ani cenu. Je zde pouze jeden příspěvek, *Strach*, od Jaroslava Pecháčka, který pokračuje ještě na další straně. Jsou zde také dvě bohaté ilustrace, postavu muže a ženy od J. Pecháčka. Časopis řídí J. J. Paulík.

Obrázek č. 5 – titulní strana *Literárních novin*, XII. ročník, číslo 7.

Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1939, (7), s. 129. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu

Třináctý ročník: Kromě nebarevné titulní strany má časopis ještě jednu nečíslovanou, barevnou titulku. Je vyvedená v barevné kombinaci oranžovo-bílá, podobně jako číslo 6 z ročníku XIV. Většinu pravé části titulní strany zabírá obrázek – pět mužů v loveckém oblečení, se zbraněmi, muži loví zvěř, na obrázku je dále žena s malým dítětem. Obrázek doprovází popis: *Nalezení Jenovéfy (detail lidové malby na skle, pol. XIX. stol. Ze sbírky N. Mělníkové-Papouškové*. Po barevné titulní straně následuje strana s informacemi o časopisu – ceně, vydavateli, odpovědnou osobou, tajemníkem, knihtiskárně, honorářích, redakčních návštěvách, insertních sazbách, knihtiskárně. Nahoře je název časopisu. Dále je zde druhá, nebarevná, titulní strana. Písmo názvu je oproti minulému ročníku opět jiné, jedná se o bílé písmo na černém podkladu, méně zdobené než v předchozím ročníku. Časopis řídí doktor J. J. Paulík. Nebarevná titulní strana začíná stránkou 73. Najdeme zde jen jeden článek – *Dva cimbalisté*, který napsal J. M. Slavičinský. Dole je jedna fotografie cimbalisty na Valašsku obklopeného davem lidí, převážně žen a dětí.

LITERÁRNÍ NOVINY

Duben 1940 • Ročník XIII • Číslo 4 • Řídí Dr. J. J. Paulík

Dva cimbalisté

J. M. Slavičinský

Obá Peláři z Růžčky, jeden strýc, druhý synovec. Obá vyhlášení po celém kotáre a ešče aj inde jak cimbalisté aj kundefalisté.

Toho strýca sem ani hrubě neznál. Věcej sem o něm čůval. Dysi šel z kraje. Nevim odkel ani gde mjěl naměřené. Ale »pěkně na chodniček svítíl mu měsíčček«, tož sa pustíl od pivovára k mostku přes Rokytěнку. Tam se pěkně přechodilo, dyž byla malá Bečva, po těch kladách, co šly mezi něma trůby z příkopy do pivovára. Pelár břinkál na cimbal a zpívál si při tom. Možná, že tů:

»šel starý přes hory, mjěl fůsy,
zpívál si pěsničku jakůsi.«

Poskakovala před ním žaba. »Zaplať,« praví jí Pelár, »já ti zadarmo hrát nebudu.« Myslél tě si: »Ešče to tak! Žabě hrát zadarmo, to by tak hrálo! Dost ňa využitkujú lidé.« Ale žaba nic. Dyž si ani po kolikátěj nedala řečť, tož milú žabu chytil za nohu, druhú zvrzgnúl zubama a rozškrk ju. Doší sa na to dívál z vrrbí u příkopy a udál to, a že Pelár mjél při tom jakési bohaprázdné řeči. Tož tací dobří lidé ešče ani do včilška nevymřeli. Pelár musél k súdu. Nevim už, dostál-y co za to.

Horší to bylo podruhěj. Pelár vymiškovál srnca a chvátíl sa, že on aj po Pánu Bohu popravjá. Tož zasěj obsilka! Pelár v ten deň zabúřil na dveři okresního súdu o třech (lebo o štyrech) hodinách ráno. Trvalo to došť dlúho, než sa dobúřil na starého Maya. Ten sa naň obék: »Co ceš, lapo, sa-tracenaž?« — Pelár mu ukázal obsilku. Bylo na ní přetřhnuté »odpol.« a nechané »ráno!« Nevim už, nechál-y ho May přespať v ratúzi lebo ne. Ani nevím, co za to dostál, ale čůl sem, že moc né, dyž sa ti páni u súdu tom tak nasmíli. Aj to sa ně jaksi plete, lestí zahrál na cimbal pánom u súdu, lebo chadíl-y vyhrávať po městě, dyž mu May nechtěl dať nocleha v ratúzi. Enom to vim, že cimbal mjél sebu, šak sa o něm pravilo, že bez cimbála nechodí ani na stranu.

Istotně, že strýc Pelárů sa pomjél lepší dysi o hodoch na Hovězí v kerější hospodě (u Suláků?). Dyž už byli bezmála všeci podrůšení, praví strýc Pe-

Cymbalista na Valašsku

Archiv ELKu

73

Obrázek č. 6 – titulní strana *Literárních novin*, ročník XIII. ročník, číslo 4.

Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1940, (4), s. 73. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Čtrnáctý ročník: Toto číslo má také dvě titulní strany – jednu černobílou, fontem a barvou písma obdobnou té z minulého ročníku, před touto titulní stranou je jiná, barevná titulní strana. Pro toto číslo byla zvolena kombinace oranžovo-bílé barvy, přibližně třetinu horní části tvoří oranžové pozadí s názvem a podtitulem časopisu (*Měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*), pravou a střední opět přibližně třetinu této strany zabírá obrázek nazvaný *Cikánka*, který je dole podepsán: *Pepča, 12 r.* Poslední třetinu strany tvoří obsah. Jedná se o *Dětské číslo* a náklad tohoto čísla je 30 000 výtisků. Titulní strana začíná stranou 121, je na ní jen jeden příspěvek – *Hoch mezi piráty*, který doprovází obrázek mapy Zlatého ostrova. Časopis opět řídí J. J. Paulík.

Obrázek č. 7 – barevná titulní strana časopisu *Literární noviny*, XIV. ročník, číslo 6. Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1941, (6). ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

LITERÁRNÍ NOVINY

Červen 1941 • Ročník XIV • Číslo 6 • Řídí Dr. J. J. Paulík

Hoch mezi piráty

Přemýšleje o všech těchto věcech, nezůstal jsem nečinný. Vrátil jsem se tiše do salonu, obul jsem se, uchopil jsem první láhev vína, která se mi na-
manula, a již zase objevil jsem se na palubě. Hands nalézal se pololeže na místě, na kterém jsem ho zanechal, máje nohy skrčeny, oči přimhouřeny, jako kdyby světlo mu překáželo při jeho slabosti. Pozvedl však přece hlavu, když jsem k němu přistoupil, vzal láhev, urazil jí hrdlo jako člověk, který se v takových věcech vyzná, a učiniv silný doušek, provázal jej slovy:

»Nechť se moje přání zdaří!«

Zůstal chvíli bez pohnutí. Potom vytáhl z kapsy závitky tabáku a žádal mne, abych mu uřízl kousek.

»Jen jediné sousto,« pravil.

»Nemám u sebe nože a ostatně nemám síly více než kuřátko... Ach! Jíme, vše jest skončeno, vše!... myslím, že teď jsem na řadě... Uřízni mi jediné sousto žvýkacího tabáku, hochu; bude to snad poslední, neboť jsem připraven k velké cestě!«

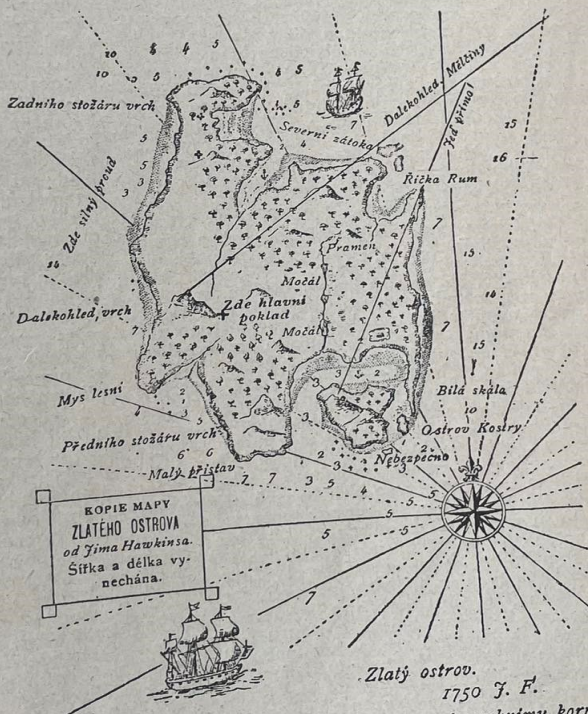
»Ano, uříznu vám kousek tabáku,« odvětil jsem, chovaje se, jako bych byl úplně bezstarostný.

Hands vzal kousek, který jsem mu podával, dal jej do úst a zamlčel se znova. Asi po čtvrt hodině upozornil mne, že nyní bude příliv již dosti veliký.

»Zachovejte se podle mých pokynů, kapitáne Jíme,« pravil pak s úsměvem, jehož význam nebylo lze vyzkoumat, »a ručím vám za to, že loď bude brzy v bezpečí.«

Zbývaly jen dvě míle cesty; ale byly to dvě míle obtížné plavby, poněvadž vstup do severního kotviště byl velice úzký, otvíral se na západ a východ a byl na jižní straně zakřiven; bylo tedy třeba řídit kormidlo s největší přesností, aby se zabránilo možné nehodě. Mohu říci, že jsem se činil, seč jsem byl, a také jest jisto, že Hands

byl výborným lodivodem; neboť jsme pluli podivuhodně, zde šikmo, tam oklikami, onde podél písčiny, jako bychom po celý život nebyli nic jiného činili.

Výše uvedený J. F. dal Mr. W. Bořesovi, vrchnímu kormidelníku Walrusa v Savaně 20. července 1754. W. B.

Archiv ELKu

121

Obrázek č. 8 – nebarevná titulní strana časopisu *Literární noviny*, XIV. ročník, číslo 6.

Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1941, (6), s. 121. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

5.2.2. Písmo a barvy

Analyzovaná čísla prvních jedenácti ročníků jsou celá černobílá, titulní strana, fotografie ani ilustrace nejsou nikde barevné. Až poslední tři analyzované ročníky, tedy ročník dvanáctý, třináctý a čtrnáctý, mají barevné obálky, konkrétně jedenáctý ročník je laděn do kombinace tyrkysové, černé a bílé, třináctý a čtrnáctý ročník jsou shodně laděny do kombinace oranžové a bílé.

Font písma je shodný pro první čtyři ročníky. Jedná se o černé písmo na bílém podkladu, název časopisu je psán velkými počátečními písmeny. Jednotlivé příspěvky jsou od sebe vzájemně odděleny černými linkami, název je tučně podtržen. Font prvních čtyř analyzovaných čísel je v porovnání s dalšími ročníky nejjednodušší.

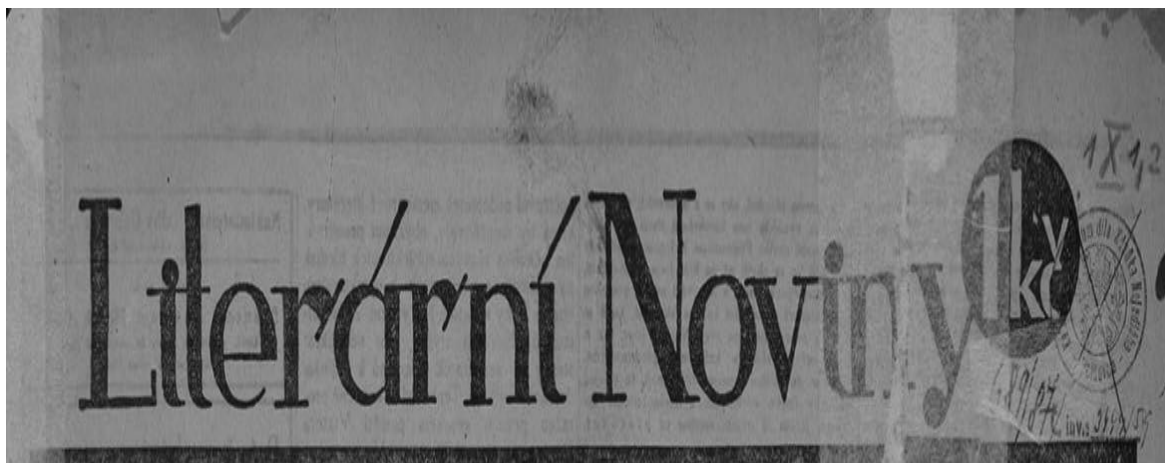
V pátém ročníku dochází v analyzovaném čísle je změně, změnil se font názvu i jednotlivých příspěvků, nyní je tenčí podtržení názvu časopisu a podtržen je i ročník, místo a měsíc vydání a číslo. Příspěvky opět odděleny černými linkami. V šestém ročníku další změna, font sice zůstává stejný, ale název podtržen tenčí linkou a informace o ceně, čísle, ročníku a datu vydání již ne pod názvem, ale v pravém horním rohu.

V sedmém ročníku dochází k výraznější změně - číslo se graficky odlišuje od předchozích ročníků, font jednotlivých příspěvků se opět změnil, je zdobenější, písmo již není černé, ale je bílé, s černými obrysy, vystínované a celé velkými písmeny. Zprava i zleva od názvu rámečky – vlevo se jmény osob, které přispěly do tohoto čísla, vpravo s názvy článků z titulní strany. Pod názvem vypsání členové redakce, podtrženo, pod podtržením informace o ročníku, čísle, datu a místu vydání, opět podtrženo. Jednotlivé příspěvky od sebe odděleny linkami, ale tenčími než v předchozích ročnících. Osmý ročník je podobný tomu předchozímu, stejný font, barva i vystínování písma, název však zabírá více místa, zmizely rámečky v levém i pravém rohu. Jedno podtržení pod redakcí, jedno pod ročníkem, místem a datem vydání. V jedenáctém ročníku v pravém horním rohu přibyla informace o velikosti nákladu a změnil se font, jakým jsou psány jednotlivé příspěvky.

K nejvýraznější změně dochází v analyzovaném čísle v ročníku dvanáctém - barevná obálka - laděná do barevné kombinace tyrkysové, černé a bílé. Nachází se na ní obsah, ten je situován do levého dolního rohu, nad obsahem je uvedena informace o tom, kolik výtisků dosahuje náklad tohoto čísla. Nahoře je název časopisu, podtitul, číslo, dole pak cena, ročník, číslo a vydavatel. Druhá – nebarevná – titulní strana má graficky jinak řešen

název – první písmeno je velké a ozdobné, zbytek prvního slova názvu psán kurzívou, druhé slovo názvu celé velkým písmem. Pod názvem ročník, číslo, datum vydání, toto podtrženo. Font příspěvků se změnil. Příspěvky již nejsou odděleny linkou, ale mezerou, případně tečkou. Obdobně pak vypadají čísla v ročnících třináctém a čtrnáctém, liší se nicméně kombinace barev na obálce časopisu (oranžovo-bílá namísto tyrkysově-černo-bílé) a opět se mění font názvu časopisu.

Níže pro představu obrázky, jak se měnilo písmo názvu časopisu.

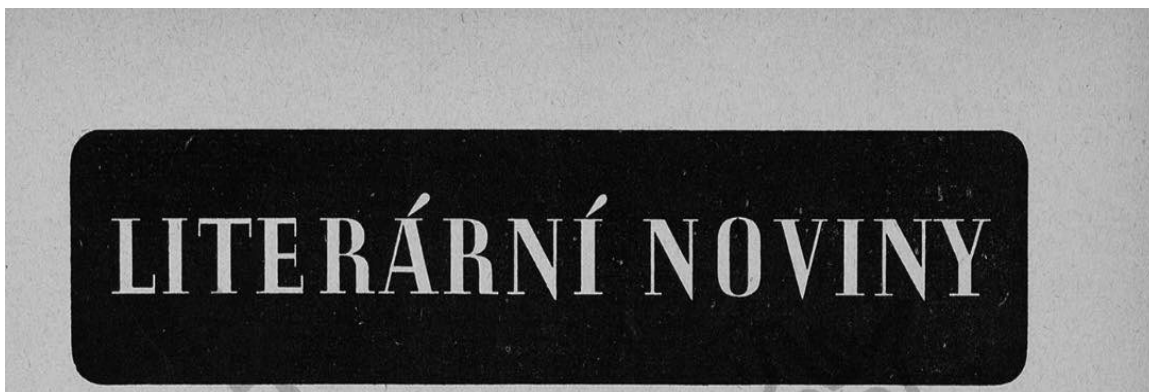
Obrázek č. 9 – výřez z titulní strany časopisu *Literární noviny*, I. ročník, číslo 1. Zdroj: *Literární noviny*. Praha: Pokrok, 1927, (1), s. 1. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

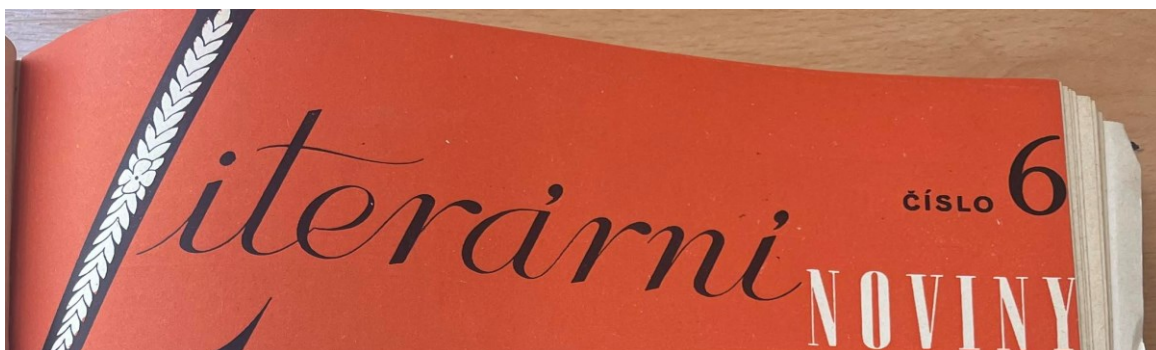
Obrázek č. 10 – výřez z titulní strany časopisu *Literární noviny*, VIII. ročník, číslo 4. Zdroj: *Literární noviny: čtrnáctideník kulturního člověka*. Praha: Sfinx, 1935, (4), s. 1. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 11 – výřez z titulní strany časopisu *Literární noviny*, XII. ročník, číslo 7. Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1939, (7), s. 129. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 12 – výřez z titulní strany časopisu *Literární noviny*, ročník XIII. ročník, číslo 4. Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1940, (4), s. 73. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 13 –výřez z barevné titulní strany časopisu *Literární noviny*, XIV. ročník, číslo 6. Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1941, (6). ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

5.2.3. Fotografie, ilustrace, obrázky

Tabulka č. 3 – počet obrázků, fotografií a ilustrací za jednotlivá analyzovaná čísla

Ročník	Počet obrázků, fotografií a ilustrací	Počet stran	Počet na stranu
první	0	6	0
druhý	5	6	0,83
třetí	2	6	0,33
čtvrtý	2	6	0,33
pátý	21	8	2,63
šestý	36	8	4,5
sedmý	5	8	0,63
osmý	15	8	1,88
devátý	19	8	2,38
desátý	21	8	2,63
jedenáctý	18	8	2,25
dvanáctý	37	26	1,42
třináctý	66	28	2,36
čtrnáctý	32	26	1,23

Pozn.: počet ilustrací, obrázků a fotografií je brán včetně těch reklamních.

První ročník je jediné analyzované číslo, ve kterém není otištěna žádná fotografie, nevyskytuje se v něm žádná ilustrace ani obrázek. Postupně přibývá ilustrací, obrázků i fotografií.

Ve dvanáctém, třináctém a čtrnáctém ročníku je otištěna rubrika *Měsíc v obrazech*, která je zajímavá tím, že se je celá tvořena fotografiemi a obrázky, které doprovází krátký popisek. Fotka strany, na které je otištěna tato rubrika, je vložena v příloze.

5.3. Témata, rubriky, propagace a žánry

5.3.1. Pravidelné rubriky o knihách

V *Literárních novinách* se pravidelně objevují rubriky, které představují zajímavé knihy a knižní novinky. Názvy a struktura rubrik se sice v analyzovaných ročnících proměňují, nicméně záměr zůstává – představit čtenářům knižní díla, která autoři těchto rubrik považují za zajímavá a významná.

Rubrika *Knihy měsíce*, která se objevuje v posledních třech analyzovaných ročnících (dvanáctém, třináctém a čtrnáctém) je specifická tím, že se zaměřuje vždy pouze na jednu konkrétní knihu. Konkrétně se jedná o knihu *Co daly naše země Evropě a lidstvu*, dále knihu *Lidové divadlo české a slovenské*, kterou napsal Petr Bogatyrev, a poslední kniha je kniha *Český Honza od Jiřího Horáka*. Zajímavé je, že knihy zvolené do této rubriky vždy v analyzovaném čísle souvisí s tématem onoho čísla, v ročníku dvanáctém se jedná o knihu, která pojednává nad přínosem české kultury Evropě od doby příchodu slovanských věrozvěstů po národní obrození, ve dvanáctém ročníku je celé analyzované číslo věnováno tématu kultury, literatury a filmu, v ročníku třináctém jde pak o číslo zaměřené na české a slovenské lidové tradice, číslo v ročníku čtrnáctém je dětské číslo, proto kniha pohádek pro děti. Do knihy *Co daly naše země Evropě a lidstvu* napsal úvod Vilém Mathesius, bratranec Bohumila Mathesia, zakladatele *Literárních novin*, o kterém píšu v kapitole *Významné osobnosti spojené s Literárními novinami*.

Odlišně jsou pojaty rubriky s názvem *KNIHY, NOVÉ KNIHY, CO SE CHYSTÁ, JINÉ ZAJÍMAVÉ NOVINKY* či *Co kde vyšlo?* Tyto rubriky jsou vždy soupisem knižních novinek či zajímavých děl od českých i zahraničních autorů, jedná se vždy o stručné představení knihy, rubrika zpravidla obsahuje název knihy, jejího autora, cenu, rok vydání, nakladatelství a někdy je doplněna i stručným popisem o tom, o čem kniha pojednává. Jedná se v podstatě o velmi podobné rubriky, které vycházejí v analyzovaných ročnících pod odlišným názvem. Knihy ani na rozdíl od posledních třech analyzovaných ročníků nezapadají a nepojí žádné téma, jedná se o různorodé knižní novinky či zajímavá knižní díla. Výjimkou je rubrika *Knihy došlé do redakce* v desátém ročníku, kde je sjednocujícím prvkem děl autor, protože tuto rubriku tvoří celkem 8 různých děl od J. S. Machara. Ač je tato rubrika i v ročníku následujícím, už se liší od desátého ročníku, jelikož ji tvoří celkem 20 děl, ale již od 20 různých autorů.

Tabulka č. 4 – pravidelné rubriky o knihách

Ročník	Rubriky o knihách
1.	<i>JINÉ ZAJÍMAVÉ NOVINKY, CO SE CHYSTÁ</i>
2.	<i>NOVÉ KNIHY (Nové básně Fráni Šrámka, Benjamin Kličko: Jaro generace)</i>
3.	<i>NOVÉ KNIHY</i>
4.	<i>NOVÉ KNIHY</i>
5.	<i>Co kde vyšlo?, Literární cizina</i>
6.	<i>Literární cizina (Sedmdesátky Z. Przesmyckého (Miriamy))</i>
7.	-
8.	-
9.	<i>NOVÉ KNIHY (Poslední dílo B. Benešové, Vachkův román emigrantský)</i>
10.	<i>Knihy došlé do redakce</i>
11.	<i>Knihy došlé do redakce</i>
12.	<i>Knihy měsíce (Co daly naše země Evropě a lidstvu), KNIHY</i>
13.	<i>Knihy měsíce (Lidové divadlo české a slovenské), KNIHY</i>
14.	<i>Knihy měsíce (Český Honza), KNIHY</i>

Pozn.: přehled všech pravidelných rubrik, nikoliv pouze rubrik o knihách, je k vidění v příloze.

5.3.2. Častá témata v analyzovaných číslech časopisu

Poslední tři analyzované ročníky se od těch jedenácti předcházejících odlišují, poslední tři analyzovaná čísla jsou totiž celá zaměřená na jedno konkrétní téma. Dvanáctý ročník je zaměřen na filmová témata, kulturu a literaturu, už od titulní strany je zřejmé, co v čísle najdeme, jak obrázek na titulní straně, tak obsah napovídá. Třináctý ročník je též zaměřen na jedno téma, totiž zvyky a lidové tradice, taktéž je zřejmé už z titulní strany. Čtrnáctý ročník je přímo nazván „dětským“ číslem, dětská kresba na titulní straně i obsah toto téma utvrzují. Předchozí ročníky nejsou takto zaměřeny na jedno konkrétní téma, jsou pestřejší, nepojí je jedno jediné téma, tematicky je však osmém, devátém, desátém a jedenáctém ročníku zaměřena alespoň příloha. Třetí ročník je uvedeno, že analyzované číslo je „slovenské“ číslo, avšak i zde najdeme pestrá témata, nikoli zaměření na jedno konkrétní téma.

Ostatní ročníky nejsou zaměřeny na jedno téma, jsou pestřejší a více různorodé, ač mají některé ročníky alespoň přílohu zaměřenou na určité téma – konkrétně osmý ročník obsahuje přímo i přílohu nazvanou *O divadle, filmu a hudbě*, devátý ročník obsahuje přílohu nazvanou *Literární noviny o divadle*, příloha desátého ročníku analyzovaného čísla se jmenuje *Literární noviny o divadle a výtvarném umění* a příloha jedenáctého ročníku se jmenuje *Stránka Evropského literárního klubu*.

a) Úmrtí známých osobností

Tabulka č. 5 – články o úmrtí známých osobností

Ročník	Strana	Název příspěvku nebo rubriky	Osoba, o které je psáno
druhý	5	<i>DROBNÉ ZPRÁVY</i>	František Šifter
třetí	3	<i>ZEMŘEL, ale jeho duch bude vždy žít ve velikém díle AMERICKÁ FILOSOFIE</i>	Karel Vorovka
čtvrtý	1	<i>Vzpomínka na Jiřího Wolkera</i>	Jiří Wolker
	2	<i>Deset let od smrti Růženy Svobodové</i>	Růžena Svobodová
	2	<i>František Khol mrtev</i>	František Khol
pátý	1	<i>Za Antalem Staškem</i>	Antal Stašek
	2	<i>Vzpomínka na A. Staška</i>	
šestý	1	<i>K výstavě Ant. Slavička</i>	Antonín Slaviček
	2	<i>Lytton Strachey zemřel</i>	Lytton Strachey
	5	<i>Půl měsíce</i>	Hana Kvapilová
osmý	1	<i>Buřičova smrt</i>	Lev Nikolajevič Tolstoj
devátý	7	<i>Vynikající francouzský slavista prof. A, Meillet zemřel 22.</i>	Antoine Meillet

		<i>září v Paříži stár 70 let</i>	
desátý	5	<i>Dne 17. října zemřel význačný pohádkář a znalec čs. folkloru J. F. Hruška ve stáří 72 let</i>	Jan František Hruška
jedenáctý	6	<i>Zemřeli</i>	Nikolaj Ogněv, Alexandr Malyškin, Alexandr Kuprin, Konstantin Sergejevič Stanislavskij
dvanáctý	133	<i>Jiří Mahen odešel 22. V. ve věku padesáti sedmi let</i>	Jiří Mahen

Na smrt známých osobností je v analyzovaných číslech vzpomínáno často. Někdy se jedná o informaci o čerstvě zemřelém, jindy o připomínku nějakého výročí úmrtí známé osobnosti. V některých případech jde o stručnou informaci otištěnou v některé rubrice, jindy se jedná o článek na celou stranu či více stran, otištěný třeba hned na titulní straně, doplněný fotografiemi či ilustrací dané osobnosti. V některých případech měl autor článku osobní vztah k dané osobnosti, zajímavé jsou i formáty, jakým je daná vzpomínka koncipována, někdy se jedná o dopisy s danou osobností, otištění jeho tvorby, či popsání osobního setkání s danou osobou. Nejvíce prostoru je věnováno vzpomínce na Antala Staška, Jiřího Mahena, Jiřího Wolкера a L. N. Tolstého.

Hodně prostoru je věnováno vzpomínce na Jiřího Wolкера. Článek se nachází přímo na titulní straně ve čtvrtém ročníku analyzovaného čísla a jeho autorem je Josef Hora. Článek tvoří dva dopisy od J. Wolкера J. Horovi ze září a listopadu 1923 a je otištěn přímo uprostřed titulní strany. V prvním dopise z 23. září se Jiří Wolker J. Horovi zmiňuje, že je v sanatoriu už 3 měsíce a lékař ho nutí, aby dále zůstal i přes zimu, protože ho trápí oboustranný plicní katar, dále se Jiří Wolker zmiňuje o své finanční tísní. Ve druhém dopise z 13. listopadu se dozvídáme, že Jiří Wolker je na tom zdravotně špatně, protože dostal zápal plic, další plicní katar a že měl myšlenky na sebevraždu. Opět zmiňuje finanční tíseň. I zde je zmínka o zaslané básni – tentokrát ji J. Wolker zaslal A.M. Píšovi – a vyslovuje své domněnky, že si není jistý, zda se báseň hodí k otištění, jelikož

ji psal nemocný. Oba tyto dopisy jsou velmi osobní, jak obsahem, tak oslovením – v obou dopisem Jiří Wolker J. Horu oslovuje „milý Horo“. Rozdílem je i to, že ona osobnost nezemřela v době, kdy vznikalo ono číslo tohoto časopisu, stalo se tak před pěti lety. Příspěvek nedoprovází žádná fotografie ani ilustrace Jiřího Wolker, ani zde nejsou propagována jeho díla, jak tomu bylo v ročníku druhém a třetím u Karla Vorovky a Františka Šiftera,

Také o spisovateli A. Staškovi je posmrtně hodně psáno. Hned na titulní straně v pátém ročníku najdeme dva články – *Za Antalem Staškem* opět od Josefa Hory a *Vzpomínka na A. Staška*. Druhý článek doplňuje fotografie A. Staška a pokračuje i na následující straně. I tyto příspěvky můžeme považovat za jedny z hlavních tohoto čísla - jsou umístěny přímo na titulní straně, navíc ten druhý pokračuje i na straně následující, nejedná se o nějakou stručnou zmínku. První příspěvek napsal opět Josef Hora, tento příspěvek popisuje život a dílo Antala Staška. Druhý příspěvek popisuje autoru vzpomínku na Antala Staška, na to, jak mluvil s jeho synem Ivanem Olbrachtem a manželkou Helenou Malířovou, jedná se o situaci, kdy autor sám čerpá ze zážitků, kterých byl přítomen, nepíše pouze o slavné osobnosti, ale i osobě, kterou sám znal.

V osmém ročníku je na titulní straně příspěvek od zakladatele *Literárních novin*, Bohumila Mathesia, který v něm připomíná dvacáté páté výročí úmrtí Lva Nikolavejiče Tolstého. B. Mathesius zde opěvuje statečnost a přínos tohoto spisovatele a připomíná, že i dvaceti pěti letech od jeho smrti má pořád masy čtenářů. Na straně 3 je pak černobílá fotografie k tomuto příspěvku s titulkem *25 let od smrti Lva Tolstého a popiskem Jasnaja Paljana, bývalé sídlo Lva Tolstého, dnes – museum*. Příspěvek od B. Mathesia je nazván *Buřičova smrt*, takto tedy B. Mathesius vnímá osobnost L. Tolstého. Hodně se soustředí na jeho fyzické rysy – popisuje jej jako „malého, sukovitého, s hranatého s širokým nosem, vysedlými lícními kostmi“. Jako starce. Jako osobu, která má svalnatého a nepoddajného ducha, spíše než na fakta a informace o jeho životě je v tomto příspěvku kladen důraz na umělecké prostředky.

Spisovateli Jiřímu Mahenovi a jeho smrti je ve dvanáctém ročníku věnována celá strana 133. Najdeme zde jeho fotografii, dále fotografii ze scény z jeho hry *Rodina* v Národním divadle. Dále zde najdeme ještě jeho *Žalm* a příspěvek *F. X. Šalda Jiřímu Mahenovi*. Jedná se o příspěvek ze *Sborníku D. P. k padesátinám Jiřího Mahena*. Zde se tedy nejedná o žádnou stručnou zmínku v rubrice, vzpomínka na Jiřího Mahena je sestavena z několika různých formátů, dokonce i tvorby jeho samotného. Samotný titulek

v úvodu stránky nás informuje, že *Jiří Mahen odešel 22. ve věku padesáti sedmi let*. Jeho fotografie, na které je zachycena tvář Jiřího Mahena v klobouku, pocházející z Archivu ELK, zabírá přibližně čtvrtinu strany. Odlišný je zde tedy hlavně formát, v jakém příspěvek pojat, je kombinací dvou fotografií, básně od této osobnosti a úryvku ze sborníku.

Jindy jsou vzpomínky na smrt známých osobnosti koncipovány jinak., V jedenáctém ročníku je na straně 6 rubrika *Zemřeli*, ve které najdeme stručné informace o čtyřech zahraničních zemřelých osobnostech – rubrika informuje, že zemřeli Nikolaj Ogněv, Alexandr Malyškin, Alexandr Kuprin a K. S. Stanislavskij. V rubrice najdeme stručné informace o životech a dílech každého z nich. Tento příspěvek je tedy stavěn odlišně od těch předchozích – jedná se o jednu samotnou rubriku, která je věnována čtyřem odlišným osobám, každé je věnováno přibližně stejně prostoru, žádná osobnost není dominantní, u všech je text obdobný – je ve zkratce popsána osobnost i její dílo. Sjednocujícím prvkem této rubriky je to že všechny čtyři osobnosti jsou ruského původu, rubrika se tedy soustředí výhradně na zahraniční, přesněji řečeno ruské, autory.

Jindy, jako v případě Karla Vorovky či Antonína A. Meuilleta jde o pouhou jednu větu, doplněnou podobiznou této osobnosti, časopis pouze stručně informuje kdy, kde a v kolika letech ona osoba zemřela.

b) Literární, divadelní a filmová kritika

Tabulka č. 6 – články o literární, divadelní či filmové kritice

Ročník	Strana	Název článku nebo rubriky	Druh kritiky
první	2	<i>Dvě neděle</i>	literární kritika
druhý	5	<i>Česká kritika a slovenská kritika</i>	literární kritika
třetí	2	<i>Súčasno a minulo našej kritiky</i>	literární kritika
	5	<i>DROBNÉ ZPRÁVY</i>	literární kritika
šestý	1	<i>Cizí svědectví o české próze</i>	literární kritika
	4	<i>Metoda literární kritiky</i>	literární kritika

osmý	2	<i>Kritika a divadlo</i>	divadelní kritika
devátý	6	<i>Z časopisů</i>	filmová a literární kritika
jedenáctý	6	<i>Poznámky na okraj</i>	filmová kritika
dvanáctý	149	<i>Z novin i odjinud</i>	literární kritika

Příspěvky věnující se nějakým způsobem kritice – ať už té literární, filmové či divadelní, najdeme v analyzovaných číslech často a jejich spektrum je pestré. Někdy je kritika pozitivní, jindy negativní, v některých případech se jedná o pouhých pár řádků otištěných v některé rubrice, jindy o delší článek na titulní straně. Najdeme zde kromě české kritiky i tu slovenskou, je otištěn i cizí pohled na českou literární kritiku.

Například hned v prvním analyzovaném čísle jsou na straně 2 v rubrice *Dvě neděle* otištěny tři krátké příspěvky týkající se literární kritiky, v jednom je poukázáno na nedostatek memoárové literatury v předválečné a válečné české literatuře a nedostatek pramenů k dějinám domácího odboje, což alespoň trochu vylepšuje vydání svazku pamětí *Vzpomínky a komentáře* od Viktora Dyka. Tato kniha prý obsahuje básnické glosy, úvahy, osobní a politické reminiscence. Kniha, o které se bude dlouho psát a která se bude dlouho číst. Ve druhém příspěvku je poukázáno na nedostatek cestopisné literatury od českých autorů, což je nyní napraveno vydáním knihy *O Palestině a židovské práci a mravnosti* od Jaroslava Petrboka. Zde je vyzdvihován osobní vztah autora k objektu jeho práce, Peterbok prý o Palestině mluví jako o svém dítěti, s láskou. Poslední příspěvek se týká knihy *Dobrodružství Něvzorova čili Ibikus* od Alexěje Tolstého. Román je popisován jako protiklad k četným, patetickým a povětšinou tendenčním románům o ruské revoluci, jako „patos velké sociální revoluce obrácený naruby“. Jedná se tedy o tři stručné příspěvky, různé autory, různá díla a žánry, všechny tři jsou vychvalovány a považovány za přínos literatuře. Podobně pak ve třetím ročníku je na straně otištěna 5 rubrika *DROBNÉ ZPRÁVY*, kde hned prvním příspěvkem je příspěvek *AUTOŘI VOLAJÍ PO KRITICE*. V tomto příspěvku je uvedeno, že Emil Vachek vyslovil lítost nad tím, že český próza marně čeká na svého velkého kritika, že jej nemůže najít mezi mladými, ani mezi starými. Toto prý Emil Vachek vyřkl v „Panoramě“ Družstevní práce. Doslova je uveden citát: „*Naše kritika, mně připomíná maják, který opět a opět vyzařuje mechanicky světlo, ačkoli moře již dávno ustoupilo a lodi ponechány náhodě, bloudí ve tmách a havarují.*“ Jedná se o tedy o stručný příspěvek, pouhých pár řádků, na rozdíl od článků *Súčasno a minulo*

našej kritiky a Česká kritika a slovenská kniha, nicméně se jedná o zajímavé lyrické vyjádření k české kritice.

V některých případech jde o delší články, věnující se nejen literární kritice české, ale i té slovenské - ve druhém ročníku je v analyzovaném čísle na straně 5 článek s názvem *Česká kritika a slovenská kniha* od Andreje Plávky. Autor se v článku poukazuje, že v české literární obci se slovenským autorům dostává jen málo prostoru i přesto, že se česká literární obec zabývá zahraniční literaturou hojně a často. Zmiňuje zde, že chyba není pouze na české straně, ale i na straně slovenských nakladatelů. Dále že Slovensko nemá žádné kritické autority, na které by se dalo spolehnout. Autor článku dále říká, že se jedná o velkou chybu, která může ještě dlouho brzdit slovenskou literaturu. Slovenské literární kritice je věnován článek v dalším analyzovaném čísle - na straně 2 je článek *Súčasno a minulo našej kritiky*, který napsal Daniel Okáli. Autor se v článku zabývá otázkou funkce literární kritiky slovenské literatury v době předpřevratové a popřevratové. Článek pojednává o slovenské, nikoli české literární kritice, protože analyzované číslo je speciální slovenské číslo. Oba články jsou psány slovenskými autory, tedy slovensky.

Někdy je tomuto tématu věnována hned titulní strana – v šestém ročníku je na titulní straně článek *Cizí svědectví o české próze*, který napsal B. Polan. Autor článku v něm popisuje a rozebírá, jaký pohled má na českou prózu pražský slavista doktor Eugen Rippl. Jako hlavní Ripplioho výtku proti české próze jmenuje etickou nesvobodu, Polan říká, že Ripplovy názory je potřeba upravit, nicméně jeho kritiku hodnotí jako přísnou, ale spravedlivou, navíc by pak mohly Ripplovy názory pomoci české próze. Vysvětluje, co Rippl hodnotí kriticky na české próze - to že autoři věnují příliš prostoru vyličením osobních bolestí, málo prostoru naopak dostává je vykreslení sociální skutečnosti světa, alespoň ale česká díla zachovávají smysl pro aktualitu. B. Polan se tedy nebojí ukázat na nedostatky, které cizí literární kritici vnímají v české literatuře, je za toto poukázání na ně rád, protože věří, že se jedná o pozitivní věc, jelikož si čeští autoři mohou uvědomit tyto chyby a vyvarovat se jich. V témže čísle je straně 4 v analyzovaném čísle otištěn článek od Františka Götze s názvem *Metoda literární kritiky (Odpověď na Soldanovu kritiku „Básnického dneška“, „Literární noviny“ roč. VI, č. 1)*. František Götz v článku kritizuje Soldanovu metodu literární kritiky, poukazuje na její nedostatky, argumentuje, že je podle něj tato metoda zastaralá a nedostatečná pro českou literaturu. Autor zde považuje Soldana za osobu, která podléhá egocentrismu a onu zmíněnou sociologickou

metodu považuje za jedinou přípustnou, což je dle autora článku nesmysl. Autor dále kritizuje tuto metodu, podle které nelze nikdy dospět k pochopení, Soldanovy dedukce dle této metody považuje za komické. Jedná se tedy o článek, ve kterém jsou vyjmenovány chyby Soldana a nedostatky této metody, zejména pak její nedostatky ve vztahu k básnické tvorbě, kterou sociologická metoda nikdy nemůže postihnout. Autor je velmi kritický a nekompromisní k této metodě, nebere si servítky, vysvětluje, že sociologickou metodu nelze spolehlivě aplikovat na básnickou tvorbu.

Co se divadelní kritiky týče, o ní se můžeme dočíst v ročníku osmém na straně. Článek se jmenuje *Kritika a divadlo* a sestává ze tří případů, které se týkající témat divadla. K prvnímu případu je otištěn dopis v plném znění, nachází se v tomto čísle na titulní straně v článku s názvem *Dopis ředitele dra Stan. Mojžíše-Loma*. Autor dopisu se vyjadřuje k článku *Divadelní bída na pokračování*, otištěném v předchozím čísle, a vyvrací v něm podle něj výmysly, naopak doplňuje fakta. Máme se zde tedy první případ, kdy se kritika zabývá divadelní tvorbou, zajímavý je koncept, jakým je článek psát, jelikož se jedná o koláž tří případů, v jednom z nich je otištěn přímo dopis od kritika. Autor článku – Litnov se vyjadřuje také o sobě, popisuje se jako figura nestálá, říká, že lidé by se měli zajímat o to, co píše, ne o to, co je,

O filmové kritice se dočteme například v ročníku devátém - na straně 6 v rubrice *Z časopisů* - z časopisu *Corriere della Sera*, z 10. října 1936 se dočteme o příznivé kritice filmu *Rose Marie*, kde se chválí herci, hudba a režie. Je doplněno, že se italští čtenáři nedozvědí, že autor této hudby je Čech Rudolf Friml. O filmové kritice se dočteme i v ročníku jedenáctém - na straně 6 v analyzovaném čísle v rubrice *Poznámky na okraji* je otištěn stručný příspěvek o tom, že obecenstvo Duvivirova filmu *Pépé-le-Moko* bylo zklamáno, že bylo ochuzeno o americký happy-end, nicméně uchváčeno francouzským uměním, které je možno spatřit v tomto filmu. Opět velmi stručný příspěvek věnován filmové kritice, tentokrát se nejedná pouze o pozitivní kritiku, zmíněny jsou nedostatky i přednosti tohoto filmu.

5.3.3. Reklama a propagace

Tabulka č. 7 – počet reklam za jednotlivá analyzovaná čísla

Ročník	Počet reklam	Počet stran	Počet reklam/strana
první	17	6	2,83
druhý	13	6	2,17
třetí	15	6	2,5
čtvrtý	18	6	3
pátý	8	8	1
šestý	15	8	1,88
sedmý	8	8	1
osmý	15	8	1,88
devátý	15	8	1,88
desátý	14	8	1,75
jedenáctý	9	8	1,13
dvanáctý	3	26	0,12
třináctý	14	28	0,5
čtrnáctý	3	26	0,12

Pozn.: pokud je v jednom rámečku propagováno více děl, počítá se jeden rámeček = jedna reklama.

Podíl reklamního a propagačního materiálu je vyšší v prvních ročnících, postupně pak počty reklam klesají a nahrazují je jiné příspěvky, v prvních ročnících nicméně propagace tvoří takřka polovinu obsahu časopisu. Nejčastěji se jedná o reklamy na různá knižní díla, propagovány jsou ale i nakladatelství, knihkupectví anebo autoři.

5.3.4. Žurnalistické žánry

Tabulka č. 8 – fejeton v analyzovaných číslech

ročník	strana	název	autor
první	1-2	<i>Franta Sauer prodává knihy</i>	není uveden
druhý	1-2	<i>Básníci baedekery</i>	Karlo Vokáč
třetí	1-2	<i>Koniec mladej generácie</i>	Josef Dvořák
čtvrtý	2-3	<i>Car a básník</i>	přeložil A.H.

Fejeton

Fejeton se v prvních ročnících *Literárních novin* v analyzovaných číslech objevuje pravidelně. V prvním ročníku má fejeton název *Franta Sauer prodává knihy* a je otištěn na stranách 1 a 2. V úvodním čísle je tedy fejeton, který se zaměřuje na tohoto slavného pražského spisovatele., proletáře, anarchistu a představitele pražské umělecké bohémy. Ve druhém ročníku je otištěn fejeton s názvem *Básníci baedekery* a jeho autorem je Karlo Vokáč. Fejeton je opět otištěn na stranách 1 a 2. Zatímco v prvním ročníku byl fejeton zaměřený na jednu slavnou osobnost, v tomto ročníku se jedná hned o několik osobností německého vydavatelství Baedeker. Ve fejetonu jsou zmíněna tato místa a tyto osobnosti: Berounsko - František Branislav, Lounsko - Konstantin Biebl, Rakovnicko - Jan Alda, Slánsko - Karel Toman, Roudnicko - Josef Hora, Karel Hynek Mácha, František Křelina, Fráňa Šrámek, Kolínsko – Otokar Fischer, Josef Svatopluk Machar, Pardubicko – Jan Václav Rosůlek, Jaroměřicko – Otokar Březina, Brno – Petr Bezruč, Jiří Mahen, Prostějov – Jiří Wolker, Lipník - Bartoš Vlček, Petr Kříčka, Vítězslav Nezval, Bratislava – Ján Smrek, Ján Poničan, Emil Lukáč, Vídeň – Josef Svatopluk Machar, Antonín Sova, Jan Čarek, Antonín M. Piša. Ve třetím ročníku je pak fejeton psaný slovensky, jelikož se jedná o speciální slovenské číslo. Fejeton třetího ročníku se jmenuje *Koniec mladej generácie* a jeho autorem je J. Dvořák. Opět je otištěn na stranách 1 a 2. V tomto fejetonu se opět dočteme hned o několik osobách, které si autor představuje pod pojmem mladá generace slovenské literatury. Zmíněn je zde Jožo Nižnánsky, Daňo Okáli, Emil Lukáč, Andrej Mrázek. Ve čtvrtém ročníku dochází ke změně, fejeton zde sice najdeme – jde o fejeton *Car a básník*, nicméně už není otištěn na stranách 1 a 2, ale na stranách 2 a 3, posunul se tedy z titulní strany dovnitř časopisu. Fejeton navíc začíná kapitolou VI., v tomto čísle pak následuje ještě kapitola VII. Na rozdíl od předchozích tří ročníků se jedná o fejeton na pokračování, fejeton *Car a básník* začíná už v čísle 21(61) ročníku třetího, pokračuje pak až do čísla 2(65) ročníku čtvrtého. V pátém ročníku pak časopis prochází změnou – mění se grafická úprava, redakce i obsah časopisu a s touto změnou mizí i fejeton. Ve všech čtyřech číslech z ročníku 1.- 4. se pak fejeton nazýval francouzským výrazem FEUILLETON.

Úvodník

Tabulka č. 9 – úvodník v analyzovaných číslech

ročník	název	autor
první	<i>Nesem vám noviny...</i>	Bohumil Mathesius
desátý	bez názvu, z 27. října	iniciály m. n. (Miloslav Novotný)
jedenáctý	<i>Úvodník napsaný před 2200 lety</i>	Démosthénes

První analyzované číslo tohoto časopisu a vlastně úplně první číslo vůbec má na titulní straně otištěn úvodník od zakladatele *Literárních novin* Bohumila Mathesia. Úvodník je nazván *Nesem vám noviny...* a jedná se o sloupec textu úplně na začátku titulní strany. Autor v něm představujeme časopis *Literární noviny*, směr a náplň tohoto časopisu, vysvětluje, proč se rozhodl tento časopis založit, argumentuje, že národ potřebuje tento typ časopisu. Zdůrazňuje v něm také, že *Literární noviny* nejsou revue, ale noviny. Úvodník autor zahajuje rozdělením čtenářů na dva typy – na jeden, pro které se tiskne pouhých pár set nebo maximálně tisíc výtisků, a na druhý typ, kdy desetitisíce čtenářů čte cizí a anonymní romány, tyto dva typy k sobě mají daleko, ten druhý je nestará o první, ale první typ opovrhuje tím druhým. Ti první jsou odborníci, ti druzí lid. Oba spolu tvoří jeden organismus a musejí spolu nějak vycházet. Bohumil Mathesius po tomto rozdělení na dva typy pokračuje tím, že on a pisatelé *Literárních novin* se pokusí zlepšit organizaci vztahů mezi odborníky a lidem, k tomu však potřebují, aby se k *Literárním novinám* vyjadřovali čtenáři, i když spolu autoři a čtenáři nemusejí vždy souhlasit. Bohumil Mathesius tak tímto nastínil účel a náplň *Literárních novin* a vybídl čtenáře k akci. V desátém ročníku je v analyzovaném čísle úvodník od Miloslava Novotného, úvodník nemá název, Miloslav Novotný v něm upozorňuje, že nakladatelství Melantrich vydalo čtrnáctideník *Hovory o knihách*, ve kterém je otištěna anketa *Která česká kniha je vám nejmilejší?* Tuto anketu autor považuje za důležitou pro změření literárních základů. Úvodník najdeme otištěn také na titulní straně časopisu analyzovaného čísla ročníku jedenáctého. Příspěvek je nazvaný *Úvodník napsaný před 2200 lety* a nejedná se o úvodník jako v prvním čísle, jedná se o úryvek z *Filipiky* (III. Řeč proti Filipovi), je zde

citován Démosthénes a tento příspěvek se zabývá tématem války a míru a možností či nemožností vybrat si mezi nimi. Je zde zdůrazněno, že míc neznamená nečinnost, a že třeba se mít na pozoru před lstí a tahy soupeře. Vedle úvodníku je ještě otištěn obrázek taktéž na válečné téma, jedná se o muže vyobrazené s různými zbraněmi v bitevní vřavě. Pod obrázkem je popisek *Detail z Mánesovy Válečné písně* (Z výstavy *Náš voják k umění*).

Recenze

Tabulka č. 10 – recenze v analyzovaných číslech

ročník	strana	recenzovaná kniha/film	autor recenze
čtvrtý	3	<i>Bloudění</i>	iniciála a.
pátý	4	<i>Rozmařilci</i>	E. H.
	4	<i>Jedno pokolení</i>	B. Polan
	4	<i>Dějiny Chodů u Domažlic</i>	Fr. Krčma
	4	<i>Sedmero zastavení</i>	AMP.
	6 6	<i>Petr Veliký</i> <i>Budoucnost ČSR</i>	Sid. Dr. Viktor Kripner
šestý	3	<i>Bílé knihy</i>	Emil Vachek
	6	<i>Muži s kinoaparátem</i>	Jan Kučera
sedmý	5	<i>Obyčejný život</i>	Frank Tetauer
	5	<i>Botostroj</i>	e. v.
osmý	2	<i>Německé bidýlko</i>	Willy Haas
	4 a 6	<i>Essai sur le titanisme dans la poésie romantique occidentale entre 1815 et 1850</i>	Zdeněk Gabriel

devátý	3	<i>Nepřítel v těle</i>	Pavel Eisner
	3	<i>Don pablo, don Pedro a Věra Lukášová</i>	B. Polan
	4	<i>Život naruby</i>	Viktor Knapp
	4	<i>Doña Barbara</i>	Viktor Knapp
	4	<i>Gentleman i podfukáři</i>	F. S.
desátý	2	<i>Pozdravení slunci</i>	Fr. Götz
	3	<i>Jaro, s Bohem</i>	B. Polan
	4	<i>Nový život</i>	hl.
jedenáctý	1-2	<i>Naděje</i>	Frant. Götz
čtrnáctý	130-131	<i>Jitřenka života</i>	Svatopluk Ješek

Recenze na knihy se objevují téměř ve všech analyzovaných číslech, recenzí na film je méně, někdy jsou recenze velmi stručné, jen pár vět, jindy se jedná o recenze přesahující celou stranu. Na straně 3 v analyzovaném čísle čtvrtého ročníku je otištěna recenze na román *Bloudění* od Jaroslava Durycha. Durych je v recenzi nazýván velký básník a kniha *Bloudění* v recenzi označena jako „jedna z umělecky nejsilnějších knih prózy, jež u nás od převratu vyšly“. V této recenzi je porovnáván Durychův román *Na horách* s románem *Bloudění*, první je označen za „lyrický sen o kráse krásy, vášně a přírody“, *Bloudění* je naopak „opravdu historicko-epickou skladbou, v níž se obráží mnohostranně děje třicetileté války“. Dále je psáno, že jelikož se psaly špatné historické romány, bylo za to, že dobrý historický román napsat nelze, nicméně Durych přesvědčil o opaku, Recenze je velmi pozitivní, ač v závěru je psáno, že s koncepcí Durychova románu nemusíme souhlasit. Nicméně hned je dodáno již zmíněné, že je to jistě „jedna z umělecky nejsilnějších knih prózy, jež u nás od převratu vyšly“. V pátém ročníku je recenzím věnováno více prostoru. Na straně 4 jsou otištěny recenze na celkem 4 díla – román *Rozmařilci* od M. B. Böhnela, kniha *Nové pokolení*, kterou napsal A. C. Nor, dílo *Dějiny Chodů u Domazlic* od Františka Roubíka a sbírka povídek *Sedmero zastavení*, kterou sepsal František Koubek. Nejstručnější je recenze podepsána iniciály E. H. na knihu *Rozmařilci*, která je nazvána *Román bizarního prostředí*. V ní je oceňována především metoda, jakou je kniha psána, kdy se autor snaží popsat především samotné

prostředí knihy. Naopak jsou kritizovány charaktery postav a jejich chování, což ani ono prostředí nemůže vynahradit. Recenze končí větou: „*kniha daleko spíše pozoruhodná v detailech než v celku*“. V šestém ročníku najdeme na straně 3 stručnou recenzi na *Bílé knihy* od F. Topiče. Na straně 6 najdeme další recenzi, tentokrát ne na knižní dílo, ale na film – jedná se o film *Muži s kinoaparátem* od režiséra Dzigy Vertova. Tedy se poprvé objevuje recenze na jiné než knižní dílo. Recenzi napsal Jan Kučera a tento film je z roku 1929, takže Kučera v ní píše, že jelikož se jedná o film téměř 4 roky starý, divákům jeho novoty a průbojnosti připadají málo svěží. Dále říká že Vertovovy objevy používá v té době mnoho ruských a evropských režisérů a na závěr je řečeno, že se od tohoto režiséra učí mnoho evropských, sovětských i amerických režisérů. V sedmém ročníku najdeme na straně 5 recenzi na dílo *Obyčejný život* od Karla Čapka a dále na knihu *Botostroj* od T. Svatopluka. Recenze jsou zde delší než v předchozím ročníku, zabírají téměř celou stranu 5. *Obyčejný život* je přirovnáván k *Povětroni*, kompozice je prý dokonalá, i když ne nová, román je bezprostřední, román je o obyčejném životě, autor vypravuje v náznacích, nápad má úžasný, improvizuje, Čapkovy myšlenky a citění „*se dopíná vrcholu poznání*“. Autor v recenzi hodně srovnává *Obyčejný život* s *Hordubalem* a *Povětroněm* a recenze je pozitivní. *Botostroj* je v recenzi popsán jako debut, kdy za pět nebo šest dní byl celý první náklad rozebrán, což se u jiné české knihy zatím nestalo. Spíše než děj knihy či prostředí nebo postavy jsou v recenzi řešeny okolnosti okolo knihy, kdy byla kniha zabavena pro urážky firmy Baťa. Nakladatel však plánuje vydat od autora knihy *Botostroj* další knihu, *Andělé úspěchu*, leták propagující tuto knihu byl však zabaven také. Případ okolo žaloby a zabavení zatím nebyl vyřešen. V osmém ročníku je na straně 2 otištěna krátká recenze na román *Německé Bidýlko* od Emila Vachka a dále na straně 4 a 6 delší recenzi na studii o titanismu od Václava Černého. Román *Německé bidýlko* již byl recenzován, když vyšel v češtině, nyní se autor zaměřil v recenzi na německý překlad. Recenzi napsal Willy Haas, a kromě nastínění děje a postav se zaměřuje a hodnotí tedy překlad od Anny Auředničkové, který sice považuje za plynulý a dobře se mu čte, nicméně v něm nachází dost chyb. V devátém ročníku najdeme na straně 3 obsáhlé recenze na dvě knižní díla – na román *Nepřítel v těle* od Emila Vachka, kterou napsal Pavel Eisner a na dílo *Don Pablo, don Pedro a Věra Lukášová* od Boženy Benešové. Tuto recenzi napsal Bohumil Polan. Kniha *Doña Barbara* by prý nestála za řeč kromě úžasného prostředí, což je zde venezuelská savana. V desátém ročníku je na straně druhé otištěna recenze na básnickou sbírku *Pozdravení slunci* od Jana Zahradníčka. A dále recenze na Seifertovo

dílo *Jaro, s Bohem*, kterou napsal Bohumil Polan. Říká v ní, že *tohoto* Seiferta bylo v české poezii zapotřebí jako soli, že Jaroslav Seifert v poezii je jako Karel Čapek v próze – oba se přiklonili ve svých dílech k hovorovému výrazu a vymýtili ve svých dílech umělý formalismus vyjadřování. V jedenáctém ročníku najdeme na straně 1 a 2 rozsáhlou recenzi od Františka Götze. Jedná se o recenzi na román *Naděje* od A. Malrauxe. I tato recenze a román, který je recenzován, tematicky zapadá do daného čísla, jelikož nad touto recenzí je otištěn *Úvodník napsaný před 2200 lety*. Autor recenze v příspěvku rozebírá Malrauxeův pohled a zkušenosti se španělskou válkou, úvodník se taktéž věnuje otázce míru a války. Götz Malrauxeův román *Naděje* označí jako „*Vojna a mír dnešní doby*“. Román sice není dle autora recenze formálně dokonalý a je místy dle některých uspěchaný a málo propracovaný, nicméně protože se sám zúčastnil bojů, mohl teprve v tomto románu spojit reportážní epos a psychologický román a Malraux tak stvořil „*nový epický tvar*“. Ve čtrnáctém ročníku najdeme na straně 130 a 131 recenzi na film *Jitřenka života*. Recenzi napsal Svatopluk Ješek a tento film nazval „*italský dětský film*“. Samotný text zabírá necelou stranu 130 a je doplněn třemi fotografiemi z filmu. Jelikož je toto analyzované číslo zaměřeno na děti – na titulní straně je uvedeno, že se jedná o dětské číslo – je i tento recenzovaný film zakomponován tak, aby se hodil k tématu tohoto čísla. Kromě popisu děje filmu Ješek uvádí, že děti a zvířata jsou nejvděčnějšími herci a celý odstavec věnuje právě tomu, jaké je natáčení s dětskými herci a že film můžeme klidně zařadit mezi umělecký dokument, ač je to film propagační.

5.4. Které významné osobnosti přispěly do *Literárních novin*?

Bohumil Mathesius

O Bohumilovi Mathesiovi více v kapitole druhé, v průběhu analýza dat se v obsahové analýze objevil hned v prvním analyzovaném čísle, kde je od na něj na titulní straně úvodník s názvem *Nesem vám noviny...*

V sedmém ročníku je na titulní straně krátký příspěvek od B. Mathesia – kurzívou psaný příspěvek *Diagnostikujte dobře!*

Dále je v osmém ročníku je v analyzovaném čísle na titulní straně příspěvek od něj s názvem *Buřičova smrt*, ve kterém píše, že uplynulo 25 let od smrti Lva Nikolajeviče Tolstého.

V sedmém a osmém ročníku je navíc na titulní straně uvedeno, že časopis vede Bohumil Mathesius s redakční radou.

Václav Kaplický

Václav Kaplický byl český publicista, prozaik, autor historické beletrie a kronik z českých dějin. Od roku 1922 působil jako redaktor v nakladatelstvích a některá i řídil, působil například v nakladatelstvích Pokrok, Melantrich a Čin.⁹² Přispíval do periodik *Rudé právo*, *Národní osvobození*, *Var*, *Český jih*, *Nový život*, *Panoráma*, *Zlatý máj*, *Venkov*, *Hovory o knihách*, *Právo lidu*, Průlom a od roku 1927 do *Literárních novin*, které v letech 1937-1930 také redigoval.⁹³

Josef Hora

Josef Hora byl český novinář, básník, překladatel a literární kritik. In memoriam byl jako první jmenovaný národním umělcem. Byl to také významný představitel proletářské poezie. Byl předsedou obce československých spisovatelů a organizátorem jednotné fronty umělců proti fašismu. Pracoval v *Právu lidu*, *Rudém právu* a *Českém slovu*.⁹⁴ Svá díla publikoval v časopisech *Literární noviny*, *Moderní revue*, *Zvon*, vydával vlastní časopis *Plán*.⁹⁵

Josef Hora se během analýzy dat objevuje jako osoba, která ve čtvrtém ročníku sepsala vzpomínku na Jiřího Wolкера, Josef Hora otiskl jeho dopisy (*Vzpomínka na Jiřího Wolкера*), dále je v pátém ročníku autorem vzpomínky na Antala Staška (*Za Antalem Staškem*), a jeho jméno se objevuje také ve fejetonu ve druhém ročníku - *Básníci baedekery*. Ve třetím ročníku je na titulní straně článek od Josefa Hory nazvaný *Slovensko kulturní a my*.

---

⁹² Databáze knih. Václav Kaplický. In: *Databáze knih.cz* [online]. Databáze knih, © 2008-2023. [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/vaclav-kaplicky-587>.

⁹³ BLAŽÍČEK, Přemysl. Václav Kaplický. In: *Slovník české literatury.cz* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2011. 1995, akt. 20.12.2020 [cit. 2023-06-30].

⁹⁴ Databáze knih. Josef Hora. In: *Databáze knih.cz* [online]. Databáze knih, © 2008-2023. [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/josef-hora-848>.

⁹⁵ Rodon. Knihovna, česká literatura, Josef Hora. In: *Rodon.cz* [online]. Rodon, © 2011 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.rodon.cz/knihovna/ceska-literatura/Hora-Josef>.

Bohumil Janda

Bohumil Janda byl český nakladatel, překladatel, knihkupec a národní buditel. V roce 1918 založil nakladatelství Sfinx, byl jedním ze zakladatelů Evropského literárního klubu. Bohumil Janda stál za vydáváním několika časopisů, mezi nimi byly časopisy *Literární noviny*, *Měsíčník ELK*, *Typ a Růst*. Byl předsedou Svazu knihkupců a nakladatelů ČSR a předsedou jeho nakladatelského odboru.⁹⁶

Adolf Hoffmeister

Adolf Hoffmeister byl český básník, publicista, karikaturista, esejista a prozaik. Roku 1920 se stal jedním ze zakladatelů uměleckého sdružení Devětsil. Byl činný v řadě kulturněpolitických organizací, například Obec československých spisovatelů, Levá fronta, Klub českých a německých divadelních pracovníků. Přispíval do řady *Literárních novin*, *Lidových novin*, *Hosta*, *Tvorby*, *Plamene*, *Rozprav Aventina* a dalších. V letech 1930-1932 redigoval společně s Josefem Horou *Literární noviny*.⁹⁷

Adolf Hoffmeister se během analýzy dat objevuje taktéž, je iniciály podepsán v šestém ročníku pod příspěvkem, který připomíná výročí úmrtí Antonína Slavíčka, dále pak pod příspěvkem, který informuje, že zemřel Lytton Strachey. V šestém ročníku je na titulní straně otištěn jeho příspěvek s názvem *Bída*, je zmíněn v témže čísle ještě v příspěvku *Piš jak slyšíš*.

Emil Vachek

Emil Vachek byl český novinář, prozaik a dramatik, společně s Eduardem Fikerem je považován za zakladatele české detektivky. Byl redaktorem *Práva lidu* a satirického časopisu *Kopřivy*. Redigoval revue *Pramen* a *Nové svobody*. Byl jedním ze zakladatelů Evropského literárního klubu. Přispíval do *Literárních novin*, *Práce*, *Zvonu*, *Tvorby* a *Volných myšlenek*.⁹⁸

---

⁹⁶ Antikvariát Avion. Bohumil Janda. In: *Antikvariát Avion.cz* [online]. Antikvariát Avion, © 2022 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.antikavion.cz/autor/bohumil-janda>.

⁹⁷ TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. SLOVNÍK české literatury po roce 1945. Adolf Hoffmeister. In: *Slovník české literatury.cz* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2008. 1995, akt. 21.11.2019 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <http://www.slovnikeskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=320>.

⁹⁸ Antikvariát Avion. Emil Vachek. In: *Antikvariát Avion.cz* [online]. Antikvariát Avion, © 2022 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.antikavion.cz/autor/emil-vachek>.

Emil Vachek se v obsahové analýze objevuje v pátém ročníku, i když není přímo autorem nějakého příspěvku, je zmíněn v rubrice DROBNÉ ZPRÁVY, v příspěvku nazvaném AUTOŘI VOLAJÍ PO KRITICE. Ve třetím ročníku je v rubrice NOVÉ KNIHY zmíněn jeho román *Svatá*. V jedenáctém ročníku je na titulní straně otištěn článek od něj s názvem *O národu, tradici a propagandě*. V osmém ročníku je otištěna recenze na jeho dílo *Německé bidýlko*, v devátém je recenzován jeho román *Nepřítel v těle*. V sedmém ročníku je jeho jméno zmíněno na titulní straně jako jedna osob z redakční rady.

Miloslav Novotný

Miloslav Novotný byl prozaik, překladatel a literární historik. Zaměřoval se na národní písemnictví 19. století.⁹⁹ Byl členem Spolku českých bibliofilů, vedoucím Literárního archivu a přednostou knihovny Národního muzea. Byl externím redaktorem *Národních listů*, redigoval časopisy *Republika*, *Literární noviny*, *Literární rozhledy*, *Kulturní zpravodaj*, *Zpravodaj Družstevní práce*, *Rozhledy po literatuře a umění*, *Časopis Národního muzea*. Publikoval dále v *Národě*, *Zvonu*, *Lumíru*, *Rozpravách Aventina*, *Činu*, *Panoramě*, *Kmeni*, *Českém slově*, *České osvětě*, *Lidových novinách*, *Tvorbě*, *Cestě*, *Magazínu Družstevní práce*, *Nivě*, *Pestrém týdnu*, *Rudé záři*, *Prager Presse*, *Národní politice*, *Kultuře doby*, *Literárním světě*, *Národním osvobození*, *Dělnické osvětě*, *Rudém právu*, *Mladé frontě*, *Květech*, *Lidové demokracii* a dalších.¹⁰⁰

Jméno Miloslava Novotného se v analýze dat objevuje na titulních stranách devátého a desátého ročníku – je uveden jako osoba, která tento časopis řídí. V jedenáctém ročníku je na titulní straně krátká poznámka od Miloslava Novotného, kde se loučí se čtenáři jako redaktor *Literárních novin*.

---

⁹⁹ Databáze knih. Miloslav Novotný. In: *Databáze knih.cz* [online]. Databáze knih, © 2008-2023. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/miloslav-novotny-10594>.

¹⁰⁰ Deník KNIHY. Dnes uplyne 55 let od úmrtí spisovatele Miloslava Novotného. In: *Deník knihy.cz* [online]. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://denik-knihy.cz/dnes-uplyne-55-let-od-umrti-spisovatele-miloslava-novotneho/>.

Jaroslav Jan Paulík

Jaroslav Jan Paulík byl český spisovatel, publicista, divadelní a filmový kritik, autor cestopisných črt a fejetonů, autor trampských písní a překladatel.¹⁰¹ V roce 1938-1941 pracoval v časopise *Literární noviny*. Byl dále redaktorem časopisů *Prospekt*, *Rozpravy Aventina*, externě spolupracoval s nakladatelstvím Sfinx. V letech 1925-1927 spolupracoval s deníkem *Lidové noviny*, kde psal recenze a kritické články. V roce 1929 pracoval pro časopis *Signál*, kde psal recenze o tehdejších divadelních představeních v Praze. V letech 1932-1934 působil v časopise *Rozhledy po literatuře a umění*, kde působil jako filmový referent.¹⁰²

Jméno J. J. Paulík se během analýzy dat objevilo na titulních stranách v jedenáctém, dvanáctém, třináctém a čtrnáctém ročníku – je to osoba, která časopis řídí.

6. Shrnutí

Proměny a vývoj časopisu *Literární noviny* během období 1927-1941 byly pestré. Několikrát se změnila odpovědná osoba a redakce, měnilo se také nakladatelství (Pokrok, Sfinx, Evropský literární klub). Časopis vystřídal tři různé podtituly, vycházel i bez podtitulů. Cena vzrostla z 1 Kč na 4,80 Kč, postupně se zvyšoval počet stran časopisu (z 6 na 26), ubývalo reklamního obsahu, a naopak přibývaly články pojednávající o kultuře, ať už v podobě divadla, filmu, výstav, či, což zabíralo v tomto časopise značný prostor, články a příspěvky, které se věnovaly knihám, ať už v podobě recenzí, upoutávek na nové knihy, objevila se také pravidelná rubrika *Knihy*. Některé ročníky měl časopis i nějakou kulturní přílohu, například o divadle, filmu, výtvarném umění, anebo v podobě propagace nakladatelství. Změnil se i formát časopisu, měnila se také frekvence či dny vydávání.

Postupně se měnila také grafická podoba časopisu, zprvu spíše strohá grafická úprava s jednoduchým písmem, časopis, který byl téměř bez ilustrací či fotografií, se změnil v nápaditý časopis, název i písmo jednotlivých příspěvků se stávalo zajímavější a ozdobnější, přibýlo jak fotografií, tak ilustrací, v posledních ročnících byla zařazována

---

¹⁰¹ Česká knižnice. Jaroslav Jan Paulík. In: *Česká knižnice.cz* [online]. ÚČL AV ČR – NFČK, © 2017-2021. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://www.kniznice.cz/pro-skoly/jaroslav-jan-paulik>.

¹⁰² Databáze knih. Jaroslav Jan Paulík. In: *Databáze knih.cz* [online]. Databáze knih, © 2008-2023 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/jaroslav-jan-paulik-11656>.

rubrika *Měsíc v obrazech*, která sestávala celý pouze z obrázků a fotografií, doprovázených jejich popisem. Tato rubrika zabírala celou stranu či dvě. Poslední tři analyzované ročníky měly navíc dvě titulní strany, ty první barevné, nečíslované, vždy laděny primárně do jedné barvy v kombinaci s bílou – ten čtrnáctý byl například laděn do sytě oranžové barvy v kombinaci s bílou hnědými prvky, druhá titulní strana už byla černobílá a číslovaná.

Rozsah jednotlivých článků a příspěvků se postupně také prodlužoval, z kratších příspěvků o rozsahu třeba čtvrtiny strany vývoj dospěl k tomu, že v posledních analyzovaných číslech jsou otištěny články v rozsahu 3-4 stran. V prvních třech ročnících bylo tradicí mít na titulní straně fejeton, ve čtvrtém ročníku byl fejeton na druhé straně, postupně se od něj upustilo. Naopak byla v pozdějších ročnících často zařazována poezie.

Pro přehled jsem základní údaje o jednotlivých analyzovaných číslech vepsala do tabulky, kde můžeme porovnat, jak se během let 1927-1941 měnil rozsah, vedoucí osoba časopisu, nakladatel, podtitul či jestli měl časopis nějakou přílohu.

Vývoj tohoto časopisu v období 1927-1941 lze rozdělit do 5 etap:

- 1) Ročník 1.- 4. (časopis je bez podtitulu, časopis je vydáván nakladatelstvím Pokrok, odpovědný redaktor je V. Kaplický, v prvním ročníku časopis rediguje Bohumil Mathesius, časopis sestává ze 6 stran)
- 2) Ročník 5. a 6. (časopis vydává nakladatelství Sfinx, vede Josef Hora, Adolf Hoffmeister, Emil Vachek, odpovědný redaktor je B. Janda, má podtitul *Kulturní zpravodaj moderního člověka*, rozsah časopisu je 8 stran)
- 3) Ročník 7. a 8. (časopis je sedmý ročník bez podtitulu, osmý ročník poté s podtitulem *Čtrnáctideník kulturního člověka*, vede jej B. Mathesius s radou, odpovědný redaktor je B. Janda, rozsah časopisu je 8 stran, vydává jej nakladatelství Sfinx)
- 4) Ročník 9.-11. (časopis má podtitul *Čtrnáctideník kulturního člověka*, sestává z 8 stran, vydává jej nakladatelství Evropský literární klub, vede jej nejprve M. Novotný, poté J. J. Paulík, časopis má přílohy)
- 5) Ročník 12.-14. (časopis vede J. J. Paulík, časopis je s podtitulem *Měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*, vydává jej nakladatelství Evropský literární klub, sestává z 26-28 stran, časopis je bez příloh)

Frekvence vydávání

V prvním ročníku je v tiráži zmíněno, že časopis vychází každou druhou středu. Ve druhém ročníku pak dochází ke změně a časopis vychází každý druhý čtvrtek, pořád se však jedná o čtrnáctideník. Každý druhý čtvrtek časopis vychází i ve třetím, čtvrtém, pátém a šestém ročníku.

V tiráži sedmého ročníku najdeme změnu – *Literární noviny* vycházejí čtrnáctidenně vyjma července a srpna, kdy vycházejí jednou za měsíc. V osmém, devátém, desátém a jedenáctém ročníku v tiráži najdeme informaci, že časopis je čtrnáctideník. Ve dvanáctém, třináctém a čtrnáctém ročníku dochází opět ke změně, časopis už vychází pouze jako měsíčník.

Redakce

Také složení redakce se během analyzovaného období proměňovalo. V prvním ročníku najdeme v tiráži informaci, že odpovědnou osobou za časopis je Václav Kaplický a časopis rediguje Bohumil Mathesius. V ročníku druhém, třetím, čtvrtém a pátém je odpovědnou osobou taktéž Václav Kaplický, nicméně zmizela informace o Bohumilovi Mathesiovi. V pátém ročníku jsou jako odpovědné osoby uvedeny Bohumil Janda, Josef Hora a Adolf Hoffmeister, v šestém ročníku jsou odpovědnými osobami taktéž Bohumil Janda, Josef Hora a Adolf Hoffmeister, nicméně přibyl ještě Emil Vachek. V sedmém a osmém ročníku je jako odpovědná osoba uveden Bohumil Janda, dále je uvedeno, že časopis vede Bohumil Mathesius s redakční radou. V osmém a devátém ročníku dochází ke změně a časopis vede Miloslav Novotný. V ročníku jedenáctém, dvanáctém, třináctém a čtrnáctém je uvedeno, že časopis vede Jaroslav Jan Paulík.

Přehled jednotlivých analyzovaných čísel, data, kdy každé analyzované číslo vyšlo, kdo byl v jednotlivých ročnících odpovědnou osobou, kolik měl časopis stran, jestli a případně jaký měl časopis podtitul, za jakou cenu se prodával, a o čem byly případné přílohy, pokud je časopis v daném ročníku měl, je sepsáno dále.

Tabulka č.11 - základní údaje o analyzovaných číslech *Literárních novin* 1927-1941

ročník	datum vydání	podtitul	počet stran	cena	odpovědné osoby	vydavatel	příloha
1.	9. březen 1927	není	6	1 Kč	Václav Kaplický (rediguje B. Mathesius)	Pokrok	není
2.	16. srpen 1928	není	6	1 Kč	Václav Kaplický	Pokrok	není
3.	16. květen 1929	není	6	1 Kč	Václav Kaplický	Pokrok	není
4.	9. leden 1930	není	6	1 Kč	Václav Kaplický	Pokrok	není
5.	říjen 1931	Kulturní zpravodaj moderního člověka	8	1 Kč	Bohumil Janda, Josef Hora, Adolf Hoffmeister	Sfinx	není
6.	únor 1932	Kulturní zpravodaj moderního člověka	8	1,50 Kč	Bohumil Janda, Josef Hora, A. Hoffmeister, E. Vachek	Sfinx	není
7.	21. prosinec 1934	není	8	1,50 Kč	B. Janda, vede B. Mathesius s redakční radou	Sfinx	není
8.	1. listopad 1935	Čtrnáctidení k kulturního člověka	8	1,50 Kč	B. Janda, vede B. Mathesius s redakční radou	Sfinx	O divadle, filmu a hudbě
9.	23. říjen 1936	Čtrnáctidení k kulturního člověka	8	1,50 Kč	Miloslav Novotný	Evropský literární klub	O divadle
10.	6. listopad 1937	Čtrnáctidení k kulturního člověka	8	1,50 Kč	Miloslav Novotný	Evropský literární klub	O divadle a výtvarn

							ém umění
11.	24. září 1938	Čtrnáctidení k kulturního člověka	8	1,50 Kč	Jaroslav Jan Paulík	Evropský literární klub	Stránka Evrops kého literární ho klubu
12.	červene c 1939	Měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž	26 (129- 152, plus dvě)	4,80 Kč	Jaroslav Jan Paulík	Evropský literární klub	není
13.	duben 1940	Měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž	28 (73- 96, plus čtyři)	4,80 Kč	Jaroslav Jan Paulík	Evropský literární klub	není
14.	červen 1941	Měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž	26 (121- 144, plus dvě)	4,80 Kč	Jaroslav Jan Paulík	Evropský literární klub	není

7. Závěr

Literární noviny byly časopisem, který v období 1927-1941 procházel vývojem s mnoha změnami. Vyvíjel se obsah, zvyšoval se rozsah časopisu, narostla cena, často se měnily i osobnosti, které tento časopis řídily a přispívaly do něj. První číslo řídil Bohumil Mathesius, kterého v letech 1928-1930 vystřídal Václav Kaplický, dále časopis řídil Bohumil Janda (1931-1932), vystřídán opět Bohumilem Mathesiem (1934-1935), časopis poté v letech 1936-1937 řídil Miloslav Novotný, v letech 1938-1941 Jaroslav Jan Paulík. Co se obsahu týče, proměňovaly se nejen žánry a témata – upustilo se od fejetonu, který byl tradicí v prvních letech, naopak přibýlo více poezie, kdy jí v posledních analyzovaných číslech byla věnována i celá strana či více celých stran - postupně došlo k úbytku podílu reklamního obsahu, naopak narostl prostor, který časopis věnoval kultuře, ať už v podobě divadla, filmu, umění, různých kulturních akcí a samozřejmě hlavně knih. Proměňovala se také grafická úprava časopisu, zprvu relativně strohý časopis s minimem fotografií a ilustrací a jednoduchým písmem se proměnil v tiskovinu, kde články a příspěvky byly hojně doprovázeny fotografiemi a bohatými ilustracemi, písmo nejen názvu časopisu, ale také písmo, kterým jsou napsané jednotlivé příspěvky se stalo zajímavějším. Měnila se také nakladatelství, která tento časopis vydávala, zprvu šlo o nakladatelství Pokrok, později jej vystřídalo nakladatelství Sfinx, v poslední analyzované fázi časopis vydával Evropský literární klub. Z časopisu, který měl v počátku rozsah 6 stran se stala tiskovina o rozsahu 26 stran. Změnil se i formát a frekvence vydávání. Časopis také vystřídal během tohoto období tři podtituly, první z nich byl *Kulturní zpravodaj moderního člověka*, ten druhý *Čtrnáctideník kulturního člověka*, ve čtrnáctém ročníku měl časopis podtitul *Měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*.

Literární noviny tohoto období se psaly v době, která byla rozkvětem české žurnalistiky. V období 1927-1941 *Literární noviny* patřily k velmi kvalitním periodikům české a slovenské žurnalistiky, zejména co se oblasti kultury týče.

Z žánrů, kterými *Literární noviny* vynikaly, lze zmínit především recenzi a fejeton. Fejeton se objevil v prvních čtyřech analyzovaných ročnících, otištěn hned na titulní, případně následující straně, pravidelně umístěn v dolní části strany.

Recenze se pak objevila téměř v každém analyzovaném čísle, většinou recenze knižní, nicméně najít můžeme i recenze filmové či divadelní. Recenze jsou pojaty různě, někdy

se jedná o stručných pár řádků, které popisují negativa a pozitiva daného díla, jindy se jedná o detailní zhodnocení díla, kde se kromě hodnocení děje, charakterů a jazykových prostředků autor recenze věnuje také kvalitě překladu či kontextu vzniku onoho díla a zasazení do společnosti. Recenzována jsou díla jak česká, tak i zahraniční.

Téměř v každém čísle se objevují rubriky zaměřené na knihy. Někdy představují knižní novinky, jindy jde o knihy starší, většinou je dílo stručně charakterizováno a jsou uvedeny informace o dané knize (cena, počet stran, rok vydání, autor, kde dílo vyšlo). Rubriky jsou nazvány různě, v analyzovaných číslech najdeme například rubriky *KNIHY*, *Ze starší literatury redakce došlo*, *Co kde vyšlo* či *NOVÉ KNIHY*. Zajímavá je rubrika *Měsíc v obrazech*, protože vždy celá sestává z fotografií doplněných jejich stručným popisem.

Summary

Literární noviny was a magazine that went through many changes between 1927 and 1941. The content evolved, the scope of the magazine increased, the price increased, and the personalities who managed and contributed to the magazine often changed. The first issue was managed by Bohumil Mathesius, who was replaced by Václav Kaplický in 1928-1930, then the magazine was managed by Bohumil Janda (1931-1932), who was again replaced by Bohumil Mathesius (1934-1935), then the magazine was managed by Miloslav Novotný in 1936-1937, and Jaroslav Jan Paulík in 1938-1941. As far as the content was concerned, not only the genres and themes were changing - the feuilleton, which was a tradition in the early years, was abandoned, while more poetry was added, with a whole page or more devoted to it in the last analysed issues - the proportion of advertising content gradually decreased, while the space devoted to culture increased, whether in the form of theatre, film, art, various cultural events and, of course, mainly books. The graphic design of the magazine was also changing; the initially relatively austere magazine with a minimum of photographs and illustrations and a simple typeface was transformed into a printed publication where articles and contributions were abundantly accompanied by photographs and rich illustrations; the typeface of not only the title of the magazine but also the font in which the individual contributions were written became more interesting. The publishing houses that published the magazine also changed; at first it was the publishing house Pokrok, later it was replaced by the publishing house Sfinx, and in the last phase analysed the magazine was published by the Evropský literární klub. The magazine, which started out as a six-page publication, became a 26-page publication. The format and frequency of publication also changed. The magazine also changed three subtitles during this period, the first one was the *Kulturní zpravodaj moderního člověka*, the second one was *Čtrnáctideník kulturního člověka*, and in the fourteenth year the magazine was subtitled *Měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*.

Literární noviny of this period were written in the heyday of Czech journalism. In the period 1927-1941 *Literární noviny* was one of the very high quality periodicals of Czech and Slovak journalism, especially in the field of culture.

Among the genres in which *Literární noviny* excelled, we can mention especially the review and the feuilleton. The feuilleton appeared in the first four editions analysed,

printed immediately on the front or following page, regularly placed at the bottom of the page.

Reviews appeared in almost every issue analysed, mostly book reviews, but we can also find film and theatre reviews. The reviews are conceived in different ways, sometimes they are brief few lines describing the negatives and positives of a given work, sometimes they are detailed evaluations of the work, where besides the evaluation of the plot, characters and linguistic devices, the author of the review also discusses the quality of the translation or the context of the creation of the work and its setting in society. Both Czech and foreign works are reviewed.

Almost every issue has a book section. Sometimes they are new books, sometimes they are older books, usually the work is briefly characterized and information about the book is given (price, number of pages, year of publication, author, where the work was published). The sections are called differently, in the issues analyzed we can find for example the sections *KNIHY*, *Ze starší literatury redakce došlo*, *Co kde vyšlo* or *NOVÉ KNIHY*. *Měsíc v obrazech* section is interesting because it always consists of photographs accompanied by a brief description.

Seznam literatury

Knihy

BEDNAŘÍK, Petr, JIRÁK, Jan a KÖPPOVÁ, Barbora. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada Publishing, 2011, 448 s. ISBN: 978-80-247-3028-8.

BRABEC, Jiří. *Česká literatura v letech 1929-1938*. In: BLAŽÍČEK, Přemysl, BRABEC, Jiří, BURIÁNEK, František a kol. *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, s. 331-360. ISBN: 80-85865-48-3.

BURIÁNEK, František a kol. *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, s. 15-34. ISBN: 80-85865-48-3.

CEBE, Jan a ČEŇKOVÁ, Jana., eds. *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Praha: Karolinum, 2019, 306 s. ISBN: 978-80-246-4319-9.

ČEŇKOVÁ, Jana. *Česká kulturní a literární publicistika v meziválečné době*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a ČEŇKOVÁ, Jana. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*. Praha: Academia, 2017, s. 103-111. ISBN: 978-80-200-2754-2.

ČEŇKOVÁ, Jana. *Levicově orientované kulturní a literární časopisy, umělecká uskupení*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a ČEŇKOVÁ, Jana. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*. Praha: Academia, 2017, s. 129-141. ISBN: 978-80-200-2754-2.

ČEŇKOVÁ, Jana. *Rozpravy Aventina, časopis, který přesáhl nakladatelské ambice*. In: CEBE, Jan a ČEŇKOVÁ, Jana., eds. *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Praha: Karolinum, 2019, s. 145-164. ISBN: 978-80-246-4319-9.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2002, 375 s. ISBN: 80-246-0139-7.

- FORST, Vladimír. Literární noviny. In: *Lexikon české literatury II (K-L)*. Praha: Academia, 1993, 1337 s. ISBN: 978-80-200-0469-7.
- HOLÝ, Jiří, JANÁČKOVÁ, Jaroslava, LEHÁR, Jan a STICH, Alexandr. *Česká literatura od počátku k dnešku*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006, 1078 s. ISBN: 80-7106-308-8.
- Kolektiv autorů. *Dějiny české literatury IV: literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, 715 s. ISBN: 80-85865-48-3.
- MERHAUT, Luboš. Sfinx. In: *Lexikon české literatury IV (S-T)*. Praha: Academia, 2008, 2400 s. ISBN: 978-80-200-1670-6.
- NOVÁK, Arne. *Stručné dějiny literatury české*. Praha: Městská knihovna v Praze, 2021, 893 s. ISBN: 978-80-274-0684-5.
- NOVOTNÁ, Hedvika, ŠPAČEK, Ondřej, ŠTOVÍČKOVÁ JANTULOVÁ, Magdaléna (eds.) *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, 2019, 496 s. ISBN: 978-80-7571-025-3.
- PAPOUŠEK, Vladimír. *Dějiny nové moderny: česká literatura v letech 1905-1923*. Praha: Academia, 2010, 627 s. ISBN: 978-80-200-1792-5.
- SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014, 548 s. ISBN: 978-80-247-3568-9.
- STROHSOVÁ, Eva. *Česká literatura v letech 1918-1929*. In: BLAŽÍČEK, Přemysl, BRABEC, Jiří, BURIÁNEK, František a kol. *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria Publishing, 1995, st. 155-182. ISBN: 80-85865-48-3.
- TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, 296 s. ISBN: 978-80-7367-683-4.

Časopisy

Literární noviny. Praha: Pokrok, 1927, (1). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:

<https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/1.1927/1>.

Literární noviny. Praha: Pokrok, 1928, 31(14). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:

[https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/2.1928/31\(14\)](https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/2.1928/31(14)).

Literární noviny. Praha: Pokrok, 1929, 50(10). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:

[https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/3.1929/10\(50\)](https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/3.1929/10(50)).

Literární noviny. Praha: Pokrok, 1930, 64(1). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:

[https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/4.1930/1\(64\)](https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/4.1930/1(64)).

Literární noviny: kulturní zpravodaj moderního člověka. Praha: Sfinx, 1931, (17).

ISSN: 1210-0021. Dostupné z: <https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/5.1930-1931/17>.

Literární noviny: kulturní zpravodaj moderního člověka. Praha: Sfinx, 1932, (2).

ISSN: 1210-0021. Dostupné z: <https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/6.1932/2>.

Literární noviny. Praha: Sfinx, 1934, (3). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:

<https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/7.1934-1935/3>.

Literární noviny: čtrnáctideník kulturního člověka. Praha: Sfinx, 1935, (4). ISSN: 1210-

0021. Dostupné z: <https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/8.1935-1936/4>.

Literární noviny: čtrnáctideník kulturního člověka. Praha: Evropský literární klub, 1936, (3). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:

<https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/8.1935-1936/3>.

Literární noviny: čtrnáctideník kulturního člověka. Praha: Evropský literární klub, 1937, (3). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:

<https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/10.1937-1938/3>.

Literární noviny: čtrnáctideník kulturního člověka. Praha: Evropský literární klub, 1938, (1). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:
<https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/11.1938/1>.

Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž. Praha: Evropský literární klub, 1939, (7). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:
<https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/12.1939/7>.

Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž. Praha: Evropský literární klub, 1940, (4). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:
<https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/13.1940/4>.

Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž. Praha: Evropský literární klub, 1941, (6). ISSN: 1210-0021. Dostupné z:
<https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/14.1941/6>.

Online zdroje

Antikvariát Avion. Bohumil Janda. In: *Antikvariát Avion.cz* [online]. Antikvariát Avion, © 2022 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.antikavion.cz/autor/bohumil-janda>.

Antikvariát Avion. Emil Vachek. In: *Antikvariát Avion.cz* [online]. Antikvariát Avion, © 2022 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.antikavion.cz/autor/emil-vachek>.

BLÁHOVÁ, Kateřina. *Svaz československých spisovatelů (1)*. In: *Slovník české literatury.cz* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2008. 2011 [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1629>.

BLAŽÍČEK, Přemysl. Václav Kaplický. In: *Slovník české literatury.cz* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2011. 1995, akt. 20.12.2020 [cit. 2023-06-30].

Česká knižnice. Jaroslav Jan Paulík. In: *Česká knižnice.cz* [online]. ÚČL AV ČR – NFČK, © 2017-2021. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://www.kniznice.cz/proskoly/jaroslav-jan-paulik>.

Čítárny. Mathesius Bohumil. In: *Čítárny.com* [online]. Čítárny Knihy, © 2023. 2021 [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: <https://citarny.com/knihy/autori/cesko-spisovatele/mathesius-bohumil>.

Databáze knih. Jaroslav Jan Paulík. In: *Databáze knih.cz* [online]. Databáze knih, © 2008-2023 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/jaroslav-jan-paulik-11656>.

Databáze knih. Josef Hora. In: *Databáze knih.cz* [online]. Databáze knih, © 2008-2023 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/josef-hora-848>.

Databáze knih. Miloslav Novotný. In: *Databáze knih.cz* [online]. Databáze knih, © 2008-2023. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/miloslav-novotny-10594>.

Databáze knih. Václav Kaplický. In: *Databáze knih.cz* [online]. Databáze knih, © 2008-2023 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/vaclav-kaplicky-587>.

Deník KNIHY. Dnes uplyne 55 let od úmrtí spisovatele Miloslava Novotného. In: *Deník knihy.cz* [online]. [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://denik-knihy.cz/dnes-uplyne-55-let-od-umrti-spisovatele-miloslava-novotneho/>.

DOKOUPIL, Blahoslav. *Literární noviny (1) 1927-51*. In: *Slovník české literatury* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2008. 2002, akt. 2006 [cit. 2024-06-09]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=151>.

Hospodářské noviny. ELK aneb Obnova tradice. In: *Archiv Hospodářské noviny.cz* [online]. Economia, © 1996-2023. 1998 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-971164-elk-aneb-obnova-tradice>.

HVÍŽDALA, Karel. Šestý konec Literárních novin. In: *Český rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, ©, 1997-2023. 2020 [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/karel-hvizdala-sesty-konec-literarnich-novin-8213109>.

HUBIČKA, Jiří. Bohumil Mathesius: Za zpěvy staré Číny. In: *Český rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas ©, 1997-2023. 2012 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/bohumil-mathesius-za-zpevy-stare-ciny-7984375>.

KREJČOVÁ, Natálie. Literární noviny slaví 91 let svého vzniku. In: *Mediátor.cz* [online]. Mediátor 1, © 2016. 2018 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <http://mediator1.upmedia.cz/2018/03/09/literarni-noviny-slavi-91-let-od-sveho-vzniku/>.

MAČAS, Dominik. Naděje, víra a práce. Povídky členů brněnské Literární skupiny. In: *Vltava rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, © 1997-2023. 2021 [cit. 2023-04-16].

Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/nadeje-vira-a-prace-povidky-clenu-brnenske-literarni-skupiny-8414705>.

MANČAL, Petr. Bohumil Mathesius. In: *Český rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, © 1997-2023. 2014 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/bohumil-mathesius-6636729>.

Multimediaexpo. Literární noviny. In: *Multimediaexpo – otevřená encyklopedie.cz* [online]. 2018 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Liter%C3%A1rn%C3%AD_noviny.

Obec překladatelů. Czech Literary Translator's Guild. Mathesius Bohumil. In: *Obec překladatelů.cz* [online]. Obec překladatelů, © 2016-2023. [cit.2023-04-26]. Dostupné z: <http://databaze.obecprekladatelu.cz/databaze/M/MathesiusBohumil.htm>.

PETRUSEK, Miloslav. Analýza obsahová. In: *Sociologická encyklopedie.cz* [online]. 2018 [cit. 2023-06-05]. Dostupné z: [https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Anal%C3%BDza_obsahov%C3%A1_\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Anal%C3%BDza_obsahov%C3%A1_(MSgS)).

PŘIBÁŇ, Michal. Československý spisovatel. In: *Slovník české literatury.cz* [online]. ÚČL AV ČR, © 2006-2011. 2013, akt. 2018 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1635>.

Rodon. Knihovna, česká literatura, Josef Hora. In: *Rodon.cz* [online]. Rodon, © 2011 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z: <https://www.rodon.cz/knihovna/ceska-literatura/Hora-Josef>.

ŠTOLBA, Jan. Pohled do historie: Literární noviny vycházejí 90 let. In: *Mediaguru.cz* [online]. PHD, © 2023. 2017 [cit.2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/03/pohled-do-historie-literarni-noviny-vychazeji-90-let/>.

TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. Adolf Hoffmeister. In: *Slovník české literatury.cz* [online].

ÚČL AV ČR, © 2006-2008. 1995, akt. 21.11.2019 [cit. 2023-06-30]. Dostupné z:

<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=320>.

VODÁKOVÁ, Alena. Devětsil. In: *Sociologická encyklopedie.cz* [online]. 2017 [cit.

2023-04-15]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Dev%C4%9Btsil>.

Bakalářské práce

ČÁP, Johan. *Literární noviny, Literární listy a Listy (1966-1969): Příběh zániku týdeníku Svazu československých spisovatelů*. Praha, 2022. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Čeňková, Jana.

Prameny

Digitální archiv časopisů [online databáze]. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR,
v. v. i., [citováno 2024-06-10].

Dostupné z: <https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitNII>.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – titulní strana *Literárních novin* I. ročník, číslo 1.

Zdroj: *Literární noviny*. Praha: Pokrok, 1927, (1), s. 1. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 2 – titulní strana *Literárních novin*, II. ročník, číslo 31(14)

Zdroj: *Literární noviny*. Praha: Pokrok, 1928, (31), s. 1. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 3 – titulní strana *Literárních novin* III. ročník, číslo 50(10)

Zdroj: *Literární noviny*. Praha: Pokrok, 1929, 50(10), s. 1. ISSN: 1210-0021. Dostupné z: [https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/3.1929/10\(50\)](https://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=LitN/3.1929/10(50)).

Obrázek č. 4 – titulní strana *Literárních novin*, VIII. ročník, číslo 4.

Zdroj: *Literární noviny: čtrnáctideník kulturního člověka*. Praha: Sfinx, 1935, (4), s. 1. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 5 – titulní strana *Literárních novin*, XII. ročník, číslo 7.

Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1939, (7), s. 129. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 6 – titulní strana *Literárních novin*, ročník XIII. ročník, číslo 4.

Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1940, (4), s. 73. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 7 – barevná titulní strana časopisu *Literární noviny*, XIV. ročník, číslo 6.

Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1941, (6). ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 8 – nebarevná titulní strana časopisu *Literární noviny*, XIV. ročník, číslo 6.

Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1941, (6), s. 121. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 9 – výřez z titulní strany časopisu *Literární noviny*, I. ročník, číslo 1. Zdroj: *Literární noviny*. Praha: Pokrok, 1927, (1), s. 1. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 10 – výřez z titulní strany časopisu *Literární noviny*, VIII. ročník, číslo 4. Zdroj: *Literární noviny: čtrnáctideník kulturního člověka*. Praha: Sfinx, 1935, (4), s. 1. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 11 – výřez z titulní strany časopisu *Literární noviny*, XII. ročník, číslo 7. Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1939, (7), s. 129. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 12 – výřez z titulní strany časopisu *Literární noviny*, ročník XIII. ročník, číslo 4. Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1940, (4), s. 73. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1940, (4), s. 73. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Obrázek č. 13 – výřez z barevné titulní strany časopisu *Literární noviny*, XIV. ročník, číslo 6. Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1941, (6). ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - počet příspěvků v jednotlivých analyzovaných číslech

Tabulka č. 2 – kvantitativní obsahová analýza vybraných čísel

Tabulka č. 3 – počet obrázků, fotografií a ilustrací za jednotlivá analyzovaná čísla

Tabulka č. 4 – pravidelné rubriky o knihách

Tabulka č. 5 – články o úmrtí známých osobností

Tabulka č. 6 – články o literární, divadelní či filmové kritice

Tabulka č. 7 – počet reklam za jednotlivá analyzovaná čísla

Tabulka č. 8 – fejeton v analyzovaných číslech

Tabulka č. 9 – úvodník v analyzovaných číslech

Tabulka č. 10 – recenze v analyzovaných číslech

Tabulka č.11 - základní údaje o analyzovaných číslech *Literárních novin* 1927-1941

Seznam příloh

Příloha č. 1 – výzkumný vzorek

Příloha č. 2 - počet osob podepsaných pod příspěvky v jednotlivých analyzovaných číslech

Příloha č. 3 - celkový počet příspěvků za jednotlivá analyzovaná čísla

Příloha č. 4 - *Literární noviny*, IV. ročník, číslo 64(1), strana 2

Příloha č. 5 - *Literární noviny* V. ročník, číslo 17, strana 4

Příloha č. 6 - *Literární noviny*, VI. Ročník, číslo 2, strana 8

Příloha č. 7 - *Literární noviny* VII. ročník, číslo 3, strana 8

Příloha č. 8 – *Literární noviny*, IX. ročník, číslo 3, strana 3

Příloha č. 9 - *Literární noviny*, X. ročník, číslo 3, strana 4

Příloha č. 10 - *Literární noviny*, XI. ročník, číslo 1, strana 8

Příloha č. 11 – přehled všech pravidelných rubrik v analyzovaných číslech

Příloha č. 12 – rubrika *Měsíc v obrazech*. *Literární noviny*, XIV. ročník, číslo 6

Přílohy

Příloha č. 1 – výzkumný vzorek

Analyzovaná čísla jsou následující:

1. (rok 1927) první ročník – 1. číslo, vyšlo 9. března 1927
2. (rok 1928) druhý ročník – 14. číslo v ročníku, celkově 31. číslo, vyšlo 16. srpna 1928
3. (rok 1929) třetí ročník – 10. číslo v ročníku, 50. číslo celkově, vyšlo 16. května 1929
4. (rok 1930) čtvrtý ročník – 1. číslo v ročníku, 64. číslo celkově, vyšlo 9. ledna 1930
5. (rok 1931) pátý ročník – 17. číslo v ročníku, vyšlo v říjnu 1931
6. (rok 1932) šestý ročník – 2. číslo v ročníku, vyšlo v únoru 1932
7. (roky 1934-1935) sedmý ročník – 3. číslo v ročníku, vyšlo 21. prosince 1934
8. (roky 1935-1936) osmý ročník – 4. číslo v ročníku, vyšlo 1. listopadu 1935
9. (roky 1936-1937) devátý ročník – 3. číslo v ročníku, vyšlo 23. října 1936
10. (roky 1937-1938) desátý ročník – 3. číslo v ročníku, vyšlo 6. listopadu 1937
11. (rok 1938) jedenáctý ročník – 1. číslo v ročníku, vyšlo 24. září 1938
12. (rok 1939) dvanáctý ročník – 7. číslo v ročníku, vyšlo v červenci 1939
13. (rok 1940) třináctý ročník – 4. číslo v ročníku, vyšlo v dubnu 1940
14. (rok 1941) čtrnáctý ročník – 6. číslo v ročníku, vyšlo v červnu 1941

Můžeme si všimnout, že někdy je uveden konkrétní den, kdy dané číslo vyšlo, jindy je uveden pouze měsíc v roce. Taktéž je v některých ročnících uvedeno, o kolikáté číslo celkově jde, jindy je uveden pouze měsíc, nikoliv konkrétní datum.

Příloha č. 2 - počet osob podepsaných pod příspěvky v jednotlivých analyzovaných číslech

Ročník	Počet osob	Počet stran
první	4	6
druhý	13	6
třetí	17	6
čtvrtý	15	6
pátý	19	8
šestý	25	8
sedmý	32	8
osmý	15	8
devátý	23	8
desátý	17	8
jedenáctý	15	8
dvanáctý	27	26
třináctý	23	28
čtrnáctý	42	26

Pozn.: včetně autorů ilustrací a fotografií.

Pozn.: pokud je v jednom čísle tatáž osoba autorem více příspěvků, je započítána pouze jedenkrát.

Příloha č. 3 - celkový počet příspěvků za jednotlivá analyzovaná čísla

ročník	počet stran	počet příspěvků bez reklamy	počet příspěvků včetně reklamy	počet příspěvků, obrázků, fotografií a ilustrací (včetně reklam)
první	6	14	31	31
druhý	6	15	28	32
třetí	6	22	37	39
čtvrtý	6	31	49	51
pátý	8	27	35	56
šestý	8	29	44	80
sedmý	8	47	55	58
osmý	8	25	40	51
devátý	8	21	36	54
desátý	8	27	41	51
jedenáctý	8	25	34	50
dvanáctý	26	19	22	59
třináctý	28	15	29	95
čtrnáctý	26	14	17	49

Pozn.: jedna rubrika je brána jako jeden příspěvek.

Pozn.: za příspěvek je brána i poznámka redakce.

demí Revue ještě nebývá. Pamätáme si, že jak zkontroloval, že by Neumann šel svou...
Kubier soudí, piast Boháčův zmocněl se...
Kubier soudí, piast Boháčův zmocněl se...

Roman bizarního prostředí

(M. B. Bohnel: »Rozmarlice«, román-sketch, Sfinx, 1929.
Tato kniha Bohnelova jest zajímavým pokusem o originální literární prostředí, jehož atmosféra...
M. B. Bohnel

Běží o historii člověka z obratnou tlačiteli, unášeného, bezradného, vědně zblázněného a...
V celé knize vůči nám předváděna ona naprostá psychologická lživost, kterou nemůže nahradit...
Po těchto hlavních výhradách nutno ovšem přiznat, že Bohnel zde má několik míst velmi...
celku. E. H.

Nová sbírka povídek Fr. Kubky

Fr. Kubka

Touha po životě v pravé a pokoji, na druhé straně odpor k dnešnímu svému s jeho životním i mravním rozvratem, s jeho horečným chvatem a odděleností civilizací...
Fr. Kubka odnesl z války a z revolučního chaosu ruského, zřejmě tvoří zážitkový zdroj jeho základní představy: světa, posedého odpoutanými bly a člověka prodávajícího se těžce, mnohdy i tragicky, k naplnění mravního řádu a k ráji srdce.

Mučivá vzpomínka z války hlásí se tu halucinacím v duchu vlny krávného třeštění v próze »Utření u Grodnu«, prozrazující jakýsi vrací se ve dvou baladických ponurých obrazech z ruské vesnice; jednou je to surově, vrazně bleskně bělogavěříckých pogromů, v nichž druhé nově neváhá autor použít ani egendárního motivu zázraku, aby učinil žádost uctivě zamilovanému a docílil zkroutěného božského norganká, jest na místě teprve v skutečném legendárním příběhu z hanácké vesnice, stišovaném ve slohu primitivní lidové povídky a prozrazujícím v hlavně zblázněným pojetí opřít otcovské pohádky, na druhé straně odvrácené symbolické pohádky, na druhé straně výpravně symbolické pohádky, na druhé straně odvrácené symbolické pohádky, na druhé straně výpravně symbolické pohádky...

»Prázdné podrobným rozborem. Vrbovy Chodské rebelie...
Kubier soudí, piast Boháčův zmocněl se...
Kubier soudí, piast Boháčův zmocněl se...

Kronika studentské kolony

A. C. Noř...
A. C. Noř...
A. C. Noř...

Čeho is

Čeho is...
Čeho is...
Čeho is...

»Prázdné podrobným rozborem. Vrbovy Chodské rebelie...
Kubier soudí, piast Boháčův zmocněl se...
Kubier soudí, piast Boháčův zmocněl se...

Novou Nobelovu cenu?

Polská sekce P. E. N. CLUBU usnesla se, že navrhuje Společnosti národů, aby zřídila...
Projekt oznámila redakce časopisu »Pologne litteraire...
Projekt oznámila redakce časopisu »Pologne litteraire...

Dějiny Chodů u Domažlic

(Sepsal dr. Fr. Roubík. Sborník archivní ministerstva vnitř. sv. 4-5, 1931.)
Kdo sledoval od roku 1927 vědecké práce Roubíkovy, týkající se dějin Chodů, nebyl ani na okamžik z jeho představy, že se...
Projekt oznámila redakce časopisu »Pologne litteraire...
Projekt oznámila redakce časopisu »Pologne litteraire...

Čeho is

Čeho is...
Čeho is...
Čeho is...

Čeho is

Čeho is...
Čeho is...
Čeho is...

Čeho is

Čeho is...
Čeho is...
Čeho is...

Čeho is

Čeho is...
Čeho is...
Čeho is...

Čeho is

Čeho is...
Čeho is...
Čeho is...

Zdroj: Literární noviny: kulturní zpravodaj moderního člověka. Praha: Sfinx, 1931, (17), s. 4. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

DOPRODEJ ZIMNÍ OBUVI

ZA ZNACNĚ SNÍŽENÉ CENY.

Přechod zimy do jara je zdraví velmi nebezpečný. - Využijte proto příležitosti, kterou Vám poskytujeme. Místo, abychom zbytky naší zimní obuvi uskladňovali přes léto, - chceme, aby raději chránila lidi od nemoci.

9,-
6,-

Dětem batolalám botičky s jednobarevnou pláští a měkkou chromovou podešví. Do kožičky i pro doma. Druh 240

15,-
12,-

Císlo 3-8 (19-26) Druh 211
Po příchodu ze školky obujte svým dětem teplo a pohodlné botičky. Užívají v nich tepla a pohodlí. Dámské Kč 25.- pánské Kč 29.-

15,-
12,-

Druh 1255-31
Přezávky z černého gabardinu galosované s teplou trikotovou podšívku.

29,-

Druh 1045-71
Přezávky z černého gabardinu galosované s teplou trikotovou podšívku. Snadno se obouvají i zavazují.

49,-
39,-

Druh 1885-05
Lehká přezávka s teplou podšívku a řetězovým uzávěrem, pro každou vlnu podšívku. Zarazují pohodlí při obouvání.

19,-

Druh 9917-61
Galosé do každé nepohody. I v největším blátě zůstane obuv suchá a čistá. Dámské galosé Kč 15.- Pánské galosé pro města Kč 15.- Dámské galoséčky Kč 9.-

39,-
29,-

Druh 1367-33
Pánské galosované přezávky galosované s teplou trikotovou podšívku. Celogumové s patentním uzávěrem Kč 39.-

39,-

Druh 2055-10
Modní baránková s koženou podešví a polovysokým podpatkem. Eleganční, teplá a levná. Hodí se hlavně do suché zimy. M-24

12,-

Druh 6047
Přezávky se doma do papuč. Odpočínejte si v nich po celodenní práci. Jsou teplá a pohodlná. Dámské Kč 9.-

Bata

Podpatníčky KČ 2,-

Očistič obuv na čerstvé krémy za KČ 2,-

Háček KČ 0.50
Lžička KČ 1,-

Lutové vložky KČ 2,-

PUNČOCHY DÁMSKÉ I DĚTSKÉ A PÁNSKÉ PONOŽKY SNÍŽILI JSME AŽ O 30% A PRODÁVÁME:

PÁNSKÉ : Trvanlivé bavlněné Kč 3.-, teplé zimní Kč 4.-, přízové Kč 5.-, jemné florové Kč 7.-, vlněné Kč 8.-, silné vlněné do gumové obuvi Kč 9.-.

DÁMSKÉ : Zimní sportovní Kč 5.-, trvanlivé bavlněné Kč 5.-, silné zimní vlněné ponožky do gumové obuvi Kč 8.-, teplé vlněné Kč 9.-. Jemné florové neb hedvábné Kč 10.-, hedvábné „BEMBERG“ Kč 15.-, zimní vlněné Kč 16.-, modní hedvábné s vlnou Kč 19.-.

DĚTSKÉ : Trvanlivé č. 2-4 Kč 3.-, 6-8 Kč 5.-. Jemnější provedení Kč 5.- a 7.-. Zimní vlněné Kč 5.- a 7.-. Silné vlněné do gumové obuvi Kč 5.- a 7.-.

Zdroj: Literární noviny: kulturní zpravodaj moderního člověka. Praha: Sfinx, 1932, (2), s. 8. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

STRÁNKA EVROPSKÉHO LITERÁRNÍHO KLUBU

Náše umění v odboji a dnešek

Autor a jeho kniha
Jiří Polner

Přeměti se při čtení autobiografických prvků počínáme si snad posměti, ale jistě pro sebe najdeme důležitou uměleckou hodnotu. Je to jen velmi málo záležitostí z vnějších faktů, na epických podáních románů, které sice nesou jeho klenbu, ale nejsou vlastní její součástí, vime smysl dokonale, že záleží na autorovi souvlasti, na spřevázení skutečnosti a zvládnutí reálných faktů, jak se tomu říká v odborné literatuře, ale přes to přese všechno si tu a tam záměrem, že budeme pátrat po skutečnostech z autorova života a že je budeme konfrontovat s jeho dílem.

Nic nám v tom nezabrání ani vědomí, že existují vrcholné umělecké produkty, jež jsou vybudovány jen a jen na představitelnosti autorovy, ani tvrzení, jako je toto: „Za nejvíce autobiografický román pokládám Gulliverovy cesty (Thomas Wolfe ve své literární kno-fes). Prostě nedáme si říci a basta.“

A je potom povinnost vykládati autorova díla, jeho vydatelství, kritiku, komentáře, nakladatelské, předkladatelské a buhvi koho, aby nikoli tento hluboký požadavek čtenářův a zveřejnění životopisného vztahu jen samo dílo by mělo mlávit.

Nestává se na třetí často (na třetí pro nakladatele a jeho spolupracovníky), aby vyškřela díla spisovatelů tak zahalených v tajemství, jako je B. Traven, o němž se s jistotou neví ani co reprezentuje to písmeno „B.“ v jeho jménu, ani jakou řečí vlastně píše. To by se čtenáři nablížili!

Ale nestává se také často, abychom se v literatuře setkali s tak čistým příkladem smyslu, skládající se skoro rovinným dílem z materiálu, který autor použil ze skutečnosti, z vlastních zážitků, z vlastního svého života, a z materiálu, jež mu dodala jeho představitost, jako je tomu při Croninově „Očištění“.

Z nároku Croninova životopisu, který nás uvádíme, jednoduchým srovnáním s „Očištěním“ jsme výsledek pravdivost těch několika poznámek, které jsme předložili čtenářům. Sním-li vám však rád, tedy napřed si pře-

Naše umění v odboji a dnešek

Dvacet let po světové válce vydává Evropský literární klub anthologii uměleckých projevů našeho národního obdoby.

Uvědomme si dobře — všechny práce, zde obsažené, vznikaly před dvaceti až čtyřicetiletými lety.

A začítme se pozorně:

Obzor je zachmušen, zářky čas pro všechny. Myslim, že od čtyř let Pámbu je německý.

Obzor je zachmušen a nic je daleký. — Ten Pámbu německý, ten není na celý!

Víte, kdy byla napsána tato báseň Viktorou Dykou? V květnu 1918. A počítají jsou to tázka slova, která bez básnického rytmu, ale se stejným obsahem v odporu i našení vypovídala letošní květnové dny.

A vyberme si jiné verše.

Podáme světa, veliký tvůj dech čeravými hracími nití. Vějí přímá dítvěry zní k tobě z Čech: sladko jest žít!

To je závěr *Radostného podzimu* od *Karla Tomana*, který byl napsán v listopadu 1917.

A zase se zaposlouchejme do dneška, do atmosféry, která je kolem nás i v nás. Čím se liší? Ničím. Jiné jsou jen kulisy, stáří lidí — duch však je stejný.

Píseň a hudba, to typické v nás, čím okřáváme dnes, a čím jsme se těšili tehdy. Až ke kořenu naší bytosti je.

Poslyšte, tato skokná *Otokara Fischera*, *Švanda dudák* byla napsána roku 1917.

Pájdem za sebou; tvá nota z ciziny a béd budeš-li jen hrát, do domova zpět. Přetřepně boj a tiseň, budeš-li jen hrát, zpívej nám a hraji, tvé píseň přečije náš pád, rozbaví se polem, lady, jako v jara proud, vstane den a bude mladý, bez rabů a pout. Podněm-li, píseň mezi námi Švanda dudák hrát — Hraji a hraji, my za dudami jaldem dáš a dáš.

Cíží literatury budou v ELKu zastoupeny těmito romány: Z amerického písničnictví uvede ELK velkou románovou fresku *Končeta Roberte CESTA NA SEVEROZAPAD*. Dale historický román z doby francouzské okupace *Napoleon od Vincenta Sheena*, nazvaný *SANFELICE* a *é. P. O'Donnell* široký obraz ze života v mississippičké deltě *ZELENE BRÉHY*. Kromě toho z americké literatury uvede *Frederica Prohaska* románová monodíla z asijského prostředí *SEDMU UPŘÍMELKOU* a *Thomase Wolfe*, velké dílo *O CÁNĚ* a *humoristický román JESTĚ JEDNO JARÉ* od *Roberta Nathana*. K těmto beletristickým dílům bude přidáno dílo *MODERNÍHO LÉKARSTVÍ* z latinské Ameriky uvede ELK dva dosud u nás neznámé romány *Maxe Dickmanna* argentinským románem *MATKA AMERIKA* a knihu z mexického prostředí *ZEME LADEM LEŽÍCÍ* od *Mauricie Magdaleny*.

Anglická literatura bude v ELKu zastoupena těmito romány: *Doris Leslie* napsala román čtyř generací žen z viktoriánské, který má titul *PLNOST ŽIVOTA*. Život *podaný v duze A SAVILE* od *A. W. Smitha*. Slavný román *DNY TÁPÁNÍ* pokračuje druhým dílem, nazvaným *EVROPA V KRÉČI*. Slavný anglický romanopisec *Charles Morgan* bude *PODOBIZNA V ZICADLE*. Nový objev ELKu bude dílo anglické spisovatelky *Daphne du Maurier*, *REBECCA*, důzvěpytný román kromě obvyčejné zápletky.

ELK uvede do české literatury nejmladší spisovatelky literární cenných detektivních románů *Dorothy L. Sayers* její knihou z uměleckého prostředí ve Skotsku *PET NEPRAVČECH STOP*.

V řadě faktografií uvede ilustrovaný cestopis anglického malíře-básníka *Richarda Wyndhama* *KROTKY DIVOCH*.

Archibald Joseph Cronin

se narodil 19. července 1896 v Cardrossu ve Skotsku. Jeho vřehodil venkovskou školu v svém rodišti, studoval v Edinburghu v Glasgowu a na Dumbartonské akademii. Roku 1914 vstoupil na lékařskou fakultu glasgowské univerzity.

Alé již v 1915 mu studie přerušila vojenská služba. Vstoupil jako podporučík zdravotní služby do námořnictva. Po válce dovedl k válce vyznamenaním r. 1919. Potom byl krátce lékařem na loď, jezdil do Glasgowu a asistentem na klinice jedné glasgowské nemocnice. Poté se stal vedoucím lékařem izolace nemocnic v hrabství linkarském, měste Škieton v hrabství linkarském.

R. 1921 se oženil s Agnes Mary Gibsonovou. R. 1925 napsal dr. Cronin první román a usadil se jako praktický lékař v Jižním Walesu. Pokračoval ve studiu a složil dvě významné lékařské zkoušky.

R. 1924 byl ustanoven inspektorem zdravotní služeb v dolech. Při tom se věnoval volnému uměleckému psaní. První román *První lékařská zkouška* a sestavil nové předpisy pro zdravotní úrazum a po zhruba měsíci, po které se věnoval této práci, sestoupil do 500 dole. Rozklad, který o tom vypracoval, vyšel knižně. R. 1925 napsal dr. Cronin desítky prací na thema „Historie aneurismu, dosáhl nejvyššího lékařského gradu na glasgowské univerzitě a otevíral si praxi ve West Endu Londýna, kde měl veliké úspěchy jak morálně, tak finančně. Alé r. 1930 vážně onemocněl a musil se vzdát lékařské činnosti. Prodál svou praxi, odstěhoval se do Skotska na venek a věnoval se literatuře, o kterou projevoval veliký zájem již od dětství.

Jeho první román, který se jmenuje „Kloboučník v hradě“ (v češtině vyšel pod titulem *Třetí*) byl prvním autorova občasným úspěšným příkladem v literatuře. Byl přeložen do šesti jazyků, zdramatizován Edwardem Knoblochem a zfilmován v Americe společností Paramount. O popularitě tohoto románu svědčí na pr. i to, že v Londýně hrzy po jeho vydání byl jeden kloboučník závod napsán „Kloboučník v hradě“ a tento obchod dosud existuje. Je v Bond Street, London, W.1, kdyžyste jej hledali.

Od té doby se dr. Cronin věnuje jen literatuře. Vydal celkem pět románů a nyní pracuje o dalším. R. 1935 podnikl velkou přednáškovou cestu po Spojených státech seznámil americké, kterou letos po úspěchu „Očištění“ opakoval v měřítku ještě větším.

Když nepřeručuje, věnuje se své rodině (má tři syny, z nich nejstarším je 14 let, prostředním 12 a nejmladšímu teprve několik měsíců) nebo některé ze svých zálib, z nichž nejdůležitější jsou golf, rybníky, sbírání starožitností a návštěva divadelních premiér.

Z jeho oblíbených autorů jsou na jedné straně romantikové Robert Louis Stevenson, Walter Scott a Joseph Conrad, na straně druhé realisté, jako Balzac, Maupassant a Flaubert. Mezi moderními autory nejvíce jej přitahují James Joyce, který je považuje za hlavní dnešní věc — taková úroda. Má rád spisy Arnolda Benneta, Sinclaira Lewise a Somersetu, Maughama.

Naše umění v odboji a dnešek

Obzor je zachmušen, zářky čas pro všechny. Myslim, že od čtyř let Pámbu je německý.

Obzor je zachmušen a nic je daleký. — Ten Pámbu německý, ten není na celý!

Víte, kdy byla napsána tato báseň Viktorou Dykou? V květnu 1918. A počítají jsou to tázka slova, která bez básnického rytmu, ale se stejným obsahem v odporu i našení vypovídala letošní květnové dny.

A vyberme si jiné verše.

Podáme světa, veliký tvůj dech čeravými hracími nití. Vějí přímá dítvěry zní k tobě z Čech: sladko jest žít!

To je závěr Radostného podzimu od Karla Tomana, který byl napsán v listopadu 1917.

A zase se zaposlouchejme do dneška, do atmosféry, která je kolem nás i v nás. Čím se liší? Ničím. Jiné jsou jen kulisy, stáří lidí — duch však je stejný.

Píseň a hudba, to typické v nás, čím okřáváme dnes, a čím jsme se těšili tehdy. Až ke kořenu naší bytosti je.

Poslyšte, tato skokná Otokara Fischera, Švanda dudák byla napsána roku 1917.

Pájdem za sebou; tvá nota z ciziny a béd budeš-li jen hrát, do domova zpět. Přetřepně boj a tiseň, budeš-li jen hrát, zpívej nám a hraji, tvé píseň přečije náš pád, rozbaví se polem, lady, jako v jara proud, vstane den a bude mladý, bez rabů a pout. Podněm-li, píseň mezi námi Švanda dudák hrát — Hraji a hraji, my za dudami jaldem dáš a dáš.

Cíží literatury budou v ELKu zastoupeny těmito romány: Z amerického písničnictví uvede ELK velkou románovou fresku Končeta Roberte CESTA NA SEVEROZAPAD. Dale historický román z doby francouzské okupace Napoleón od Vincenta Sheena, nazvaný SANFELICE a é. P. O'Donnell široký obraz ze života v mississippičké deltě ZELENE BRÉHY. Kromě toho z americké literatury uvede Frederica Prohaska románová monodíla z asijského prostředí SEMU UPŘÍMELKOU a Thomase Wolfe, velké dílo O CÁNĚ a humoristický román JESTĚ JEDNO JARÉ od Roberta Nathana. K těmto beletristickým dílům bude přidáno dílo MODERNÍHO LÉKARSTVÍ z latinské Ameriky uvede ELK dva dosud u nás neznámé romány Maxe Dickmanna argentinským románem MATKA AMERIKA a knihu z mexického prostředí ZEME LADEM LEŽÍCÍ od Mauricie Magdaleny.

Anglická literatura bude v ELKu zastoupena těmito romány: Doris Leslie napsala román čtyř generací žen z viktoriánské, který má titul PLNOST ŽIVOTA. Život podaný v duze A SAVILE od A. W. Smitha. Slavný román DNY TÁPÁNÍ pokračuje druhým dílem, nazvaným EVROPA V KRÉČI. Slavný anglický romanopisec Charles Morgan bude PODOBIZNA V ZICADLE. Nový objev ELKu bude dílo anglické spisovatelky Daphne du Maurier, REBECCA, důzvěpytný román kromě obvyčejné zápletky.

ELK uvede do české literatury nejmladší spisovatelky literární cenných detektivních románů Dorothy L. Sayers její knihou z uměleckého prostředí ve Skotsku PET NEPRAVČECH STOP.

V řadě faktografií uvede ilustrovaný cestopis anglického malíře-básníka Richarda Wyndhama KROTKY DIVOCH.

Evropský literární klub v nové sezóně

V edici českých klasiků SLAVIN, která podává v živém a dnešním čtenáři přistupném výběru vřehodil krásného písničnictví od nejstarších dob, vydává tyto svazky:

Arne Novák - Žalmund Winkler: ROZINA SEBRANEC. Klasická ukázková vyprávěcí žánrová díla, s prvotními čtyřborevými dějovými Karla Svobinského. Vydá k pěti dvaceti výročí autorovy smrti. **Hugo Tranb: PAMĚTI J. V. FRICE,** vzpomínkové dílo vlastence a bouřníka na osudové udlosti kolem roku 1848. **Albert Pražák: OBRAŇY ČESKÉHO NÁRODA A JAZYKA.** Kniha pamíná hlavně pro dnešní dobu, kniha starodávné obhajoby starobýhých práv národa. **Zdeněk Kalista: ČESKÉ BAROKO.** Dosa málo známý úsek českého krásného písničnictví barokního, epického i dramatičského objevi vlastně odhrátelám SLAVINA celou novou oblast české literatury.

Vřehodil tiskem edice SLAVIN bude vydáni epických básní největšího českého romantika devatenáctého století **Nizámkho**, bohatě doprovozené prvotními českými miniaturami. Toto dílo bylo do češtiny přeloženo spoluprací vřehodil prof. J. Nypky a básníka **Vítězslava Nezvala.**

Jako další výroční tisk připravuje se **Homérovu ODYSSEU**, nově přebáňovaná **Vladimírem Masarykem OSVOBODITEL**, který byl první vydán roku 1920 z únosení Národního shromáždění a který všestranně osvětluje velikost **Josefa Hory.**

STRÁNKA EVROPSKÉHO LITERÁRNÍHO KLUBU

Náše umění v odboji a dnešek

Naše umění v odboji a dnešek

Dvacet let po světové válce vydává Evropský literární klub anthologii uměleckých projevů našeho národního obdoby.

Uvědomme si dobře — všechny práce, zde obsažené, vznikaly před dvaceti až čtyřicetiletými lety.

A začítme se pozorně:

Obzor je zachmušen, zářky čas pro všechny. Myslim, že od čtyř let Pámbu je německý.

Obzor je zachmušen a nic je daleký. — Ten Pámbu německý, ten není na celý!

Víte, kdy byla napsána tato báseň Viktorou Dykou? V květnu 1918. A počítají jsou to tázka slova, která bez básnického rytmu, ale se stejným obsahem v odporu i našení vypovídala letošní květnové dny.

A vyberme si jiné verše.

Podáme světa, veliký tvůj dech čeravými hracími nití. Vějí přímá dítvěry zní k tobě z Čech: sladko jest žít!

To je závěr Radostného podzimu od Karla Tomana, který byl napsán v listopadu 1917.

A zase se zaposlouchejme do dneška, do atmosféry, která je kolem nás i v nás. Čím se liší? Ničím. Jiné jsou jen kulisy, stáří lidí — duch však je stejný.

Píseň a hudba, to typické v nás, čím okřáváme dnes, a čím jsme se těšili tehdy. Až ke kořenu naší bytosti je.

Poslyšte, tato skokná Otokara Fischera, Švanda dudák byla napsána roku 1917.

Pájdem za sebou; tvá nota z ciziny a béd budeš-li jen hrát, do domova zpět. Přetřepně boj a tiseň, budeš-li jen hrát, zpívej nám a hraji, tvé píseň přečije náš pád, rozbaví se polem, lady, jako v jara proud, vstane den a bude mladý, bez rabů a pout. Podněm-li, píseň mezi námi Švanda dudák hrát — Hraji a hraji, my za dudami jaldem dáš a dáš.

Cíží literatury budou v ELKu zastoupeny těmito romány: Z amerického písničnictví uvede ELK velkou románovou fresku Končeta Roberte CESTA NA SEVEROZAPAD. Dale historický román z doby francouzské okupace Napoleón od Vincenta Sheena, nazvaný SANFELICE a é. P. O'Donnell široký obraz ze života v mississippičké deltě ZELENE BRÉHY. Kromě toho z americké literatury uvede Frederica Prohaska románová monodíla z asijského prostředí SEMU UPŘÍMELKOU a Thomase Wolfe, velké dílo O CÁNĚ a humoristický román JESTĚ JEDNO JARÉ od Roberta Nathana. K těmto beletristickým dílům bude přidáno dílo MODERNÍHO LÉKARSTVÍ z latinské Ameriky uvede ELK dva dosud u nás neznámé romány Maxe Dickmanna argentinským románem MATKA AMERIKA a knihu z mexického prostředí ZEME LADEM LEŽÍCÍ od Mauricie Magdaleny.

Anglická literatura bude v ELKu zastoupena těmito romány: Doris Leslie napsala román čtyř generací žen z viktoriánské, který má titul PLNOST ŽIVOTA. Život podaný v duze A SAVILE od A. W. Smitha. Slavný román DNY TÁPÁNÍ pokračuje druhým dílem, nazvaným EVROPA V KRÉČI. Slavný anglický romanopisec Charles Morgan bude PODOBIZNA V ZICADLE. Nový objev ELKu bude dílo anglické spisovatelky Daphne du Maurier, REBECCA, důzvěpytný román kromě obvyčejné zápletky.

ELK uvede do české literatury nejmladší spisovatelky literární cenných detektivních románů Dorothy L. Sayers její knihou z uměleckého prostředí ve Skotsku PET NEPRAVČECH STOP.

V řadě faktografií uvede ilustrovaný cestopis anglického malíře-básníka Richarda Wyndhama KROTKY DIVOCH.

STRÁNKA EVROPSKÉHO LITERÁRNÍHO KLUBU

Náše umění v odboji a dnešek

Obzor je zachmušen, zářky čas pro všechny. Myslim, že od čtyř let Pámbu je německý.

Obzor je zachmušen a nic je daleký. — Ten Pámbu německý, ten není na celý!

Víte, kdy byla napsána tato báseň Viktorou Dykou? V květnu 1918. A počítají jsou to tázka slova, která bez básnického rytmu, ale se stejným obsahem v odporu i našení vypovídala letošní květnové dny.

A vyberme si jiné verše.

Podáme světa, veliký tvůj dech čeravými hracími nití. Vějí přímá dítvěry zní k tobě z Čech: sladko jest žít!

To je závěr Radostného podzimu od Karla Tomana, který byl napsán v listopadu 1917.

A zase se zaposlouchejme do dneška, do atmosféry, která je kolem nás i v nás. Čím se liší? Ničím. Jiné jsou jen kulisy, stáří lidí — duch však je stejný.

Píseň a hudba, to typické v nás, čím okřáváme dnes, a čím jsme se těšili tehdy. Až ke kořenu naší bytosti je.

Poslyšte, tato skokná Otokara Fischera, Švanda dudák byla napsána roku 1917.

Pájdem za sebou; tvá nota z ciziny a béd budeš-li jen hrát, do domova zpět. Přetřepně boj a tiseň, budeš-li jen hrát, zpívej nám a hraji, tvé píseň přečije náš pád, rozbaví se polem, lady, jako v jara proud, vstane den a bude mladý, bez rabů a pout. Podněm-li, píseň mezi námi Švanda dudák hrát — Hraji a hraji, my za dudami jaldem dáš a dáš.

Cíží literatury budou v ELKu zastoupeny těmito romány: Z amerického písničnictví uvede ELK velkou románovou fresku Končeta Roberte CESTA NA SEVEROZAPAD. Dale historický román z doby francouzské okupace Napoleón od Vincenta Sheena, nazvaný SANFELICE a é. P. O'Donnell široký obraz ze života v mississippičké deltě ZELENE BRÉHY. Kromě toho z americké literatury uvede Frederica Prohaska románová monodíla z asijského prostředí SEMU UPŘÍMELKOU a Thomase Wolfe, velké dílo O CÁNĚ a humoristický román JESTĚ JEDNO JARÉ od Roberta Nathana. K těmto beletristickým dílům bude přidáno dílo MODERNÍHO LÉKARSTVÍ z latinské Ameriky uvede ELK dva dosud u nás neznámé romány Maxe Dickmanna argentinským románem MATKA AMERIKA a knihu z mexického prostředí ZEME LADEM LEŽÍCÍ od Mauricie Magdaleny.

Anglická literatura bude v ELKu zastoupena těmito romány: Doris Leslie napsala román čtyř generací žen z viktoriánské, který má titul PLNOST ŽIVOTA. Život podaný v duze A SAVILE od A. W. Smitha. Slavný román DNY TÁPÁNÍ pokračuje druhým dílem, nazvaným EVROPA V KRÉČI. Slavný anglický romanopisec Charles Morgan bude PODOBIZNA V ZICADLE. Nový objev ELKu bude dílo anglické spisovatelky Daphne du Maurier, REBECCA, důzvěpytný román kromě obvyčejné zápletky.

ELK uvede do české literatury nejmladší spisovatelky literární cenných detektivních románů Dorothy L. Sayers její knihou z uměleckého prostředí ve Skotsku PET NEPRAVČECH STOP.

V řadě faktografií uvede ilustrovaný cestopis anglického malíře-básníka Richarda Wyndhama KROTKY DIVOCH.

Evropský literární klub v nové sezóně

V edici českých klasiků SLAVIN, která podává v živém a dnešním čtenáři přistupném výběru vřehodil krásného písničnictví od nejstarších dob, vydává tyto svazky:

Arne Novák - Žalmund Winkler: ROZINA SEBRANEC. Klasická ukázková vyprávěcí žánrová díla, s prvotními čtyřborevými dějovými Karla Svobinského. Vydá k pěti dvaceti výročí autorovy smrti. **Hugo Tranb: PAMĚTI J. V. FRICE,** vzpomínkové dílo vlastence a bouřníka na osudové udlosti kolem roku 1848. **Albert Pražák: OBRAŇY ČESKÉHO NÁRODA A JAZYKA.** Kniha pamíná hlavně pro dnešní dobu, kniha starodávné obhajoby starobýhých práv národa. **Zdeněk Kalista: ČESKÉ BAROKO.** Dosa málo známý úsek českého krásného písničnictví barokního, epického i dramatičského objevi vlastně odhrátelám SLAVINA celou novou oblast české literatury.

Vřehodil tiskem edice SLAVIN bude vydáni epických básní největšího českého romantika devatenáctého století **Nizámkho**, bohatě doprovozené prvotními českými miniaturami. Toto dílo bylo do češtiny přeloženo spoluprací vřehodil prof. J. Nypky a básníka **Vítězslava Nezvala.**

Jako další výroční tisk připravuje se **Homérovu ODYSSEU**, nově přebáňovaná **Vladimírem Masarykem OSVOBODITEL**, který byl první vydán roku 1920 z únosení Národního shromáždění a který všestranně osvětluje velikost **Josefa Hory.**

STRÁNKA EVROPSKÉHO LITERÁRNÍHO KLUBU

Náše umění v odboji a dnešek

Naše umění v odboji a dnešek

Dvacet let po světové válce vydává Evropský literární klub anthologii uměleckých projevů našeho národního obdoby.

Uvědomme si dobře — všechny práce, zde obsažené, vznikaly před dvaceti až čtyřicetiletými lety.

A začítme se pozorně:

Obzor je zachmušen, zářky čas pro všechny. Myslim, že od čtyř let Pámbu je německý.

Obzor je zachmušen a nic je daleký. — Ten Pámbu německý, ten není na celý!

Víte, kdy byla napsána tato báseň Viktorou Dykou? V květnu 1918. A počítají jsou to tázka slova, která bez básnického rytmu, ale se stejným obsahem v odporu i našení vypovídala letošní květnové dny.

A vyberme si jiné verše.

Podáme světa, veliký tvůj dech čeravými hracími nití. Vějí přímá dítvěry zní k tobě z Čech: sladko jest žít!

To je závěr Radostného podzimu od Karla Tomana, který byl napsán v listopadu 1917.

A zase se zaposlouchejme do dneška, do atmosféry, která je kolem nás i v nás. Čím se liší? Ničím. Jiné jsou jen kulisy, stáří lidí — duch však je stejný.

Píseň a hudba, to typické v nás, čím okřáváme dnes, a čím jsme se těšili tehdy. Až ke kořenu naší bytosti je.

Poslyšte, tato skokná Otokara Fischera, Švanda dudák byla napsána roku 1917.

Pájdem za sebou; tvá nota z ciziny a béd budeš-li jen hrát, do domova zpět. Přetřepně boj a tiseň, budeš-li jen hrát, zpívej nám a hraji, tvé píseň přečije náš pád, rozbaví se polem, lady, jako v jara proud, vstane den a bude mladý, bez rabů a pout. Podněm-li, píseň mezi námi Švanda dudák hrát — Hraji a hraji, my za dudami jaldem dáš a dáš.

Cíží literatury budou v ELKu zastoupeny těmito romány: Z amerického písničnictví uvede ELK velkou románovou fresku Končeta Roberte CESTA NA SEVEROZAPAD. Dale historický román z doby francouzské okupace Napoleón od Vincenta Sheena, nazvaný SANFELICE a é. P. O'Donnell široký obraz ze života v mississippičké deltě ZELENE BRÉHY. Kromě toho z americké literatury uvede Frederica Prohaska románová monodíla z asijského prostředí SEMU UPŘÍMELKOU a Thomase Wolfe, velké dílo O CÁNĚ a humoristický román JESTĚ JEDNO JARÉ od Roberta Nathana. K těmto beletristickým dílům bude přidáno dílo MODERNÍHO LÉKARSTVÍ z latinské Ameriky uvede ELK dva dosud u nás neznámé romány Maxe Dickmanna argentinským románem MATKA AMERIKA a knihu z mexického prostředí ZEME LADEM LEŽÍCÍ od Mauricie Magdaleny.

Anglická literatura bude v ELKu zastoupena těmito romány: Doris Leslie napsala román čtyř generací žen z viktoriánské, který má titul PLNOST ŽIVOTA. Život podaný v duze A SAVILE od A. W. Smitha. Slavný román DNY TÁPÁNÍ pokračuje druhým dílem, nazvaným EVROPA V KRÉČI. Slavný anglický romanopisec Charles Morgan bude PODOBIZNA V ZICADLE. Nový objev ELKu bude dílo anglické spisovatelky Daphne du Maurier, REBECCA, důzvěpytný román kromě obvyčejné zápletky.

ELK uvede do české literatury nejmladší spisovatelky literární cenných detektivních románů Dorothy L. Sayers její knihou z uměleckého prostředí ve Skotsku PET NEPRAVČECH STOP.

V řadě faktografií uvede ilustrovaný cestopis anglického malíře-básníka Richarda Wyndhama KROTKY DIVOCH.

STRÁNKA EVROPSKÉHO LITERÁRNÍHO KLUBU

Náše umění v odboji a dnešek

Obzor je zachmušen, zářky čas pro všechny. Myslim, že od čtyř let Pámbu je německý.

Obzor je zachmušen a nic je daleký. — Ten Pámbu německý, ten není na celý!

Víte, kdy byla napsána tato báseň Viktorou Dykou? V květnu 1918. A počítají jsou to tázka slova, která bez básnického rytmu, ale se stejným obsahem v odporu i našení vypovídala letošní květnové dny.

A vyberme si jiné verše.

Podáme světa, veliký tvůj dech čeravými hracími nití. Vějí přímá dítvěry zní k tobě z Čech: sladko jest žít!

To je závěr Radostného podzimu od Karla Tomana, který byl napsán v listopadu 1917.

A zase se zaposlouchejme do dneška, do atmosféry, která je kolem nás i v nás. Čím se liší? Ničím. Jiné jsou jen kulisy, stáří lidí — duch však je stejný.

Píseň a hudba, to typické v nás, čím okřáváme dnes, a čím jsme se těšili tehdy. Až ke kořenu naší bytosti je.

Poslyšte, tato skokná Otokara Fischera, Švanda dudák byla napsána roku 1917.

Pájdem za sebou; tvá nota z ciziny a béd budeš-li jen hrát, do domova zpět. Přetřepně boj a tiseň, budeš-li jen hrát, zpívej nám a hraji, tvé píseň přečije náš pád, rozbaví se polem, lady, jako v jara proud, vstane den a bude mladý, bez rabů a pout. Podněm-li, píseň mezi námi Švanda dudák hrát — Hraji a hraji, my za dudami jaldem dáš a dáš.

Cíží literatury budou v ELKu zastoupeny těmito romány: Z amerického písničnictví uvede ELK velkou románovou fresku Končeta Roberte CESTA NA SEVEROZAPAD. Dale historický román z doby francouzské okupace Napoleón od Vincenta Sheena, nazvaný SANFELICE a é. P. O'Donnell široký obraz ze života v mississippičké deltě ZELENE BRÉHY. Kromě toho z americké literatury uvede Frederica Prohaska románová monodíla z asijského prostředí SEMU UPŘÍMELKOU a Thomase Wolfe, velké dílo O CÁNĚ a humoristický román JESTĚ JEDNO JARÉ od Roberta Nathana. K těmto beletristickým dílům bude přidáno dílo MODERNÍHO LÉKARSTVÍ z latinské Ameriky uvede ELK dva dosud u nás neznámé romány Maxe Dickmanna argentinským románem MATKA AMERIKA a knihu z mexického prostředí ZEME LADEM LEŽÍCÍ od Mauricie Magdaleny.

Anglická literatura bude v ELKu zastoupena těmito romány: Doris Leslie napsala román čtyř generací žen z viktoriánské, který má titul PLNOST ŽIVOTA. Život podaný v duze A SAVILE od A. W. Smitha. Slavný román DNY TÁPÁNÍ pokračuje druhým dílem, nazvaným EVROPA V KRÉČI. Slavný anglický romanopisec Charles Morgan bude PODOBIZNA V ZICADLE. Nový objev ELKu bude dílo anglické spisovatelky Daphne du Maurier, REBECCA, důzvěpytný román kromě obvyčejné zápletky.

ELK uvede do české literatury nejmladší spisovatelky literární cenných detektivních románů Dorothy L. Sayers její knihou z uměleckého prostředí ve Skotsku PET NEPRAVČECH STOP.

V řadě faktografií uvede ilustrovaný cestopis anglického malíře-básníka Richarda Wyndhama KROTKY DIVOCH.

Evropský literární klub v nové sezóně

V edici českých klasiků SLAVIN, která podává v živém a dnešním čtenáři přistupném výběru vřehodil krásného písničnictví od nejstarších dob, vydává tyto svazky:

Arne Novák - Žalmund Winkler: ROZINA SEBRANEC. Klasická ukázková vyprávěcí žánrová díla, s prvotními čtyřborevými dějovými Karla Svobinského. Vydá k pěti dvaceti výročí autorovy smrti. **Hugo Tranb: PAMĚTI J. V. FRICE,** vzpomínkové dílo vlastence a bouřníka na osudové udlosti kolem roku 1848. **Albert Pražák: OBRAŇY ČESKÉHO NÁRODA A JAZYKA.** Kniha pamíná hlavně pro dnešní dobu, kniha starodávné obhajoby starobýhých práv národa. **Zdeněk Kalista: ČESKÉ BAROKO.** Dosa málo známý úsek českého krásného písničnictví barokního, epického i dramatičského objevi vlastně odhrátelám SLAVINA celou novou oblast české literatury.

Vřehodil tiskem edice SLAVIN bude vydáni epických básní největšího českého romantika devatenáctého století **Nizámkho**, bohatě doprovozené prvotními českými miniaturami. Toto dílo bylo do češtiny přeloženo spoluprací vřehodil prof. J. Nypky a básníka **Vítězslava Nezvala.**

Jako další výroční tisk připravuje se **Homérovu ODYSSEU**, nově přebáňovaná **Vladimírem Masarykem OSVOBODITEL**, který byl první vydán roku 1920 z únosení Národního shromáždění a který všestranně osvětluje velikost **Josefa Hory.**

Zdroj: Literární noviny: čtrnáctideník kulturního člověka. Praha: Evropský literární klub, 1938, (1a, s. 8. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

Příloha č. 11 – přehled všech pravidelných rubrik v analyzovaných číslech

ročník	rubriky
první	<i>JINÉ ZAJÍMAVÉ NOVINKY, ZE STARŠÍ LITERATURY REDAKCE DOŠLO, CO SE CHYSTÁ. DROBNÉ ZPRÁVY, HLASY ČTENÁŘŮ</i>
druhý	<i>NOVÉ KNIHY, DROBNÉ ZPRÁV, FILM, SLOVENSKO, Čtenáři o knihách, Hlasy čtenářů</i>
třetí	<i>NOVÉ KNIHY, DROBNÉ ZPRÁVY</i>
čtvrtý	<i>NOVÉ KNIHY, Čtenáři o knihách</i>
pátý	<i>Literární cizina, Dotazy čtenářů, Co kde vyšlo, Měsíční novinobraní</i>
šestý	<i>Literární cizina, Půl měsíce</i>
sedmý	<i>DROBTY</i>
osmý	-
devátý	<i>NOVÉ KNIHY</i>
desátý	<i>Knihy došlé do redakce</i>
jedenáctý	<i>Poznámky na okraj, Knihy došlé do redakce</i>
dvanáctý	<i>Knihy měsíce, Měsíc v obrazech, Knihy měsíce, Z novin a odjinud, KNIHY</i>
třináctý	<i>Knihy měsíce, Měsíc v obrazech, KNIHY, Zprávy a citáty</i>
čtrnáctý	<i>Knihy měsíce, Měsíc v obrazech, KNIHY</i>

Poslední tři analyzované ročníky obsahují totožné rubriky (*KNIHY, Knihy měsíce, Měsíc v obrazech*).

Rubriku *DROBNÉ ZPRÁVY* najdeme v prvním, druhém a třetím ročníku.

Rubriku *JINÉ ZAJÍMAVÉ NOVINKY* pouze v prvním ročníku. Stejně tak rubrika *ZE STARŠÍ LITERATURY REDAKCE DOŠLO* je obsažena pouze v prvním ročníku, taktéž rubrika *CO SE CHYSTÁ*.

Rubrika *NOVÉ KNIHY* se nachází ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku.

Rubrika *FILM* a rubrika *SLOVENSKO* se nachází pouze ve druhém ročníku.

Rubrika *Čtenáři o knihách* je otištěna ve druhém a čtvrtém ročníku. Rubrika *Hlasy čtenářů* je v prvním a druhém ročníku.

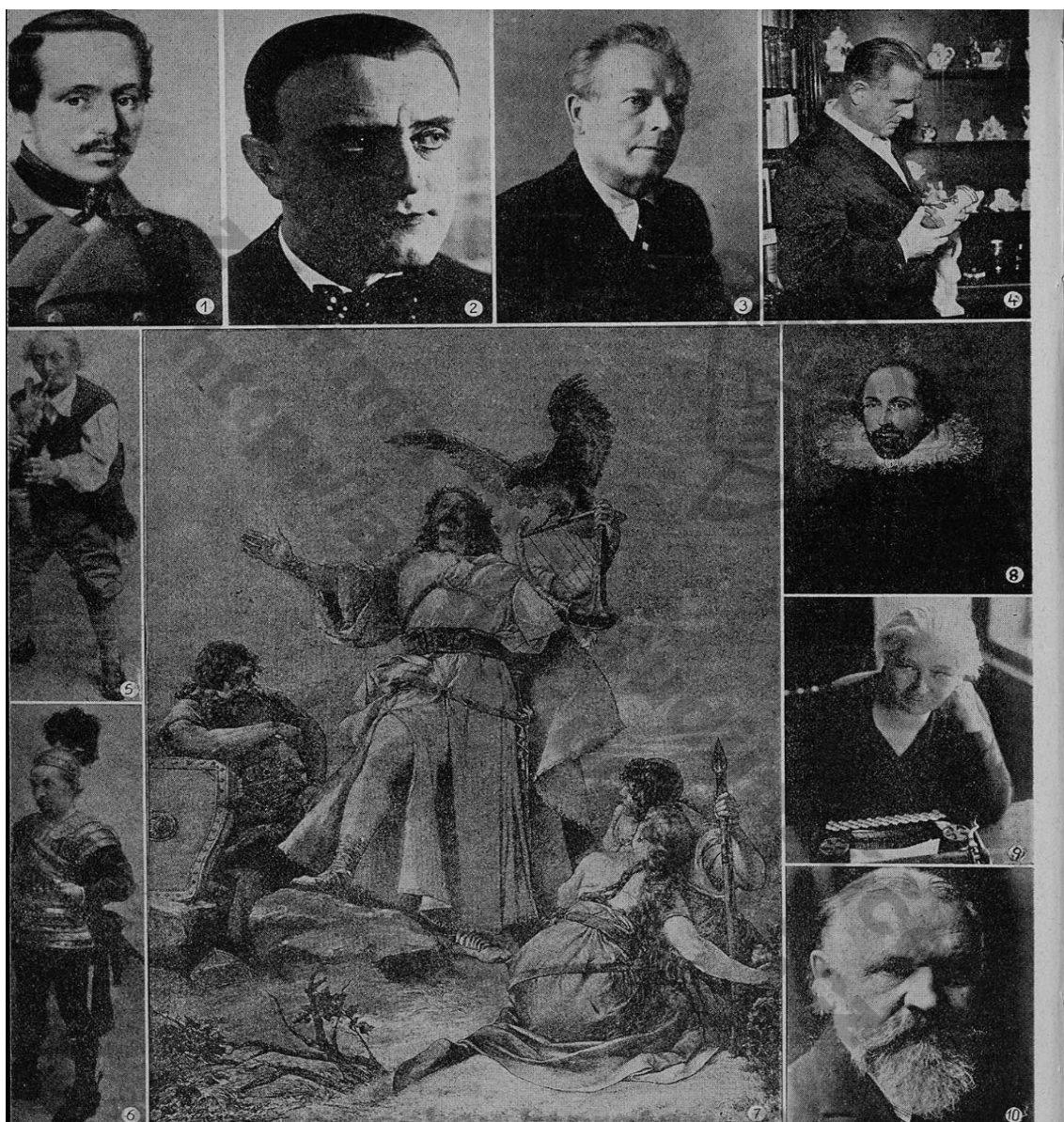
Rubrika Literární cizina je otištěna v pátém a šestém ročníku.

Rubrika *Dotazy čtenářů* je otištěna pouze v pátém ročníku, stejně tak rubrika *Co kde vyšlo*.

Rubrika *Půl měsíce* je pouze v šestém ročníku.

Rubrika *DROBTY* je otištěna pouze v sedmém ročníku.

Rubrika *Knihy došlé do redakce* je v desátém a jedenáctém ročníku.

Měsíc v obrazech

1. 100 let (15. VI. 1841) od smrti M. J. Lermontova ● 2. Před 10 lety (10. IV. 1931) zemřel vynikající herec českého moderního divadla Karel Vávra ● 3. Sdružení českých výtvarných umělců Hollar zvolilo předsedou prof. T. F. Štíma ● 4. 29. dubna slavil pětadesáté narozeniny přední člen Národního divadla Václav Vydra ● 5.-6. května tomu bylo 30 let co zemřel Jindřich Mořna (zde v roli dudáka z *Probuzenců*) a v *Hadrianu z Římsů* (6) ● 7. Zpěv bohatýrský z foyeru Národního divadla, které bylo otevřeno před šedesáti lety 11. června 1881 (návrh M. Alše, karton F. Ženíška) ● 8. Před 325 lety se narodil

Zdroj: *Literární noviny: měsíčník pro literaturu a kulturní reportáž*. Praha: Evropský literární klub, 1941, (6), s. 140. ISSN: 1210-0021. Praha: Akademie věd, Ústav pro českou literaturu.

SCHVÁLENO

25. 3. 23
M

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Popková Dominika	<table border="1"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd</td> </tr> <tr> <td>Došlo dne:</td> <td style="text-align: center;">- 7 -03- 2023 -1-</td> </tr> <tr> <td>Čj: 21</td> <td>Příloh:</td> </tr> <tr> <td>Přiděleno:</td> <td></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	- 7 -03- 2023 -1-	Čj: 21	Příloh:	Přiděleno:	
Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd									
Došlo dne:		- 7 -03- 2023 -1-							
Čj: 21		Příloh:							
Přiděleno:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2021/2022									
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 61206665@fsv.cz									
Studijní program/forma studia: Mediální tvorba/navazující magisterské studium									
Název práce v češtině: <i>Literární noviny v období 1927-1941</i>									
Název práce v angličtině: <i>Literární noviny in 1927-1941</i>									
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat nejdříve šest měsíců od schválení tezí) ZS 2023/2024									
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Tématem práce je obsahová analýza <i>Literárních novin</i> ve 20. až 40. letech 20. století. Budu analyzovat obsah, témata, grafickou podobu, osobnosti <i>Literárních novin</i> . <i>Literární noviny</i> bylo české nakladatelské a kulturní periodikum, které vycházelo od 9. března 1927–1941, kdy bylo za okupace zastaveno. Poté vycházely po válce mezi lety 1946-1948. Název <i>Literární noviny</i> měl i týdeník, který začal vycházet od roku 1952, jeho vydávání bylo v roce 1967 zastaveno, poté změnil název (<i>Literární listy</i> , poté <i>Listy</i>) v roce 1990 pak opět začínají vycházet <i>Literární noviny</i> . V těchto <i>Literárních novinách</i> se objevovaly příspěvky od domácích i zahraničních spisovatelů, publicistů, filozofů, sociologů či ekonomů. Jejich zaměření se v průběhu let proměňovalo, informovaly o literatuře, kultuře, politice, domácím i zahraničním dění, umění, sloužily jako místo pro formování názorů a diskuzi čtenářů. <i>Literární noviny</i> skončily 28. 5. 2020. Toto je ale jiná kapitola vydávání <i>Literárních novin</i> .									
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Cílem práce je kvalitativní obsahová analýza <i>Literárních novin</i> od roku 1927, kdy vyšlo jejich první číslo, do roku 1941, kdy bylo vydávání <i>Literárních novin</i> dočasně pozastaveno kvůli okupaci. Budu se zaměřovat na obsah, grafickou podobu, osobnosti, které v <i>Literárních novinách</i> v uvedeném období působily a přispívaly.									
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): Úvod 1. Metodologie diplomové práce 2. Česká kulturní publicistika ve 20.– 40. letech 20. století 3. Stručná historie <i>Literárních novin</i> 4. Analýza <i>Literárních novin</i> v letech 1927-1941 4.1. Obsahové zaměření 4.2. Grafická podoba 4.3. Osobnosti 5. Rok 1941 - poslední číslo <i>Literárních novin</i> před jejich dočasným pozastavením Závěr									
Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období): Periodikum <i>Literární noviny</i> v letech 1927-1941									
Metody (techniky) zpracování materiálu:									

Pro vypracování budu používat kvalitativní metodu výzkumu. Metodou zpracování bude kvalitativní obsahová analýza dokumentů – analýza periodika *Literární noviny* v letech 1927 až 1941.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků):

BEDNAŘÍK, Petr, JIRÁK, Jan a KOPPOVÁ, Barbara. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. 2. vyd. Praha: Grada, 2019. ISBN: 978-80-271-0553-3. Kniha nabízí přehled o historii českých médií, zachycuje proměny a vývoj vysílání, tisku, síťových médií, představuje významné osobnosti českých médií a technologické inovace.

ČENKOVÁ, Jana a CEBE, Jan (eds.). *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Praha: Karolinum, 2019. ISBN: 978-80-246-4299-4. Kniha zachycuje českou a slovenskou žurnalistiku v období první republiky, čeští a slovenští autoři vysvětlují, jak v tomto období vypadala česká a slovenská média jako film, fotografie, sportovní a kulturní časopisy.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2016. ISBN: 978-80-262-0982-9. Kniha popisuje a vysvětluje kvalitativní metody sběru dat, jejich kódování, vyhodnocování a interpretaci, zdroje dat a výzkumné plány.

KOLEKTIV. *Dějiny české literatury IV*. Praha: Victoria publishing, 1995. ISBN:80-85865-48-3. Kniha pojednává o české poezii, próze, dramatu a literatuře pro mládež v období od konce 19. století do roku 1945.

KONČELÍK, Jakub, VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN: 978-80-7367-698-8. Kniha pojednává o dějinách českého tisku, rozhlasu, televize a dalších médií, cenzuře a legislativě českých médií ve 20. století a jednotlivých etapách vývoje českých médií.

OSVALDOVÁ, Barbora a ČENKOVÁ, Jana. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*. Praha: Academia, 2017. ISBN: 978-80-200-2754-2. Kniha pojednává o fejetonu, reportáži, recenzi, komentáři a dalších publicistických žánrech, dále je zaměřena na kulturní osobnosti českých novin a časopisů v období první republiky.

PAPOUŠEK, Vladimír a kol. *Dějiny nové moderny. Díl 2., Lomy vertikál: česká literatura v letech 1924-1934*. Praha: Academia, 2014. ISBN: 978-80-200-2296-7. Kniha nabízí přehled české literatury v období 1924-1934 a popisuje literární a kulturní dění během této dekády v tuzemsku i zahraničí.

TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Tereza. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN: 978-80-7367-683-4. Kniha představuje kvalitativní a kvantitativní metody výzkumu médií, charakteristiku těchto metod, jejich použití, provedení, výhody a nevýhody na příkladech konkrétních výzkumů v oblasti médií.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

ČÁP, Johan. *Literární noviny, Literární listy a Listy (1966-1969): Příběh zániku týdeníku Svazu československých spisovatelů*. Praha, 2022. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Čenková, Jana.

HAVLÍKOVÁ, Anna. *Literární noviny v 90. letech 20. století a osobnost Ludvíka Vaculíka*. 2016. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Čenková, Jana.

Datum / Podpis studenta/ky

4.3.2023 PVD

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzují, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá

mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

ČENKOVÁ JANA

4.3.23

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.